

БУХГАЛТЕРІЯ

ПРАВО • ПОДАТКИ • КОНСУЛЬТАЦІЇ

Читай. Міркуй. Працюй!

ГАЗЕТА УКРАЇНСЬКОЇ БУХГАЛТЕРІЇ

БЛІЦ ІНФОРМ

№ 52 (987), 26 грудня 2011 року

Рік з Податковим кодексом

ПДВ
(с.30, 62)

Екологічний податок
(с.12, 57)

Місцеві податки
(с.58)

Єдиний соціальний внесок
(с.65)

ПДФО
(с.28)

Єдиний податок
(с.61)

Податок на прибуток
(с.24)

ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ

ЗА ІV КВАРТАЛ 2011 РОКУ (с.31)

1 січня – дата змін (с.7)

Новорічні подарунки (с.13)

Податковий календар на січень (с.80)

для нотаток

Семінари «Бухгалтерії»
в січні – лютому (с.5)

Щиро вітаємо Вас та Ваш колектив з наступаючим Новим роком та Різдвом Христовим!
Бажаємо кожній родині сімейного добробуту, радісних дитячих усмішок, здоров'я, любові,
миру і процвітання! Нехай Новий рік увійде до Вашої оселі добрим і радісним,
принесе злагоду і достаток, натхнення на нові здобутки.

ЗАПРОШУЄМО НА СЕМІНАРИ

дата	місто	лектор та тема
8 січня	КАРПАТИ, П.СЛАВСЬКЕ	КЛУНЬКО О.А. провідний фахівець, незалежний консультант з питань оподаткування ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ЗА 2011 РІК ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА У 2012 РОЦІ. БЮДЖЕТ 2012
17 січня	ОДЕСА	ГУБІНА І.А. консультант з питань бухгалтерського обліку та оподаткування, САР, DipIFR ГОТУЄМОСЯ ДО ПЕРШОЇ РІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ В РАМКАХ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ВСІХ ПРИЙНЯТИХ ЗМІН
14-21 лютого	ОБ'ЄДНАНІ АРАБСЬКІ ЕМІРАТИ, ДУБАЇ	КЛУНЬКО О.А. провідний фахівець, незалежний консультант з питань оподаткування ОСТАННІ ЗМІНИ ДО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

048 795 41 43 ☎ **050 392 51 80**

Розпочніть новий рік з «ПОДВІЙНОЮ КОРИСТЮ»!

Редакція найавторитетнішого бухгалтерського видання – газети «Бухгалтерія» пропонує комплект «ПОДВІЙНА КОРИСТЬ», який включає дві книги:

- **ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ** (станом на 01.01.2012 р.)
- **БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК. ХРЕСТОМАТІЯ**

«ПОДВІЙНА КОРИСТЬ» – це

понад 500 сторінок інформації щоденного використання у зручному форматі та презентабельному вигляді

професійна впевненість та душевний спокій бухгалтера, робочий інструмент і гарний професійний подарунок

Передплатні індекси комплекту «ПОДВІЙНА КОРИСТЬ»: **35578** (укр. мова), **35577** (рос. мова)

У СІЧНІ 2012 року ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС отримують передплатники газети «Бухгалтерія», БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК. ХРЕСТОМАТІЮ - передплатники збірника систематизованого законодавства у будь-яких комплектах

З питань придбання звертайтеся до філій Агентства передплати та доставки «Бліц-Преса»
ГАРЯЧА ЛІНІЯ 0 800-501-739 (дзвінки зі стаціонарних телефонів у межах України безкоштовні), контакти регіональних філій див. на с.66

2011

Дякуємо, що... минув!

Спливає 2011 рік... Яким він був? Рік тому в ці самі дні «Бухгалтерія» передбачала, що *«рік буде надзвичайно складним для бухгалтерської спільноти»*. І ми, на жаль, не помилилися. Поза сумнівом, і редакція газети, і ви, шановні наші читачі, провели цей рік під знаком Податкового кодексу — його громіздкості, фіскальності, численних недоладностей, суперечностей та інших «принад». Практична реалізація величезної кількості норм, що містяться в цьому документі, комусь продемонструвала усю абсурдність мислення можновладців, а когось змусила залишити й без цього нестійкі лави суб'єктів підприємництва. «Бухгалтерія» відчайдушно намагалася завадити такій «нестійкості», коментуючи Кодекс та його раптово-революційні зміни, що з'явилися наприкінці літа, звертаючись за роз'ясненнями до компетентних органів і пропонуючи у своїх аналітичних матеріалах максимально коректні виходи із податкових лабіринтів.

Утім, Кодекс — не єдине «щастя», яке звалилося на голови наших передплатників: єдиний соціальний внесок, пенсійна реформа, бази персональних даних... Цей, останній у 2011 році, номер газети присвячено головним подіям року, що минає, а також тому, чим ще законодавець надумав розважити свій народ, який нудьгує без справжнього діла. Розслаблятися зарано. Податковий кодекс ще не надто досконалий, тому потрібно бути готовими до подальших його змін і доповнень. Хтось із нетерпінням чекає на Євро-2012, а підприємці з насторогою вже придивляються до спрощеної системи оподаткування. Про те, що ще «запрацює» з 1 січня 2012 року, — також у цьому номері. А після свят передплатники отримають повне оновлене видання Податкового кодексу, а також спецвипуск, присвячений спрощеній системі оподаткування.

Отже, у вас, шановні читачі, є кілька днів, аби разом із «Бухгалтерією» пригадати минуле і підняти завісу над майбутнім. А далі... прийде найочікуваніше свято — Новий рік! Свято, коли навіть найвідчайдушніші песимісти піднімають келих шампанського за «нове щастя». І нехай проблеми є старими, передбаченими, описаними та озвученими, але щастя обов'язково має бути новим, несподіваним, з ароматом мандаринів та хвої, і, звісно ж, із традиційним салатом олів'є на столі! А за Новим роком приходять найтепліше і найсімейніше свято — Різдво Христове. Коли серед усієї цієї суєти згадуєш, що є в житті людини щось важливіше за звіти, декларації, консультації та біганину чиновницькими коридорами.

Хай душевний спокій і злагода в домі супроводжують вас наступного року, наші дорогі читачі! А «Бухгалтерія», як завжди, допоможе вам у складних ситуаціях. І навіть якщо знову *«рік буде надзвичайно складним для бухгалтерської спільноти»*, ми обов'язково проб'ємося!

Щиро ваша «Бухгалтерія»

З Новим роком та Різдвом Христовим!

Наступний номер газети вийде 16 січня 2012 року

 БУХГАЛТЕРІЯ Вітає..... 3

АНАЛІТИКА

Правила гри

 Форма № 20-ОПП: 6
кому і для чого це потрібно /О.Єфімов/

Бліц-огляд

1 січня — дата змін 7

РОЗ'ЯСНЕННЯ

 Узагальнююча податкова консультація 12
щодо сплати екологічного податку, що справляється за розміщення побутових відходів, затверджена наказом ДПСУ від 16.12.2011 р. № 258

 Лист ФСС 13
з тимчасової втрати працездатності від 06.12.2011 р. № 3679-07 /новорічні подарунки за рахунок коштів Фонду/

СПЕЦВИПУСК

 Європейські стандарти 14
для податкової служби України: з надією на партнерство /Л.Косаренко/

 Податкове адміністрування — 2011: 15
не такий чорт страшний, як його... /І.Сухомлин/

 Бухгалтерські підсумки — 2011, ... 21
або Якщо гора не йде до Магомета... /О.Кушина/

 Податок на прибуток — 2011: 24
перший досвід /І.Голошевич, С.Гриценко/

 Податок на доходи фізичних осіб — 2011: ... 28
в «заручниках» у податкових тлумачень /І.Журавська/

 Податок на додану вартість — 2011: 30
«у Багдаді все спокійно...» /С.Дробоття/

 Екологічний податок — 2011: 57
відходи в корзині — не плати /І.Шингур/

Транспортний збір — 2011: 58
сплатив і забув /О.Кушина/

Місцеві податки та збори — 2011: 58
краще менше, та краще /О.Кушина/

Плата за землю — 2011: 60
очікуваний поворот /О.Кушина/

 Спрощена система — 2011: 61
за п'ять хвилин до старту /І.Губіна/

Фіксований сільгосподаток — 2011: 63
рік спрощення, яке ускладнюється /І.Журавська/

Збір за спеціальне 64
використання води — 2011: немає вигоди — немає збору! /І.Шингур/

Єдиний внесок — 2011: ось таке... 65
реформування соціального страхування /І.Журавська/

Пенсійна реформа — 2011: 67
усе тільки починається... /І.Губіна/

Відрядження-2011: 68
зміни щодо податків, обліку і процедури /С.Юров/

Концесія-2011: 69
чекаємо інвестицій для ЖКГ /О.Папінова/

Основи підприємництва — 2011: 70
працюємо без перешкод?! /І.Львова/

Судочинство-2011: 72
витрати більші, строки менші /І.Львова/

Ринковий нагляд — 2011 73
/І.Сухомлин/

Індивідуальні податкові 74
консультації — 2011: конкретно проти загального /Т.Деркач/

Публічна інформація — 2011: 75
хочемо все знати! /Т.Деркач/

Інкотермс: 75
ускладнення закінчилися /Т.Деркач/

Заборгованості в ПЕК — 2011: 76
поспішайте списати /О.Клунько/

Рік прориву: електронні гроші 77
на службі у підприємств /Т.Деркач/

БЛІЦ-ДОВІДНИК

Календар подання звітності та сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) у січні — лютому 2012 року **80**

Офіційні курси іноземних валют, установлені НБУ у грудні 2011 року **81**

Інформація для передплатників Збірника бланків звітності!

З цим номером вийшла друком третя частина
Збірника бланків звітності
за IV квартал 2011 року

ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, ... 31

опублікованих у виданнях газети
«Бухгалтерія» в IV кварталі 2011 року

Запрошуємо на семінари навчального центру газети «Бухгалтерія» у січні–лютому 2012 року

Дата проведення	Тема семінару	Лектори
17 січня	Оподаткування в сільському господарстві: практичні рекомендації	І. Журавська О. Папіріна
19 січня	ПДВ: звітність від «а» до «я»	С. Дробоття
20 січня	Спрощена система оподаткування: нові можливості	Т. Сушальська О. Папіріна
24 січня	Податок на прибуток: від норм Кодексу до рядків декларації	І. Назарбаєва І. Голошевич
3 лютого	МСФЗ та трансформація звітності для «чайників»	І. Губіна
7 лютого	Аптечний бізнес без податкових проблем	Т. Сушальська
17 лютого	ЗЕД: актуальні питання оподаткування	І. Журавська О. Папіріна
24 лютого	Туристична діяльність: особливості оподаткування	І. Губіна

Тематика, графік проведення та програми семінарів навчального центру публікуються на сторінках газети «Бухгалтерія» та на сайті www.buhgalteria.com.ua

Заявки на участь у семінарах приймаються
за тел.: 0 44 205-51-08, 0 44 205-51-09, 205-51-50, 205-51-16, моб. 0 50 493-13-08
за електронною адресою: buhgalteria@blitz.kiev.ua

Семінари відбудуться у приміщенні ПрАТ «Бліц-Інформ» за адресою: м.Київ, вул.Сергієнка, 18 (їхати від станції метро «Чернігівська» трамваями № 22, 23, 33 або від станції метро «Лісова» трамваями № 8, 29 до зупинки «Карельський провулок»).

Початок семінарів о **10 год**, початок реєстрації – о **9 год 30 хв**.

Повна вартість кожного семінару – **800 грн.** (з ПДВ),

для передплатників газети «Бухгалтерія» – **знижки**. До вартості семінарів входять лекція, обід у день занять. Видаються оригінали бухгалтерських документів.

Форма № 20-ОПП: кому і для чого це потрібно

Олександр ЄФІМОВ, доцент кафедри цивільного та трудового права Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана, кандидат юридичних наук, аудитор

Встановити податок означає визначити його елементи. Одним із таких елементів є *об'єкт оподаткування*. Відповідно до ст.22 ПКУ об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

Пункт 63.3 ст.63 ПКУ зобов'язує платників податків повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, органи державної податкової служби за місцезнаходженням таких об'єктів у порядку, встановленому центральним органом державної податкової служби. Об'єктами оподаткування і об'єктами, пов'язаними з оподаткуванням, є майно та дії, у зв'язку з якими у платника податків виникають обов'язки щодо сплати податків та зборів. Такі об'єкти за кожним видом податку та збору визначаються згідно з відповідним розділом цього Кодексу. Відповідно до п.8.1 розділу VIII **Порядку № 979**¹ платник податків зобов'язаний повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, органи ДПС за місцезнаходженням таких об'єктів (за основним та неосновним місцем обліку) у порядку, встановленому цим розділом.

Про наявність таких об'єктів оподаткування платник податку *зобов'язаний* повідомити органи ДПСУ *лише у двох випадках*:

- ♦ протягом 10 робочих днів після реєстрації, створення чи відкриття об'єкта оподаткування. У цьому разі повідомлення направляється до органу ДПС за місцезнаходженням такого об'єкта;

- ♦ у разі зміни відомостей про об'єкт оподаткування, а саме: зміни типу, найменування, місцезнаходження або стану об'єкта оподаткування.

В обох випадках платник податків повідомляє орган ДПСУ шляхом подання *Повідомлення* про об'єкти оподаткування або об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність, *за формою № 20-ОПП*, що є додатком до **Порядку № 979**. Слід мати на увазі, що в другому випадку подається таке саме повідомлення, що й у першому, але з оновленою інформацією *про об'єкт оподаткування*, щодо якого сталися зміни.

Надання такого повідомлення не у зазначених випадках, а на вимогу органа ДПСУ не є обов'язком платника податку, якщо при цьому не відбу-

лося реєстрації, створення чи відкриття об'єкта оподаткування або ж зміни відомостей про об'єкт оподаткування, вказаних вище.

Заповнення *Повідомлення за формою № 20-ОПП* здійснюється із зазначенням типу об'єкта оподаткування. Рекомендований довідник типів об'єктів оподаткування оприлюднюється на офіційному веб-сайті центрального органу державної податкової служби та розміщується на інформаційних стендах в органах державної податкової служби.

Відповідальність за неподання у вказаних вище випадках та у встановлені строки *Повідомлення за формою № 20-ОПП* відповідному органу ДПС, подання з помилками чи у неповному обсязі встановлено ст.117 ПКУ. За такі порушення встановлено штраф у розмірі 170 грн. для самозайнятих осіб та *штраф у розмірі 510 грн. для юридичних осіб*, відокремлених підрозділів юридичної особи чи юридичної особи, відповідальної за нарахування та сплату податків до бюджету під час виконання договору про спільну діяльність. Якщо зазначене порушення не було усунуто протягом року особою, до якої були застосовані вказані штрафи, то до таких осіб застосовуються штрафи у подвійному розмірі: 340 грн. та 1020 грн. відповідно.

Наприкінці зазначимо, що у ЗМІ з'явилася інформація про те, що у Верховній Раді України планується внесення змін до ПКУ, відповідно до яких у разі купівлі об'єкта нерухомості покупець має надавати пояснення про те, звідки у нього кошти на таке придбання. Цілком логічно, що законодавець здійснить спробу уніфікувати форму таких доказів і зведе їх до якоїсь декларації про доходи, засвідченої в органі ДПСУ, отримати яку без сплати податків з таких доходів навряд чи вдасться.

Але з іншого боку, якщо платник податків подасть *Повідомлення за формою № 20-ОПП* органу ДПСУ, а надалі у нього виявиться *об'єкт оподаткування*, не зазначений чи неправильно зазначений у такому *Повідомленні за формою № 20-ОПП*, то це, мабуть, буде використано податківцями для твердження про те, що такого об'єкта у платника податку раніше не існувало. Доказом слугуватиме саме зазначене *Повідомлення за формою № 20-ОПП*.

Отже, останні вимоги податківців до платників податків про подання *Повідомлення за формою № 20-ОПП* цілком можна сприйняти як спробу зафіксувати майновий стан таких платників податків на сьогодні для того, щоб потім усе, що до цього майна не потрапило, оподаткувати. То ж радимо уважно поставитися до подання *Повідомлення за формою № 20-ОПП*. ■

¹Порядок обліку платників податків, затверджений наказом ДПАУ від 22.12.2010 р. № 979 (прим. ред.).

1 січня — дата змін

Кожного року 1 січня набирають чинності різні нормативно-правові акти. 2012 рік також не є винятком. Тож як і в минулих роках, у 2012 році суб'єкти господарювання без «новорічних подарунків» від законодавчої та виконавчої влади у вигляді нових нормативно-правових документів різної юридичної сили не залишаться. Що ж, як то кажуть, нам не звикати. Тішить лише те, що порівняно з минулим роком, коли з 1 січня суб'єктів господарювання у зв'язку з набранням чинності **ПКУ** накрило лавиною підзаконних актів, цього року їх значно менше. Однак вони є, і про них слід знати. За традицією до уваги читачів пропонуємо матеріал, в якому перелічено нормативно-правові акти, які наберуть чинності з 1 січня 2012 року. Для уяочення його подано в табличній формі. У ньому приведено як основоположні акти, що є обов'язковими для вивчення, так і низку інших документів, які не публікуватимуться, але інформація про які може бути корисною для роботи.

Перелік нормативно-правових актів, що набирають чинності з 1 січня 2012 року

№ з/п	Реквізити документа	Назва документа	Де опубліковано
Податкове законодавство України			
Законо України			
1	Закон України від 04.11.2011 р. № 4014-VI	«Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності»	Бухгалтерія, 2011, № 48, с.12—28
	Закон радикально змінює норми ПКУ , що регламентують порядок застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Докладніше про це див.: Губіна І. Єдиний податок — 2012: «просимо до столу!» (Бухгалтерія, 2011, № 48, с.10-11); Руденко В. Спрощена система: нюанси переходу... (Бухгалтерія, 2011, № 49, С.55—57); Папіріна О. Спрощена система та ПДВ: нові можливості й нові обов'язки (Бухгалтерія, 2011, № 49, с.58—62); Губіна І. Спрощена система: план переходу (Бухгалтерія, 2011, № 50, с.49—51); Сушальська Т. Непростий вибір... (види діяльності підприємців — платників єдиного податку) (Бухгалтерія, 2011, № 51, с.31—34). Для деяких норм Закону передбачено особливий порядок набрання чинності.		
2	Закон України від 17.11.2011 р. 4057-VI	«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання інвестицій у вітчизняну економіку»	планується до опублікування
	Докладніше див.: Папінова О. «Концесія-2011: чекаємо інвестицій для ЖКГ» на с.69		
3	Закон України від 07.07.2011 р. № 3609-VI	«Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України»	Бухгалтерія, 2011, № 33, с.47—80, біллікоментар до Закону опубліковано на с.8—46 цього номера
	Більша частина Закону набрала чинності з 6 серпня 2011 року, проте деякі норми наберуть чинності з 1 січня 2012 року, зокрема: абзац двадцять восьмий (щодо виключення пп.14.1.236 ст.14 ПКУ), абзаци четвертий — п'ятий пп.11 (щодо змін до п.52.3 ст.52 ПКУ у частині запровадження електронної форми податкової консультації), пп.12 (щодо змін до пп.53.1 та 53.3 ст.53 ПКУ у частині запровадження електронної форми податкової консультації), пп.26 (щодо змін до п.85.2 ст.85 ПКУ у частині порядку подання інформації в електронній формі), абзаци п'ятий і шостий пп.61 (щодо доповнення пп.165.1.50 ст.165 ПКУ), абзац сьомий пп.63 (щодо змін до абзацу п'ятого п.167.2 ст.167 ПКУ), абзаци одинадцятий — тринадцятий пп.66 (щодо змін до пп.170.2.9 ст.170 ПКУ), абзаци другий і третій пп.67 (щодо доповнення п.172.1 ст.172 ПКУ), пп.96 (щодо змін до пп.215.3.4 ст.215 ПКУ), пп.98 (щодо доповнення ст.229 ПКУ п.229.4 та 229.5), абзаци третій і четвертий пп.111 (щодо змін до п.276.4 ст.276 ПКУ у частині справляння земельного податку за земельні ділянки залізничного транспорту та аеродромів), пп.112 (щодо змін до п.278.1 та 278.2 ст.278 ПКУ у частині справляння земельного податку за земельні ділянки залізничного транспорту та аеродромів), пп.115 (щодо змін до п.284.3 ст.284 ПКУ), абзац другий пп.116 (щодо змін до п.286.1 ст.286 ПКУ у частині надання інформації, необхідної для обчислення земельного податку, відповідними державними органами), пп.117 (щодо доповнення пп.288.5.2 ст.288 ПКУ пп.«б»)		
4	Закон України від 19.05.2011 р. 3387-VI	«Про внесення змін до Податкового кодексу України та про ставки вивізного (експортного) мита на деякі види зернових культур»	Бухгалтерія, 2011, № 25, с.14—16
	З 1 січня 2012 року набирає чинності розділ II Закону в редакції Закону України від 07.10.2011 р. № 3906-VI, яким встановлено ставки вивізного (експортного) мита на ячмінь		

№ з/п	Реквізити документа	Назва документа	Де опубліковано
5	Закон України від 05.04.2011 р. 3180-VI	«Про внесення змін до статті 19 Закону України «Про Єдиний митний тариф»	не публікується
	<i>Конкретизовано перелік обладнання для виробництва товарів з паперової маси, паперу або картону, що звільняються від сплати мита</i>		
Постанови Кабінету Міністрів			
6	Постанова КМУ від 02.11.2011 р. № 1128	«Про отримання, ввезення на митну територію України легких та важких дистилатів, нафтопродуктів для використання як сировини для виробництва етилену та для виробництва у хімічній промисловості у 2012 році»	не публікується
7	Постанова КМУ від 20.10.2011 р. № 1068	«Про затвердження Порядку випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком, які видаються до отримання або ввезення на митну територію України нафтопродуктів з метою використання як сировини для виробництва у хімічній промисловості»	Бухгалтерія, 2011, № 50, с.31—32
Інші законодавчі та нормативні акти України			
8	Закон України від 12.05.2011 р. 3332-VI	«Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Бухгалтерія, 2011, № 25, с.12
	<i>З 1 січня 2012 року наберуть чинності норми, якими врегульовано порядок застосування міжнародних стандартів фінансової звітності окремими суб'єктами господарювання</i>		
9	Закон України від 18.11.2011 р. № 4065-VI	«Про внесення змін до статті 17 ¹ Закону України «Про електроенергетику» щодо визначення питомої ваги українських товарів у вартості будівництва об'єкта електроенергетики»	Бухгалтерія, 2011, № 51, с.8 («Бліц-огляд»)
10	Закон України від 19.05.2011 р. 3392-VI	«Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності»	Бухгалтерія, 2011, № 51, с.10—17
11	Закон України від 03.11.2011 р. 3995-VI	«Про внесення змін до Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності»	Бухгалтерія, 2011, № 50, с.9 («Бліц-огляд»)
	<i>Установлено, що свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю та свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю не вважаються документами дозвільного характеру у сфері господарської діяльності</i>		
12	Закон України від 03.11.2011 р. 3993-VI	«Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» щодо розширення мережі дозвільних центрів»	Бухгалтерія, 2011, № 50, с.8 («Бліц-огляд»)
	<i>Закон набирає чинності з 3 січня 2012 року</i>		
13	Закон України від 07.04.2011 р. № 3204-VI	«Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»	не публікується
	<i>Закон уточнює такі терміни, як «принцип організаційної єдності» та «дозвільний центр». Крім того, ним відкориговано основні вимоги до дозвільної системи у сфері господарської діяльності та вимоги до порядку видачі документів дозвільного характеру. Для деяких норм Закону передбачено особливий порядок набрання чинності</i>		
14	Закон України від 07.07.2011 р. 3613-VI	«Про Державний земельний кадастр»	не публікується
	<i>Закон установлює правові, економічні та організаційні основи діяльності у сфері Державного земельного кадастру</i>		
15	Закон України від 07.07.2011 р. 3611-VI	«Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги»	Бухгалтерія, 2011, № 32, с.5 («Бліц-огляд»)
	<i>Установлено, що додержання стандартів медичної допомоги (медичних стандартів), клінічних протоколів, табелів матеріально-технічного оснащення є обов'язковим для всіх закладів охорони здоров'я, а також для фізичних осіб — підприємців, що провадять господарську діяльність з медичної практики. Для деяких норм Закону передбачено особливий порядок набрання чинності</i>		

№ з/п	Реквізити документа	Назва документа	Де опубліковано
16	Закон України від 02.06.2011 р. 3454-VI	«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про захист персональних даних»	Бухгалтерія, 2011, № 50, с.26—27
	<i>Законом передбачено адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення законодавства про захист персональних даних. Докладніше про це див.: Сухомлин І. Бази персональних даних: що, де, коли... з якого дива? (Бухгалтерія, 2011, № 50, с.12—18)</i>		
17	Закон України від 02.06.2011 р. 3461-VI	«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо облігацій»	Бухгалтерія, 2011, № 29, с.7—8 («Бліц-огляд»)
	<i>Зміни внесено до низки законодавчих актів, які регулюють обіг облігацій, зокрема до Цивільного кодексу України, Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» тощо</i>		
18	Закон України від 15.03.2011 р. 3134-VI	«Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику»	не публікується
	<i>Установлено відповідальність суб'єктів електроенергетики за збитки, завдані при виробництві, передачі та постачанні електричної енергії</i>		
19	Закон України від 15.03.2011 р. 3141-VI	«Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про лікарські засоби» щодо порядку ввезення в Україну лікарських засобів»	Бухгалтерія, 2011, № 20, с.8 («Бліц-огляд»)
	<i>Дозволяється ввезення на митну територію України незареєстрованих лікарських засобів для медичного забезпечення (без права реалізації) підрозділів збройних сил інших держав, які відповідно до закону допущені на територію України</i>		
20	Закон України від 03.02.2011 р. 2994-VI	«Про внесення змін до Закону України «Про акціонерні товариства» щодо вдосконалення механізму діяльності акціонерних товариств»	Бухгалтерія, 2011, № 10, с.7 («Бліц-огляд»)
	<i>З 1 січня 2012 року буде відкориговано порядок відчуження акцій акціонерного товариства (ст.7 Закону України «Про акціонерні товариства»)</i>		
21	Закон України від 02.12.2010 р. 2756-VI	«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України»	Бухгалтерія, 2010, № 51-52, с.9—28
	<i>З 1 січня 2012 року має запрацювати норма (абзац другий — шостий пп.4 п.25 р.І Закону України від 02.12.2010 р. № 2756-VI), яка регламентує порядок передачі суб'єктами господарювання, що використовують ПРО, інформації про обсяг розрахункових операцій до органів ДПС, по дротових або бездротових каналах зв'язку</i>		
22	Закон України від 21.10.2010 р. 2623-VI	«Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна»	Бухгалтерія, 2010, № 47, с.47 («Бліц-огляд»)
	<i>Закон визначає правові та організаційні засади відносин, пов'язаних з підготовкою та реалізацією інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна»</i>		
23	Закон України від 01.06.2010 р. 2290-VI	«Про внесення зміни до пункту 1 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження родючості ґрунтів»	Бухгалтерія, 2010, № 26, с.67 («Бліц-огляд»)
	<i>Запроваджено адмінвідповідальність за порушення правил землеустрою</i>		
24	Закон України від 11.02.2010 р. 1878-VI	«Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень» та інших законодавчих актів України»	Бухгалтерія, 2010, № 12, с.52 («Бліц-огляд»)
	<i>Установлено нові правила державної реєстрації прав на нерухоме майно</i>		
Постанови Кабінету Міністрів			
25	Постанова КМУ від 30.11.2011 р. № 1232	«Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві»	Бухгалтерія, 2011, № 50, с.10 («Бліц-огляд»), планується до опублікування
	26	Постанова КМУ від 30.11.2011 р. № 1223	«Про внесення змін до Порядку подання фінансової звітності»
<i>Постанова набирає чинності одночасно з набранням чинності пп.3 п.1 Закону України від 12 травня 2011 року № 3332-VI «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», тобто з 1 січня 2012 року (див. рядок 8 цієї таблиці)</i>			

№ з/п	Реквізити документа	Назва документа	Де опубліковано
27	Постанова КМУ від 31.10.2011 р. № 1185	«Про внесення змін до Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів»	Бухгалтерія, 2011, № 48, с.8 («Бліц-огляд»)
	<i>Установлено, що для врахування змін у рентному доході, який створюється при виробництві зернових культур, до показників нормативної грошової оцінки ріллі, проведеної станом на 01.07.95 р. (з урахуванням індексації), застосовується коефіцієнт 1,756</i>		
28	Постанова КМУ від 26.10.2011 р. № 1141	«Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно»	Бухгалтерія, 2011, № 47, с.12 («Бліц-огляд»)
29	Постанова КМУ від 22.06.2011 р. № 703	«Про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно»	Бухгалтерія, 2011, № 28, с.7 («Бліц-огляд»)
30	Постанова КМУ від 25.05.2011 р. № 616	«Про затвердження Положення про Державний реєстр баз персональних даних та порядок його ведення»	Бухгалтерія, 2011, № 50, с.28—29
	<i>Постанова набирає чинності з дня її опублікування, крім п.15 і 16 Положення про Державний реєстр баз персональних даних та порядок його ведення, які набирають чинності з 1 січня 2012 року. Відповідні пункти визначають порядок доступу до відомостей Реєстру через веб-сайт, який ведеться адміністратором Реєстру</i>		
Нормативні акти міністерств та відомств			
Міністерство фінансів України			
31	Наказ Мінфіну від 04.10.2011 р. № 1247	«Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту»	Бухгалтерія, 2011, № 46, с.19 («Бліц-огляд»)
32	Наказ Мінфіну від 29.09.2011 р. № 1217	«Про затвердження Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту»	Бухгалтерія, 2011, № 45, с.12 («Бліц-огляд»)
Пенсійний фонд України			
33	Постанова правління ПФУ від 25.10.2011 р. № 32-3	«Про внесення змін до деяких постанов правління Пенсійного фонду України»	Бухгалтерія, 2011, № 49, с.17—19
	<i>З 1 січня 2012 року наберуть чинності зміни до Порядку формування та подання страховальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 08.10.2010 р. № 22-2. Вносяться зміни до Таблиці відповідності кодів категорії застрахованої особи та кодів бази нарахування і розмірів ставок єдиного внеску на загальнообов'язкове державне страхування (додаток 2), а також до деяких звітних форм додатка 4 до Порядку. В новій редакції викладено «Звіт про настання нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання» (додаток 7)</i>		
Аудиторська палата України			
34	Рішення Аудиторської палати від 03.11.2011 р. № 240/10	«Про забезпечення аудиторськими фірмами системи зберігання аудиторської документації та іншої конфіденційної інформації»	Бухгалтерія, 2011, № 48, с.9 («Бліц-огляд»)
35	Рішення Аудиторської палати від 26.05.2011 р. 231/9 (зі змінами та доповненнями, внесеними рішенням від 03.11.2011 р. № 240/11)	«Про Порядок ведення Реєстру аудиторських фірм та аудиторів»	Бухгалтерія, 2011, № 30, с.40 («Бліц-огляд»); Бухгалтерія, 2011, № 48, с.9 («Бліц-огляд»)
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України			
36	Наказ Мінекономрозвитку від 25.10.2011 р. № 162	«Про затвердження Змін до Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні»	Бухгалтерія, 2011, № 49, с.9 («Бліц-огляд»)
	<i>З Переліку буде виключено низку товарів, що входять до певних розділів, а саме: «Електропобутове та аналогічне обладнання і комплектувальні вироби», «Світлотехнічна продукція і комплектувальні вироби до неї», «Ручні електромеханічні машини, переносні верстати та інструмент слюсарно-монтажний з ізолювальними рукоятками», «Апаратура радіоелектронна побутова», «Засоби обчислювальної техніки», «Обладнання технологічне для харчової, м'ясо-молочної промисловості, підприємств торгівлі, громадського харчування та харчоблоків» і «Медична техніка» тощо</i>		

№ з/п	Реквізити документа	Назва документа	Де опубліковано
Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку			
37	Рішення ДКЦПФР від 18.08.2011 р. № 1098	«Про внесення змін до Положення про порядок подання інформації щодо фінансових показників діяльності осіб, які здійснюють діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами)»	Бухгалтерія, 2011, № 50, с.9 («Бліц-огляд»)
<i>Установлено, що інформацію можна буде подавати в електронній або паперовій формі. Раніше інформація повинна була подаватися як в електронній формі, так і на папері. Місячна інформація подається лише в електронній формі</i>			
38	Рішення ДКЦПФР від 29.09.2011 р. № 1360	«Про затвердження Вимог до аудиторського висновку при розкритті інформації емітентами цінних паперів (крім емітентів облігацій місцевої позики)»	Бухгалтерія, 2011, № 51, с.26 («Бліц-огляд»)
Державний комітет з питань технічного регулювання та споживчої політики			
39	Наказ Держспоживстандарту від 11.10.2010 р. № 457 (із змінами та доповненнями, внесеними наказом від 29.11.2010 р. № 530)	«Про затвердження та скасування національних класифікаторів»	не публікується
Затверджено національні класифікатори України з наданням їм чинності з 1 січня 2012 р.: — ДК 009:2010 Класифікація видів економічної діяльності; — ДК 016:2010 Державний класифікатор продукції та послуг. <i>Докладніше про це див.: Сухомлин І. КВЕД: у новий рік з новим кодом (Бухгалтерія, 2011, № 51, с.35)</i>			
Міністерство юстиції України			
40	Наказ Мін'юсту від 02.08.2011 р. № 1936а/5	«Про затвердження Порядку доступу нотаріусів до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно»	не публікується
41	Наказ Мін'юсту від 24.11.2011 р. № 3380/5	«Про деякі питання доступу банків до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно»	не публікується
Національний банк України			
42	Постанова НБУ від 24.10.2011 р. № 373	«Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України»	Бухгалтерія, 2011, № 49, с.10 («Бліц-огляд»)
Міністерство охорони здоров'я України			
43	Наказ МОЗ від 17.03.2011 р. № 145	«Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»	Бухгалтерія, 2011, № 17, с.9 («Бліц-огляд»)

Потрібні кваліфіковані поради щодо законного з'ясування гострих та суперечливих питань у законодавстві?

КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ГАЗЕТИ «БУХГАЛТЕРІЯ»

e-mail: question@blitz.kiev.ua

тел./факс у Києві: 0 44 205-51-00, 050 493-13-73

www.buhgalteria.com.ua

Передплатникам газети — знижки!

Увага!

22 грудня 2011 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про Державний бюджет України на 2012 рік». Найбільш цікаві платникам податків положення цього Закону будуть розглянуті у найближчих номерах.

Затверджено
наказом ДПС України
від 16 грудня 2011 року № 258

Узагальнююча податкова консультація щодо сплати екологічного податку, що справляється за розміщення побутових відходів

В Узагальнюючій податковій консультації щодо сплати екологічного податку, що справляється за розміщення побутових відходів, вживаються такі скорочення:

- ◆ Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI — Кодекс;
- ◆ Закон України від 5 березня 1998 року № 187/98-ВР «Про відходи»¹ — Закон;
- ◆ Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затверджене Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 452/2011, — Положення.

Платниками екологічного податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів (включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників), під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюється, зокрема, розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини (пп.240.1.3 п.240.1 ст.240 Кодексу).

Розміщення відходів — зберігання (тимчасове розміщення до утилізації чи видалення) та захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах (місцях розміщення відходів, сховищах, полігонах, комплексах, спорудах, ділянках надр тощо), на використання яких отримано дозвіл спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері поводження з відходами (пп.14.1.223 п.14.1 ст.14 Кодексу).

Побутові відходи — відходи, що утворюються у процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення (Закон).

Спеціально відведені місця чи об'єкти — місця чи об'єкти (місця розміщення відходів, сховища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких отримано дозвіл спеціально уповноважених органів на видалення відходів чи здійснення інших операцій з відходами (Закон).

Спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері поводження з відходами є спеціально уповноважений центральний орган виконав-

чої влади з питань охорони навколишнього природного середовища та його органи на місцях, державна санітарно-епідеміологічна служба України, інші органи виконавчої влади відповідно до компетенції (ст.22 Закону).

Видача дозволів на зберігання та видалення відходів у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку належить до компетенції спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища та його органів на місцях у сфері поводження з відходами (п.«р» ст.23 Закону).

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні і забезпеченні реалізації державної політики у сфері поводження з відходами є Міністерство екології та природних ресурсів України (п.1 Положення).

Відповідно до листа Мінприроди України від 06.12.2011 р. № 23982/07/10-11 основне призначення спеціально відведених місць чи об'єктів — видалення відходів шляхом захоронення або знешкодження, тобто проведення остаточних операцій видалення. Згідно із статтею 21 Закону рішення про відвід (відведення) земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами приймають органи місцевого самоврядування, оскільки саме розміщення відходів є найбільш небезпечним фактором впливу на стан навколишнього природного середовища оточуючих земельних ділянок, зокрема ґрунтів.

Місця тимчасового зберігання відходів, наприклад для тимчасового зберігання небезпечних відходів перед передачею на знешкодження або утилізацію спеціалізованим організаціям, контейнери або урни для збирання побутових відходів не є місцями їх остаточного видалення і не відносяться до спеціально відведених місць чи об'єктів.

Отже, *платниками екологічного податку за розміщення побутових відходів є лише ті суб'єкти господарювання, що розміщують їх у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах, на використання яких отримано відповідний дозвіл спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища або його органів на місцях.*

Директор Департаменту оподаткування юридичних осіб
О.ЛЮБЧЕНКО

¹Опубліковано: Запаси на складі та у виробництві: Збірник систематизованого законодавства. — 2007. — Вип.8. — С.98—110 (прим. ред.).

Лист від 06.12.2011 р. № 3679-07

ВІД РЕАКЦІЇ

Опублікований лист Київської виконавчої дирекції ФСС з тимчасової непрацездатності стосується актуальної новорічної теми — **надання страхувальникам новорічних дитячих подарунків за рахунок коштів Фонду**. У листі докладно роз'яснюються нюанси документального оформлення надання таких подарунків у підприємства-страхувальника. Крім того, нагадаємо читачам, що в період новорічних та різдвяних свят з 15 листопада до 15 січня паралельно із нормами ПКУ діє спеціальний «новорічний» Закон № 2117¹, який встановлює деякі податкові пільги у зазначений період з ПДВ, ПДФО і податку на прибуток. Зважаючи на те, що із прийняттям ПКУ зміст цих пільг і текст Закону не змінилися, читачі «Бухгалтерії» можуть сміливо звертатися до більш ранніх публікацій газети щодо цього². Хоча місцеві ДПС по-різному трактують можливість застосування податкових пільг, встановлених Законом № 2117, у період дії ПКУ³.

¹Закон України від 30.11.2000 р. № 2117-III «Про звільнення від оподаткування грошових коштів, які спрямовуються на проведення новорічно-різдвяних свят для дітей та на придбання дитячих святкових подарунків» (прим. ред.).

²Губіна І. Недитячі загадки «дитячо-подарункових» пільг // Бухгалтерія. — 2010. — № 1-2. — С.68—71 (прим. ред.).

³Див. лист ДПА у Донецькій області від 07.07.2011 р. № 12656/10/15-213 і коментар до нього. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 40. — С.35; лист ДПС у м. Києві від 21.12.2011 р. (сайт www.buhgalteria.com.ua) (прим. ред.).

У зв'язку з актуальним на сьогоднішній день питанням щодо отримання дитячих новорічних подарунків за рахунок коштів Фонду повідомляємо таке.

Відповідно до Закону України від 18.01.2001 року № 2240-III «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням»¹ та Порядку придбання та забезпечення дитячими новорічними подарунками дітей застрахованих осіб за рахунок коштів Фонду, затвердженого постановою правління Фонду від 25 жовтня 2007 р. № 48 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 листопада 2007 р. за № 1301/14568² (далі — Порядок), за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності здійснюються заходи по забезпеченню дітей застрахованих осіб дитячими новорічними подарунками.

Щорічно у бюджеті Фонду для цього виділяються відповідні асигнування по статті «Оздоровчі заходи», централізовано здійснюється закупівля дитячих новорічних подарунків та безпосередньо перед новорічними святами робочі органи Фонду надають страхувальникам новорічні подарунки для дітей застрахованих осіб.

Відповідно до пункту 1.5 Порядку застрахована особа (батько, мати, усиновлювач, опікун/піклувальник) має право отримати в поточному році лише один новорічний подарунок за рахунок коштів Фонду на дитину, якій станом на 1 січня наступного календарного року не виповнилося 14 років.

При цьому звертаємо увагу, що новорічний подарунок, придбаний самостійно страхувальником або застрахованою особою, за рахунок коштів Фонду не оплачується.

Рішення про виділення новорічного подарунка приймається комісією (уповноваженим) із соціального страхування підприємства, установи, організації на підставі складеної страхувальником відомості на видачу новорічних подарунків, де зазначаються прізвища, ініціали застрахованих осіб та їх дітей, число, місяць та рік народження дітей.

Прізвища, ініціали застрахованих осіб та їх дітей, число, місяць та рік народження дітей.

Представники страхувальників підприємств, установ, організації отримують дитячі новорічні подарунки для дітей застрахованих осіб в районних, міжрайонних, міських виконавчих дирекціях відділень Фонду на підставі довіреності за накладною та відповідно до поданої ними заяви щодо виділення новорічних подарунків.

Фізичній особі — суб'єкту підприємницької діяльності, яка є платником єдиного податку, та фізичній особі, застрахованій на добровільних засадах, новорічний подарунок видається за місцем обліку згідно з наказом директора районної, міжрайонної, міської виконавчої дирекції відділення Фонду на підставі особистої заяви та копії свідоцтва про народження дитини, при цьому новорічний подарунок видається за накладною при пред'явленні документа, який засвідчує особу.

Видача новорічних подарунків застрахованим особам — найманим працівникам здійснюється безпосередньо страхувальником за їх основним місцем роботи. У відомості на видачу новорічних подарунків застрахована особа обов'язково ставить свій підпис при отриманні новорічного подарунку.

Накладні на отримання новорічних подарунків, рішення комісії (уповноваженого) із соціального страхування підприємства, установи, організації, відомості на видачу новорічних подарунків, які підписані керівником і головою комісії (уповноваженим) із соціального страхування та скріплені печаткою, зберігаються страхувальником.

Одночасно звертаємо увагу страхувальників, що сума витрат Фонду за новорічні подарунки, які видані з порушенням цього Порядку, не приймається до заліку та відшкодовується за рахунок страхувальника.

Директор В.ЦИБЕНКО

¹Витяг із Закону опубліковано: Єдиний внесок на соціальне страхування: слава, звітність, відповідальність: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип. 5. — С.49—64 (прим. ред.).

²Опубліковано: Бухгалтерія. — 2007. — № 49. — С.13 (прим. ред.).

Європейські стандарти для податкової служби України: з надією на партнерство

Людмила КОСАРЕНКО,
фінансовий та податковий консультант

1 грудня 2011 року Рада незалежних бухгалтерів і аудиторів провела в Києві «Другий Український Податковий Форум 2011: реформування податкової служби в Україні відповідно до європейських стандартів». Основна мета податкового форуму — створення цивілізованого ефективного діалогу між бізнесом і владою. Більшість доповідачів професійно обговорювали переваги та недоліки Податкового кодексу, говорили про використання світового досвіду у сфері оподаткування для України. Нагадаємо, що Український податковий форум був заснований у 2010 році¹ з метою створення ефективного майданчика для активного діалогу представників державних органів і бізнесу.

Програма ФОРУМУ 2011 складалася з трьох секцій:

у **першій секції** були представлені доповіді спікерів від державних органів України, представника світового банку, регуляторів фінансової сфери й іноземних експертів з Грузії та Італії;

друга секція включала виступи провідних фахівців українських і міжнародних компаній, які поділилися практичним досвідом у застосуванні норм ПКУ та останніх змін і нововведень до нього;

під час третьої **секції пройшли** досить активні податкові дебати на тему «Партнерство в податковій сфері» за участю представників ДПС, юристів, аудиторів і представників бізнесу.

Цільовою аудиторією Форуму були володільці та перші особи українських і міжнародних компаній, фінансові директори, головні бухгалтери, податкові контролери та менеджери, представники державних органів і міжнародні експерти.

Незважаючи на присутність критики у виступах обох сторін, все ж таки необхідно визнати, що подібні заходи безперечно сприяють зародженню атмосфери довіри та побудові конструктивного діалогу між державними органами з одного боку і представниками бізнесу й громадянського суспільства — з іншого.

Начальник ДПСУ Олександр Кліменко активно відповідав на запитання учасників і журналістів у

брифінгу Форуму, а також був першим доповідачем на початку його відкриття. В його доповіді прозвучали доволі обнадійливі заяви про важливість цивілізованого діалогу між владою і бізнесом, про те, що **бізнесмен — це рівноправний партнер**. Голова головного податкового відомства визнав наявність досить істотної частки тіньового бізнесу в Україні, і він розглядає це як резерв для майбутніх податкових платежів. Було також зроблено заяву, що податкові органи збираються дотримуватися політики **невтручання в роботу сумлінних платників** і що кількість перевірок у 2011 зменшилася на 60% порівняно з попереднім роком.

Разом з тим глава відомства щиро визнав, що форми роботи ДПАУ ще залишаються недосконалими, але пообіцяв, що з його боку докладатимуться всі зусилля, щоб зробити їх цивілізованішими. Також згадувалось, що між ДПАУ й Аудиторською Палатою підписана угода про делегування повноважень перевірок суб'єктів господарської діяльності аудиторським компаніям. Це можна прокоментувати як перекидання відповідальності з податкових органів на аудиторські компанії. Втім, на думку автора, ліпше, щоб кожен чесно робив свою справу.

Доволі цікавим був виступ Федеріко Діомеда, виконавчого директора Європейської федерації бухгалтерів і аудиторів малого та середнього бізнесу. У виступі доповідача прозвучали дуже цінні рекомендації контролюючим органам зменшити свою активність і фантазії щодо регулювання бізнесу. Доповідач поділився досвідом можливості відшкодування ПДВ шляхом заліку зі сплатою інших прямих і соціальних податків.

Дуже цікавим був виступ Георгія Пертая — бізнес-омбудсмена Грузії. Він говорив про разючі зміни, що відбулися за останній час у Грузії. У 2011 році Грузія посіла **10 місце** в світовому рейтингу щодо легкості ведення бізнесу та сплати податків. Нагадаю, що Україна посідає **181 місце** в цьому ж рейтингу. Доповідач відзначив, що найголовніше досягнення уряду Грузії — це боротьба і подолання корупції. А у сфері податків — це зниження кількості неефективних податків, упровадження в 2011 році єдиного Податкового та Митного кодексу, уникнення невизначеностей та двозначності в ►

¹Про підсумки цього заходу докладніше див.: Бухгалтерія. — 2010. — № 45. — С. 8—15 (прим. ред.).

трактуванні податкових норм. Георгій підкреслив, що коли все ж таки має місце двозначність у податкових визначеннях, то тоді спеціальна комісія Мінфіну Грузії зобов'язана приймати рішення на користь платника. *Нижче ставка і ширше база оподаткування* — одне з основних правил податкової політики в Грузії сьогодні.

У виступах незалежних консультантів прозвучала справедлива критика про ще й досі недостатньо довірливі відносини бізнесу і контролюючих органів, про те, що на практиці державний чиновник не зацікавлений безпосередньо в розвитку бізнесу платників податків, фактично він не несе відповідальності за завдання шкоди платникові податків своїми неправомірними рішеннями чи діями. Прозвучали нарікання на те, що податкові органи дуже часто, в більшості випадків необгрунтовано, під час перевірки «мирних» податкових питань українських платників податків залучають силові структури.

Дуже цікавим був виступ, про який особливо хочеться розповісти, — це презентація управляючого партнера однієї з незалежних консалтингових компаній на тему «*Природа податку на подану вартість*». Михайло Колісник яскраво продемонстрував як податок впливає на долю країни, що його застосовує². У презентації прозвучала ідея про те, що цей податок має тенденцію до гальмування розвитку економіки, з наслідком «наркотичного ефекту». Доповідач на прикладах навів два сценарії майбутнього для України — «Сірий шлях» і «Яскравий шлях».

«*Сірий шлях*» — це коли люди працюють тому, що їм сказали працювати. Цей шлях веде до загальної депресії населення і регресу в розвитку країни. І «*Яскравий шлях*» — це співдружність лідерів, де присутня висока самомотивація, можливість виразити своє «Я» для кожного. Є розуміння для кожного — що ти робиш і що можеш робити в майбутньому. Який шлях вибирають українці, «Сірий» чи «Яскравий», — залежить насамперед від нас самих, в якій країні ми хочемо жити і де житимуть наші діти?

У третій, завершальній, частині Форуму відбулися *податкові дебати на тему «Партнерство в податковій сфері»*, учасниками яких виступили представники ДПС України, Вищого Адміністративного Суду України, а також юристи, аудиторі, представники бізнесу. Сторона бізнесу широко висловлювалася про недостатність допомоги і довіри з боку держави та чиновницького апарату до бізнесу і конкретно до кожного платника. Чиновники — самі по собі, а бізнес їх фінансує й утримує.

Було б добре дещо змінити роль податкового органу: щоб це був не лише орган, який фактично повинен наповнити бюджет, а й справедливий контролер правильності сплати податків, який діє тільки в рамках своїх повноважень на підставі Закону. Сподіваємося, що ми до цього прийдемо, і дорога буде не дуже довгою. ■

²Див. також: Колісник М. Податковий кодекс: спочатку необхідна стратегія // *Бухгалтерія*. — 2010. — № 46. — С.10—12 (прим. ред.).

Податкове адміністрування — 2011: не такий чорт страшний, як його...

Ігор СУХОМЛИН, редактор

Рік, що минає, став для багатьох осіб, причетних до податкового контролю, дуже примітним. Нормотворці ударно «штампували» нормативно-правові акти під ПКУ. Контролюючі органи пробували на практиці нові міри впливу на платників податків. Ті, у свою чергу, намагалися захищатися (інколи успішно, але в основному, судячи із судової статистики, не дуже).

Фахівці газети «Бухгалтерія» по змозі увесь рік допомагали платникам податків розбиратися в нюансах заплутаних взаємовідносин «контролюючий орган — платник податків». Коментували, аналізували, відповідали на запитання, розповідали на семінарах.

Підсумовуючи цей нелегкий рік, хотілося б спи-

нитися на найбільш яскравих проблемах податкового адміністрування. Багато з них вдалося усунути (хоча б тимчасово), а решта чекають свого часу.

Розміри штрафів за правопорушення, вчинені до 2011 року

Ця тема постійно обговорювалася після набрання чинності ПКУ. Щодо неї висловлювали свої думки платники податків, різні незалежні спеціалісти, податкові органи. Але своєрідну крапку (поки що!) у цьому спорі поставив ВАСУ (*лист від 24.11.2011 р. № 2198/11/13-11¹*). Його остаточний висновок базується на трьох *принципах*:

♦ за податкове правопорушення, вчинене до *01.01.2011 р.*, може бути застосовано відповідальність за ПКУ, якщо *склад* правопорушення є тотожним ►

¹Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 50. — С.42—47 (прим. ред.).

зі складом правопорушення, визначеним ПКУ. При цьому *кваліфікація дій порушника* має відбуватися з посиланнями на норми того нормативного акта, який був чинним на час вчинення відповідних дій;

- ♦ порядок застосування штрафних санкцій за податкові правопорушення, вчинені до набрання чинності ПКУ, залежить від *періоду*, в якому *застосовуються* такі санкції;

- ♦ з *06.08.2011 р.*² штрафи застосовуються у розмірах, передбачених законом, чинним на *день прийняття рішень щодо застосування таких санкцій* (п.11 підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ).

Саме тому ВАСУ дійшов висновку, що при вирішенні питання про застосування передбачених ПКУ штрафних санкцій за *порушення, вчинені до 01.01.2011 р., але виявлені контролюючими органами після зазначеної дати*, слід виходити з такого:

- ♦ до податкових порушень, вчинених до *01.01.2011 р.*, але виявлених у період з 01.01.2011 р. до 06.08.2011 р., може застосовуватися лише найнижчий з тих обсягів відповідальності, що передбачені Законом № 2181³ або ПКУ;

- ♦ починаючи з *06.08.2011 р.*, за податкові правопорушення застосовуються санкції в розмірах, передбачених ПКУ, *незалежно від дати вчинення таких порушень* (враховуючи, звісно, той факт, що діяння може кваліфікуватися як порушення норм податкового законодавства лише у тому разі, якщо воно визнавалося протиправним за нормами, чинними на час вчинення цього діяння)⁴.

Штрафи зі збитків і від'ємного значення ПДВ

Суттєві зміни було внесено Законом № 3609 до ст.123 ПКУ. Депутати позбавили податкові органи права накладати штрафи у разі виявлення неправомірних на їхню думку *збитків і від'ємного значення ПДВ*. Тепер базою для розрахунку штрафів (25% чи 50%) згідно із зазначеною статтею є лише «*суми визначеного податкового зобов'язання, завищеної суми бюджетного відшкодування*». До того ж законодавець відмовився від застосування максимального штрафу в розмірі 75%.

Проте усіх цікавили подальші дії податківців у тому разі, якщо після документальної перевірки, наприклад, у першому кварталі 2012 року вони захочуть зняти частину збитків, що виникли внаслідок здійснення операцій у другому кварталі 2011

року. Чи будуть вони штрафувати платників податків у такому випадку?

Платники податків можуть не хвилюватися. По-перше, заспокоюють міркування самої ДПАУ (див., наприклад, лист від 23.06.2011 р. № 7466/6/10-1015/2499⁵). Судячи з усього, до уваги беруться тільки суми визначених податкових зобов'язань і завищені суми бюджетного відшкодування⁶ за період, що перевіряється, та й лише у тому разі, якщо пункти 6 і 7 підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ не звільняють від відповідальності за ці правопорушення.

По-друге, ВАСУ (лист від 24.11.2011 р. № 2198/11/13-11) вважає, що оскільки нарахування штрафів на ці дві бази не було передбачено Законом № 2181, штрафи, встановлені п.123.1 ст.123 ПКУ, можуть бути застосовані лише щодо порушень, які і *вчинені*, і *виявлені* в період з 01.01.2011 р. до 06.08.2011 р.

Повторність порушення

У згаданому листі ВАСУ від 24.11.2011 р. № 2198/11/13-11 було розглянуто ще одне питання, щодо якого різні сторони конфлікту (платники податків і податкові органи) довго не могли дійти згоди. Йдеться про порядок визначення правопорушення повторним (з метою нарахування підвищеного розміру штрафу, передбаченого, зокрема, п.123.1 ст.123 ПКУ).

ВАСУ наполягає на тому, що така повторність може бути застосована лише до відносин, що спостерігалися на час дії ПКУ. Тому повторним для цілей застосування п.123.1 є ті визначення податкових зобов'язань, які відбулися з *01.01.2011 р.* Визначення податкових зобов'язань, здійснені до зазначеної дати, не потрібно брати до уваги. Також треба ігнорувати повторні визначення податкових зобов'язань, що були здійснені хоча й після 01.01.2011 р., але за протиправні діяння, які сталися до 01.01.2011 р. Такий підхід ВАСУ пояснив відсутністю до 01.01.2011 р. підвищеної відповідальності за повторне вчинення такого податкового правопорушення. З огляду на це *підвищена відповідальність за повторне порушення норм податкового законодавства може застосовуватися лише у разі повторного визначення контролюючими органами податкових зобов'язань, якщо і перше, і наступні нарахування відбулися після 01.01.2011 р. та усі діяння, які були підставою для нарахувань, вчинено платником податків після 01.01.2011 р.*

При цьому ВАСУ звернув увагу на те, що підви-

²Дата набрання чинності Законом України від 07.07.2011 р. № 3609-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України». Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 33. — С.47—81. Аналіз цих змін див.: Сухомлин І., Деркач Т. Податкове адміністрування // Там само. — С.12—20 (прим. ред.).

³Закон України від 21.12.2000 р. № 2181-III «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» (прим. ред.).

⁴Див. також коментар до листа ДПАУ від 23.06.2011 р. № 7466/6/10-1015/2499. Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 36. — С.54 (прим. ред.).

⁵Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 36. — С.53 (прим. ред.).

⁶Форму податкового повідомлення-рішення «В1», затверджену наказом ДПАУ від 22.12.2010 р. № 985, дозволяє припустити, що неправомірне заявлення до відшкодування суми ПДВ тягне за собою накладення штрафу лише у тому разі, якщо на час перевірки її було відшкодовано платнику ПДВ (прим. авт.).

шені санкції за ст.123 ПКУ мають застосовуватися не за сам факт повторного виявлення будь-яких порушень, а за повторне вчинення протиправних діянь за обставин, передбачених пп.54.3.1, пп.54.3.2, пп.54.3.5, пп.54.3.6 ст.54 ПКУ. Тобто повторним у розумінні ст.123 ПКУ є визначення контролюючим органом податкових зобов'язань внаслідок вчинення того самого діяння: або неподання податкової декларації, або заниження податкових зобов'язань з окремого виду податку, або завищення суми бюджетного відшкодування з ПДВ тощо. У разі повторного визначення податкових зобов'язань за вчинення різних податкових порушень (наприклад, спочатку внаслідок виявлення заниження податкових зобов'язань з ПДВ, а згодом протягом 1095 днів через виявлення завищення суми бюджетного відшкодування) підвищений розмір відповідальності не має застосовуватися.

Відповідальність за самостійне виправлення помилок

Багато розмов цього року точилося навколо відповідальності за самостійне виправлення податкових помилок⁷. Практично будь-яке самостійне виявлення платником податків факту заниження своїх податкових зобов'язань і наступне виправлення цієї помилки спричиняють фінансову відповідальність⁸. Проте проблеми спостерігаються навіть у цій сфері податкових відносин.

Ігнорувати помилку, сподіваючись на щастя, не радимо. Треба розуміти, що у разі виявлення під час перевірки суми заниження платникам податків у більшості випадку доведеться відповідати за ст.123 ПКУ: штраф у розмірі 25% (за повторне порушення — 50%). Втім, в деяких випадках таке ігнорування видаватиметься цілком логічним і не загрожуватиме штрафом. А все тому, що:

- ◆ порушення за наслідками діяльності, зокрема, платників податку на прибуток у період з 1 квітня по 31 грудня 2011 року не тягнуть за собою фінансових санкцій (п.6 підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ);

- ◆ штрафні санкції за порушення податкового законодавства за період з 1 січня по 30 червня 2011 року повинні застосовуватися у розмірі 1 гривні за кожне порушення (п.7 підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ).

Тож, кого не бентежить адміністративна або кримінальна відповідальність, не варто поспішати самостійно виправляти помилки за ці періоди. Якщо їх і виявлять контролюючі органи, то платника податків буде або покарано чисто символічно штрафом у розмірі 1 гривні, або звільнено від сплати штрафів.

В інших випадках самостійного виправлення помилок платником податків потрібно керуватися приписами ст.50 ПКУ:

- ◆ або «надіслати уточнюючий розрахунок і сплатити суму недоплати та штраф у розмірі трьох відсотків від такої суми до подання такого уточнюючого розрахунку»;

- ◆ або «відобразити суму недоплати у складі декларації з цього податку, що подається за податковий період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання, збільшену на суму штрафу у розмірі п'яти відсотків від такої суми, з відповідним збільшенням загальної суми грошового зобов'язання з цього податку».

До підвищеного розміру штрафу потрібно ставитися як до своєї плати платника податків за час користування бюджетними коштами. Адже 5-відсотковий штраф буде погашено не відразу після виявлення помилки (до подання уточнюючого розрахунку), а після подання податкової декларації з виправленими показниками. Проте тут є одна проблема. Якщо буквально дотримуватися вимог Кодексу, то недоплату потрібно відображати у складі не найближчої декларації, а в декларації за податковий період, який настає за періодом виявлення факту заниження. Тому у випадку, приміром, з квартальними платежами виправити помилку в декларації можна майже через віпрок після її виявлення.

Зрозуміло, що не всіх платників податків влаштує такий довгий період. Їм можна поради не сприймати вимоги Кодексу буквально. Податкові органи все одно, як правило, не знають дати виявлення платником податків конкретної помилки. Тому якщо з якихось причин платник податків хоче виправити помилку шляхом подання податкової декларації, а не уточнюючого розрахунку, то йому не варто чекати закінчення наступного звітного періоду.

Проте якщо виявлене платником податків заниження погашатиметься без подання необхідної звітності (уточнюючого розрахунку або податкової декларації), то існує велика ймовірність, що до нього буде застосовано покарання у вигляді 5-відсоткового штрафу, передбаченого п.120.2 ст.120 ПКУ як за «невиконання платником податків вимог, передбачених абзацом другим пункту 50.1 статті 50 цього Кодексу, щодо умов самостійного внесення змін до податкової звітності». Хоча, відверто кажучи, умови накладення цього штрафу, передбачені ПКУ, є якимись заплутаними. Тому не дивно, що в роз'ясненнях ДПСУ цю проблему поки що не розглянуто належним чином.

Виправляючи власні помилки, платникам податків не варто забувати про пеню. ДПСУ вимагає нараховувати пеню за увесь час заниження (див., на▶

⁷ Докладніше про це див.: Сухомлин І. Виправлення помилок щодо податку на прибуток: штрафи, пеня, строки давності // Бухгалтерія. — 2011. — № 47. — С.76—79; Сухомлин І. ПДВ-розбіжності: чи є штраф? // Бухгалтерія. — 2011. — № 37. — С.69—71 (прим. ред.).

⁸ Окрім випадків, «якщо після подачі декларації за звітний період платник податків подає нову декларацію з виправленими показниками до закінчення граничного строку подання декларації за такий самий звітний період» (п.50.1 ст.50 ПКУ) (прим. авт.).

приклад, листи від 03.06.2011 р. № 15666/7/16-1517-26⁹, від 29.08.2011 р. № 15691/6/15-3415-26¹⁰). В основному акцент робиться на пп.129.1.2 ст.129 ПКУ, який зобов'язує платника податків нараховувати пеню «у день настання строку погашення податкового зобов'язання, нарахованого... платником податків у разі виявлення його заниження на суму такого заниження та за весь період заниження». До того ж п.54.1 ст.54 ПКУ встановлює, що «платник податків самостійно обчислює суму податкового та/або грошового зобов'язання та/або пені, яку зазначає у податковій (митній) декларації або уточнюючому розрахунку, що подається контролюючому органу у строки, встановлені цим Кодексом. Така сума грошового зобов'язання та/або пені вважається узгодженою». Тож не дивно, що більшість нових форм податкової звітності має рядки для відображення платником податків суми пені¹¹.

Проте перед платниками податків, які мають намір самостійно нараховувати пеню, постануть різні методологічні проблеми¹². Водночас можна з цілковитою впевненістю стверджувати, що платнику податків не варто боятися штрафних санкцій за невідображення суми пені у податковій звітності та несплату її. Головне — виправити виявлені помилки у звітності, сплатити недоплату і штраф.

Відповідальність за несвоєчасну сплату податків

Законом № 3609, що набрав чинності з 06.08.2011 р., запроваджено відповідальність у вигляді штрафу за несвоєчасну сплату *всіх видів узгоджених сум* грошових зобов'язань (ст.126 ПКУ). Спочатку штраф, передбачений зазначеною статтею, застосовувався до платника податків лише у разі, коли він не сплачував «суми самостійно визначеного грошового зобов'язання протягом строків, передбачених Кодексом».

Змін зазнало і визначення терміна «податковий борг» (пп.14.1.175 ст.14 ПКУ). Згадали про це ми не випадково, адже саме податковий борг є базою для розрахунку 10(20)-відсоткових санкцій. Тепер податковим боргом вважаються всі своєчасно не сплачені *узгоджені суми грошового зобов'язання*. Спосіб узгодження відтепер не має значення.

Погано лише те, що в Кодексі немає однозначної відповіді на запитання, коли і які суми слід визнавати *узгодженими* грошовими зобов'язаннями¹³. Поки що узгодженими можна назвати такі суми: грошові зобов'язання, зазначені платником податків у податковій звітності (п.54.1 ст.54 ПКУ); грошові зобов'язання з ПДФО в момент настання граничного строку сплати цього податку (п.54.2 ст.54 ПКУ);

грошові зобов'язання в день закінчення процедури адміністративного оскарження (п.56.17 ст.56 ПКУ); грошові зобов'язання в день набрання судовим рішенням законної сили (п.56.18 ст.56 ПКУ); податкове зобов'язання з дня взяття на облік векселя контролюючим органом (пп.14.1.204 ст.14 ПКУ).

Читач може запитати: а де ж грошові зобов'язання, розраховані *контролюючим органом* і доведені до платника податків за допомогою *податкового повідомлення-рішення*? Хіба вони не є узгодженими? Дійсно, конкретно про момент узгодженості таких сум у Кодексі нічого не сказано. Проте у ньому дається зрозуміти, що такі суми все ж таки є узгодженими (п.54.5 ст.54 ПКУ). Тому несвоєчасна сплата їх, найімовірніше, спричинить притягнення платника податків до відповідальності за ст.126 ПКУ (якщо він, звісно, не розпочинав апеляційне оскарження).

Відповідальність податкового агента

Досі викликає подив підхід ДПСУ до визначення *відповідальності податкового агента* за правопорушення, пов'язані з *ненарахуванням, неутриманням та несплатою ПДФО*. Так, у Таблиці відповідності видів порушень норм законів з питань оподаткування або іншого законодавства типам повідомлень-рішень, які складаються при застосуванні відповідних штрафних (фінансових) санкцій (лист від 05.05.2011 р. № 12601/7/19-0217) простежується бажання ДПАУ карати недобросовісних податкових агентів штрафами, встановленими як ст.123, так і ст.127 ПКУ! При цьому, якщо постаратися, податкового агента можна «підвести» під штрафи, передбачені ст.126 ПКУ. Було б непогано, щоб ДПАУ дійшла однозначного висновку щодо відповідальності податкового агента¹⁴.

Судове оскарження рішень органів ДПС

Не секрет, що пункти *56.18 і 56.19* ст.56 ПКУ встановлюють різні *строки судового оскарження* рішень контролюючих органів. На цю обставину не раз звертали увагу судові інстанції, органи ДПС, фахівці газети «Бухгалтерія». Так, пункт 56.18 надає платникам податків на судове оскарження *1095 днів*. Водночас пункт 56.19 дозволяє платникам податків звернутися до суду з вимогою про визнання протиправним рішення контролюючого органу тільки *протягом місяця*.

На щастя, цю суперечність всі зацікавлені сторони вирішували на користь платників податків. Тому вони могли сміливо орієнтуватися на більш тривалий строк судового оскарження. ►

⁹Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 26. — С.58 (прим. ред.).

¹⁰Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 44. — С.30 (прим. ред.).

¹¹Див. також лист ДПАУ від 11.05.2011 р. № 4866/10/31-606. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 30. — С.39 (прим. ред.).

¹²Докладніше про це див.: Сухомлин І. Особливості національного самоПЕНЯвання // Бухгалтерія. — 2011. — № 14. — С.65—67 (прим. ред.).

¹³Нагадаємо, що під грошовим зобов'язанням мається на увазі податкове зобов'язання та/або штрафні санкції (пп.14.1.39 ПКУ) (прим. авт.).

¹⁴Див. також: Сухомлин І. Відповідальність роботодавця: обирай будь-яку! // Бухгалтерія. — 2011. — № 8. — С.69—73 (прим. авт.).

Проте після змін, внесених **Законом № 3609**, багатьом здалося, що коли платник податків спочатку візьметься за адміністративне оскарження, то після його закінчення у розпорядженні платника податків буде лише **один місяць** для судового оскарження. Трирічний строк судового оскарження буде можливим лише у разі, коли платник податків не розпочинав адміністративного оскарження.

Тішить те, що таке розуміння Кодексу не було підтримано у ВАСУ: «**строк для звернення до суду платника податків із вимогою щодо визнання протиправним рішення контролюючого органу про нарахування грошового зобов'язання повинен визначатися за правилами пункту 56.18 статті 56 Податкового кодексу України. Зазначений строк становить 1095 днів із дня отримання такого рішення, незалежно від того, чи скористалася особа своїм правом на досудове розв'язання спору шляхом застосування процедури адміністративного оскарження**» (лист від 01.11.2011 р. № 1935/11/13-11¹⁵).

Погашення податкового боргу

Пунктом 95.3 ст.95 ПКУ визначено, що стягнення коштів з рахунків платника податків здійснюється за **рішенням суду**, яке направляється до виконання органам ДПС, у **розмірі суми податкового боргу або його частини**. Тобто допускається стягнення з банківського рахунку як повної суми боргу, так і його частини.

Окремо зазначене положення зобов'язує податкові органи звертатися до **суду** щодо надання дозволу на погашення **усієї суми** податкового боргу за рахунок **майна** платника податків, що перебуває у податковій заставі. Тому у платників податків відразу виникли запитання:

◆ чи зобов'язаний податковий орган у **будь-якому випадку** (у разі стягнення усієї суми податкового боргу та у разі стягнення частини боргу) звернутись до суду, якщо він має намір звернути стягнення на майно боржника;

◆ чи дійсно, маючи намір погасити лише **частину** податкового боргу, він може не звертатися до суду за отриманням такого дозволу?

Добре, що ДПСУ стоїть на тих позиціях, що «**для погашення будь-якої суми податкового боргу орган державної податкової служби зобов'язаний отримати дозвіл суду**» (лист від 08.04.2011 р. № 166/4/24-0113¹⁶).

Інвентаризація на вимогу органів ДПС

Внівши зміни до Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів

та розрахунків, Мінфін спробував відрегулювати порядок проведення інвентаризації на вимогу органів ДПС (наказ від 08.09.2011 р. № 1116¹⁷). Бо право «**вимагати від платників податків, що перевіряються в ході перевірок, проведення інвентаризації основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, у тому числі зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки**» у податківців було (пп.20.1.5 ст.20 ПКУ), а з механізмом його реалізації виникли труднощі¹⁸.

На думку Мінфіну, вимога про інвентаризацію має оформлятися **письмово**. Усні накази про інвентаризацію, гадаємо, є неприпустимими. Отже, лише письмові рішення про інвентаризацію підлягають виконанню платником податків. Але це не означає, що письмовий документ про інвентаризацію може видати навіть перевіряючий. Він, звісно, може послатися на ДПСУ, що дозволяє інвентаризацію «**за визначенням працівника органу ДПС**» (лист від 26.05.2011 р. № 6322/5/23-4016¹⁹), і на п.20.2 ст.20 ПКУ, що надає право вимагати проведення інвентаризації всім посадовим особам податкових органів (п.20.2 ст.20 ПКУ). Але позаяк у згаданій Інструкції тепер однозначно сказано про документ «**органу, який відповідно до закону має право вимагати проведення такої інвентаризації**», перевіряючим доведеться звертатися до керівництва податкового органу, аби отримати відповідне «інвентаризаційне» рішення.

Говорячи про строки інвентаризації, Мінфін зазначив, що «**інвентаризація має розпочатися у термін, зазначений у належним чином оформленому документі зазначених органів, але не раніше дня отримання підприємством відповідного документа**». Зрозуміло, що інвентаризація має закінчитися до завершення перевірки. Інакше контролюючі органи не володітимуть інформацією, на підставі якої вони зможуть дійти певних висновків щодо реальності активів платника податків.

Оскільки інвентаризація без участі перевіряючих позбавляє їх об'єктивної інформації про стан активів платника податків, Мінфін встановив, що «**посадові особи відповідного органу (за їх згодою) можуть бути присутні при проведенні інвентаризації**». І це всупереч тому, що Кодекс не дає їм права наполягати на присутності представників податкових органів в інвентаризаційних комісіях (окрім випадків, спеціально обумовлених у законодавстві)!

Мораторій на перевірки

Закінчується дія **мораторію** на перевірки суб'єктів господарювання²⁰. Він діяв з 06.08.2011 р. по 31.12.2011 р., тобто до дати набрання Законом України від 04.11.2011 р. № 4014-VI²¹ чинності. Про-▶

¹⁵Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 48. — С.37—38 (прим. ред.).

¹⁶Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 49. — С.23 (прим. ред.).

¹⁷Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 48. — С.31 (прим. ред.).

¹⁸Докладніше про це див.: Сухомлин І. Інвентаризація під наглядом податківців // Бухгалтерія. — 2011. — № 40. — С.56—58 (прим. ред.).

¹⁹Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 37. — С.34 (прим. ред.).

²⁰Докладніше про мораторій див.: Сухомлин І. Мораторій на перевірки: більше слів, менше дій? // Бухгалтерія. — 2011. — № 44. — С.68—70 (прим. ред.).

²¹Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 48. — С.12—28 (прим. ред.).

те чимало перевірок виявилось поза цим мораторієм. Він стосується лише таких видів контролю:

♦ **фактичної перевірки податковими органами** фізичних осіб — підприємців, які не зареєстровані платником ПДВ, та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, що передбачає включення ПДВ до складу єдиного податку;

♦ **заходів державного нагляду у сфері господарської діяльності органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими чи службовими особами** щодо осіб, діяльність яких не віднесена до високого ступеня ризику: фізичних осіб — підприємців, які не зареєстровані платниками ПДВ; юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, що передбачає включення ПДВ до складу єдиного податку.

До того ж, як бачимо, дія цього мораторію поширюється на дуже вузьке коло суб'єктів господарювання.

Документи для податкового обліку

Як свідчить практика, органи ДПС не мають наміру задовольнитися лише формальним виконанням платником податків вимог про підтвердження даних податкового обліку. З погляду податкових органів, зовнішній вигляд первинних документів не є визначальним фактором, який дає змогу платникам податків вести свій податковий облік, спираючись на ці документи. Головне, щоб документи, які впливають на податковий облік, підтверджували **фактичне здійснення господарської операції**²².

На жаль, для платників податків таке розуміння вимог ПКУ багато в чому перекикається з міркуваннями ВАСУ: «витрати для цілей визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток, а також податковий кредит для цілей визначення об'єкта оподаткування податком на додану вартість мають бути **фактично здійснені і підтверджені належним чином складеними первинними документами, що відображають реальність господарської операції, яка є підставою для формування податкового обліку платника податків**» (лист від 02.06.2011 р. № 742/11/13-11²³). При цьому суд виходив з того, що «визначальною ознакою господарської операції є те, що вона повинна спричиняти **реальні зміни майнового стану платника податків**».

Електронні документи великих платників податків

З 01.01.2012 р. набирають чинності зміни, внесені пп.26 п.1 розділу I Закону № 3609 до п.85.2 ст.85 ПКУ, які регулюють порядок надання великими платниками податків документів в електронній формі для **перевірки** податковими органами. Кодекс

зобов'язує великих платників податків надавати перевіряючим в електронній формі «копії документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів». Проте розраховувати на це перевіряючі можуть лише у разі, **якщо такі документи створюються ними в електронній формі**. Інакше кажучи, якщо платник податків не складає якихось документів в електронній формі, то подавати їх для перевірки він зможе по-старому — у паперовому виді (оригінал або копію залежно від ситуації).

До 2012 року ДПСУ було доручено розробити **формат і порядок подання інформації в електронному вигляді**. Якщо вона не впорається з цим завданням, платників податків буде звільнено від новоявленого обов'язку. Поки що про затвердження цих документів нічого не чуно.

Арифметичні помилки

Нині у разі, коли під час камеральної перевірки буде виявлено арифметичні помилки, що призвели до **заниження суми податкового зобов'язання**, платнику податків доведеться відповісти сповна. Саме про такий розвиток подій свідчать численні акти про результати камеральних перевірок, форми яких було затверджено цього року у зв'язку з появою ПКУ. Податковим органам зовсім не цікаво, чому виникло заниження податкового зобов'язання (злий умисел, неуважність, технічна помилка тощо).

Фактично виправдовує дії податкових органів лист Мінекономіки від 12.05.2011 р. № 3105-24/264²⁴. Проте задля справедливості варто визнати, що в окремих випадках ДПАУ допускає не такий вже фіскальний підхід у разі виявлення арифметичних помилок. Так, якщо за наслідками проведеного **арифметичного контролю** поданої електронної декларації буде встановлено невідповідність деяких показників (невідповідності та арифметичні помилки), які призводять (не призводять) до заниження (завищення) податкового зобов'язання, то платнику податків буде надано право самостійно виправити допущені помилки у порядку, встановленому п.50.1 ст.50 ПКУ (наказ ДПАУ від 11.02.2011 р. № 85²⁵).

Податкова порука

Під час серпневих змін депутати не залишили в ПКУ жодної згадки про такий спосіб сплати податку та припинення податкової застави, як податкова порука (пп.14.1.174 ст.14, п.38.2 ст.38, пп.93.1.5 ст.93). Тож тепер платникам податків залишається сподіватися лише на себе (якщо, звичайно, ніхто для сплати податків грошей не позичить). ■

²² Див. лист ДПА у Полтавській області від 15.07.2011 р. № 1967/10/15-237. Оpubліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 37. — С.26—28 (прим. авт.).

²³ Оpubліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 29. — С.23—26 (прим. ред.).

²⁴ Оpubліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 36. — С.77 (прим. ред.).

²⁵ Оpubліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 40. — С.17—20 (прим. ред.).

Бухгалтерські підсумки – 2011, або Якщо гора не йде до Магомета...

Олена КУШИНА, редактор

Навіть у минулому році видалося б дивним, що закріплений на найвищому (тобто законодавчому та мініфінівському) рівні порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності може змінитися на догоду податковому законодавству. В 2011 році це, на жаль, сталося. Більшість змін, внесених до **Закону про бухоблік**¹ і національних стандартів бухгалтерського обліку, підтвердили відомий вислів: «Якщо гора не йде до Магомета, то Магомет йде до гори». Адже деякі економічно обґрунтовані принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності без будь-яких компромісів були ними покладені на вівтар податкового законодавства. Тому не дивно, що бухгалтерську «нормативку» теж лихоманило².

Ми з тобою однієї крові...

Ще в 2010 році, під час так званого всенародного обговорення проекту Податкового кодексу, законодавець декларував бажання наблизити податковий облік до бухгалтерського. За задумом законодавця для визначення суми оподаткованого прибутку підприємства мають вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність відповідно до бухгалтерської «нормативки», а отриманий у такий спосіб фінансовий результат коригувати на податкові різниці. Розробники Кодексу вважали, що наближення податкового обліку до бухгалтерського обліку вони досягли, в першу чергу, відмовою від правила першої події і податковою класифікацією витрат і доходів, схожою на бухгалтерську класифікацію. А для цілкового усвідомлення картини податківцям, разом з декларацією з податку на прибуток, не вистачає лише фінансової звітності з формою, в якій відображаються тимчасові та постійні податкові різниці. Дехто з українських бухгалтерів намагався проаналізувати наслідки втілення цього задуму в життя вже тоді, але більшість бухгалтерів зіткнулися з ними після 1 квітня 2011 року — дати набрання чинності розділом III ПКУ.

Разом з численними різними огріхами, що були

очевидні навіть за поверхневого аналізу названого розділу в чинній тоді редакції, перешкодами на шляху «зближення» стали податкові правила:

- ◆ списання загальновиборничих витрат;
- ◆ визначення сум «ремонтних» витрат;
- ◆ розрахунку сум переоцінки об'єктів основних засобів.

Зазначений розділ Кодексу встановив, що:

◆ податкові загальновиборничі витрати не розподіляються на об'єкти витрат, частково формуючи податкову собівартість продукції (робіт, послуг), а частково — збільшуючи витрати періоду, як це прийнято робити згідно з бухгалтерськими правилами, а в повному обсязі одразу ж відносяться на витрати періоду;

◆ витрати на ремонти та поліпшення об'єктів основних засобів не аналізуються на предмет збільшення первісно очікуваних економічних вигод від використання об'єктів, а порівнюються з 10-відсотковим «ремонтним» лімітом і тільки тоді (залежно від результату порівняння) або включаються до витрат періоду, або капіталізуються (тобто збільшують амортизовану вартість ремонтів об'єктів);

◆ балансова (залишкова) вартість об'єктів основних засобів може бути тільки дооцінена, і тільки лише на величину, розраховану за такою ж самою формулою, що й «стара» податкова індексація.

Мінфін, чомусь звернувши увагу тільки на ці аспекти, вирішив підкоригувати бухгалтерські стандарти, видавши **Наказ № 372**³ (набрав чинності **22 квітня 2011 року**)⁴. Підприємствам дозволили вибирати один з двох варіантів формування бухгалтерської виробничої собівартості продукції (робіт, послуг): традиційний варіант і варіант, за якого до складу виробничої собівартості об'єкта витрат підприємство списує лише **прямі витрати**, а **всі загальновиборничі витрати** включає до складу собівартості реалізації у тому звітному періоді, в якому такі витрати були здійснені.

Одночасно було сформульовано ще один — нетрадиційний — варіант відображення в бухгалтерському обліку витрат на поліпшення та ремонти. Визначено, що підприємства **можуть** збільшувати ▶

¹Закон України від 16.07.99 р. № 996-ХІV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (прим. ред.).

²Деякі стандарти бухгалтерського обліку, які зазнали змін з дати виходу в 2010 році популярної «Хрестоматії», станом на 8 липня 2011 року опубліковано в специальному, присвяченому Дню бухгалтера: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 28. — С.19—80 (прим. ред.).

³Наказ Мінфіну України від 18.03.2011 р. № 372 «Про затвердження Змін до деяких положень (стандартів) бухгалтерського обліку». Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 17. — С.16—19 (прим. ред.).

⁴Докладніше див.: Кушина О. Податковий кодекс і стандарти бухобліку, або Схрещування вужа з їжаком — у дії // *Бухгалтерія*. — 2011. — № 20. — С.48—53 (прим. ред.).

первісну вартість об'єктів основних засобів «на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням та ремонтом об'єкта, визначену у порядку, встановленому податковим законодавством, з відображенням в бухгалтерському обліку в порядку, передбаченому пунктами 19—21 Положення (стандарту) 7». Судячи з усього, податковим орієнтиром є п.146.11 — п.146.12 ст.146 ПКУ.

Крім того, після набрання чинності **Наказом № 372** станом на кінець року (дату балансу), разом зі звичайними переоцінками, підприємства *можуть* змінювати вартість об'єктів основних засобів із застосуванням коефіцієнта індексції, розрахованого відповідно до формули з п.146.21 ст.146 ПКУ.

І якщо з «ремонтними» і «переоціночними» змінами більш-менш зрозуміло (як ми й прогнозували, досить багато бухгалтерів пішли шляхом найменшого опору, взявши на озброєння нові варіанти обліку витрат на ремонти об'єктів основних засобів і переоцінок), то з новим варіантом списання загальновиробничих витрат відбулися просто анекдотичні перетворення. Усвідомивши повну безглуздість ситуації, законодавець **Законом № 3609⁵** вніс до ПКУ зміни, які спрямували податкові загальновиробничі витрати в традиційне русло. Відповідно, новий варіант списання загальновиробничих витрат у бухгалтерському обліку не «запрацював». І тому Мінфіну довелося від нього відмовитися. Був виданий **Наказ № 1204⁶** (набрав чинності **28 жовтня 2011 року**), який цей варіант просто скасував. Підприємствам, які вибрали цей варіант списання загальновиробничих витрат, тобто вирішили йти шляхом найменшого опору і в цьому плані, при поверненні на традиційний варіант довелося добре попрацювати⁷.

Що стосується методики бухгалтерського обліку *податкових різниць*, то її поки немає (у виданому Мінфіном **Положенні № 27⁸** із цього приводу немає нічого конкретного). Мабуть, розробка такої методики — річ непроста. Не дарма дата набрання чинності нормами ПКУ, які регулюють її застосування, перенесена на **1 січня 2013 року**.

Чи такі ж вони «малі»?

Наступним своєрідним реверансом у бік податкового обліку став цілий комплекс змін, що стосуються бухгалтерського обліку малих підприємств. Першою ластівкою виявилися зміни до **Закону про бухоблік** і нова редакція **ПБО-25⁹**, що набрала чинності **1 квітня 2011 року** й ознаменувала початок великомасштабного наближення податкового обліку до бухгалтерського, але вже для підприємств, які можна назвати суб'єктами малого підприємництва. Протягом 2011 року як зазначений Закон, так і оновлений **ПБО-25** змінювалися ще не один раз. В результаті вийшло, що суб'єкти малого підприємництва діляться на *три групи*¹⁰:

♦ *перша група* — суб'єкти, які застосовують так званий *спрощений облік* і *щорічного* подають фінансову звітність у складі форм № 1-м і № 2-м. Це суб'єкти, які відповідають критеріям, встановленим частиною сьомою ст.63 ГКУ;

♦ *друга група* — суб'єкти, які застосовують той самий *спрощений облік* і *щороку* подають фінансову звітність у складі форм № 1-мс і № 2-мс. Це суб'єкти, які відповідають критеріям п.154.6 ст.154 ПКУ і є платниками ПДВ;

♦ *третья група* — суб'єкти, які застосовують суперспрощений або *простий облік* (облік без застосування подвійного запису) і *щороку* подають фінансову звітність у складі форм № 1-мс і № 2-мс. Це суб'єкти, які відповідають критеріям п.154.6 ст.154 ПКУ і не є платниками ПДВ.

Причому фахівці газети «Бухгалтерія» не дарма зауважували, що деклароване нормативними документами «спрощення» обліку в поточному році набуло іронічного відтінку¹¹.

Спочатку, вже після набрання чинності новою редакцією **ПБО-25**, малі підприємства повинні були навчитися формувати бухгалтерську виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) за правилами, встановленими на той час **ПКУ** (тобто без урахування загальновиробничих витрат). Не дарма зазнав змін і Спрощений план рахунків — **Наказ № 664¹²** перекроїв цей план під нові потреби. Після набрання чинності **Наказом № 1024** бухгал-

⁵Закон України від 07.07.2011 р. № 3609-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України». Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 33. — С.47—80 (прим. ред.).

⁶Наказ МФУ від 26.09.2011 р. № 1204 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів міністерства фінансів України». Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 44. — С.24—29 (прим. ред.).

⁷Докладніше див.: Голошевич І. Загальновиробничі витрати: повернення з еміграції // Бухгалтерія. — 2011. — № 44. — С.62—67 (прим. ред.).

⁸Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці», затверджене наказом МФУ від 25.01.2011 р. № 27 (прим. ред.).

⁹Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджене наказом МФУ від 25.02.2000 р. № 39 (у редакції наказу МФУ від 24.01.2011 р. № 25). Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 28. — С.57—67 (прим. ред.).

¹⁰Докладніше див.: Папиріна О. Спрощений та простий облік: усе заради «нульовиків» // Бухгалтерія. — 2011. — № 27. — С.56—60; Губіна І. «Мала» звітність у новому форматі // Бухгалтерія. — 2011. — № 28. — С.13—18 (прим. ред.).

¹¹Див., зокрема: Папиріна О. Собівартість для малих підприємств: особливості непростого обліку // Бухгалтерія. — 2011. — № 38. — С.74—76 (прим. ред.).

¹²Наказ МФУ від 31.05.2011 р. № 664 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку» (прим. ред.).

терська собівартість у малих підприємств визначається вже по-дорослому — так, як це традиційно роблять великі й середні підприємства. Тож ніякого «спрощення» обліку так і не вийшло...

Міжнародні стандарти: вже тут і вже зараз

Ще однією важливою бухгалтерською новиною в 2011 році стало офіційне впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності. Причому впровадження в *чистому* вигляді, а не просто як основи для розробки національних модифікацій.

У зв'язку з набранням чинності **Законом № 3332¹³** у **Законі про бухгалтерський облік**:

◆ з'явилось визначення поняття «*міжнародні стандарти фінансової звітності*» (діє з **11 червня 2011 року**);

◆ врегульовано порядок застосування міжнародних стандартів фінансової звітності деякими суб'єктами господарювання (діятиме з **1 січня 2012 року**).

Відповідно до останньої зміни *деякі* українські підприємства (частина з них — в обов'язковому порядку, частина — за бажанням) повинні (або, відповідно, можуть) скласти фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності. На ті підприємства, які зобов'язані це робити, вказує сам **Закон про бухгалтерський облік** і КМУ у постанові від 30.11.2011 р. № 1223, яка набирає чинності з **1 січня 2012 року** і якою до **Постанови № 419¹⁴** будуть внесені зміни. Згідно з цими змінами фінансову звітність за міжнародними стандартами складають підприємства, які становлять певний суспільний інтерес:

◆ починаючи з **1 січня 2012 року** — публічні акціонерні товариства, банки, страховики;

◆ починаючи з **1 січня 2013 року** — підприємства, які здійснюють господарську діяльність у сферах надання фінансових послуг, крім страхування і пенсійного забезпечення (група 64 КВЕД ДК 009:2010), а також підприємства, які здійснюють діяльність у сфері недержавного пенсійного забезпечення (група 65.3 КВЕД ДК 009:2010);

◆ починаючи з **1 січня 2014 року** — підприємства, які здійснюють допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування (група 66 КВЕД ДК 009:2010).

Причому для деяких підприємств складання фінансової звітності в міжнародному форматі не можна назвати новиною. Скажімо, публічні акціонерні товариства зобов'язані це робити через спеціальне «ціннопapерове» законодавство і підзаконні акти НКЦПФР¹⁵. Але вже при *оприлюдненні фінансової звітності за 2011 рік*.

Інші ж підприємства зможуть *самостійно* визначити доцільність застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності. Про зміну формату подання фінансової звітності вони повинні інформувати центральний орган виконавчої влади в області статистики шляхом надсилання листа в передбачених для подання такої звітності строки.

Щоправда, поки не ясно, чи багато набереться таких охочих — через різного роду ускладнення, пов'язані, зокрема, із запізненнями в перекладі українською мовою чинних редакцій міжнародних стандартів, обов'язкових до оприлюднення на сайті МФУ (внаслідок чого ці редакції застарівають), міжнародний і мінфінівський МСФЗ-формат звітності можуть відрізнитися. А трансформація звітності, складеної за національними стандартами, у звітність, складену за міжнародними стандартами, коштує недешево¹⁶.

Насамкінець зазначимо: в порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності також були численні дрібні зміни. Всю бухгалтерську «нормативку» в останній редакції читачі зможуть знайти в збірнику систематизованого законодавства «Бухгалтерський облік. Хрестоматія», який готується до випуску в січні 2012 року. А аналітичні матеріали, пов'язані з практичними питаннями впровадження всіх цих і, можливо, майбутніх змін, — протягом всього наступного року. ■

¹³Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 25. — С.12–13 (прим. ред.).

¹⁴Постанова КМУ від 28.02.2000 р. № 419 «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» (прим. ред.).

¹⁵Докладніше див.: Липинський В. МСФЗ: вже тут і вже зараз // Бухгалтерія. — 2011. — № 28. — С.8–9; Липинський В. МСФЗ: труднощі переходу // Бухгалтерія. — 2011. — № 46. — С.71–74 (прим. ред.).

¹⁶За оцінками фахівців — понад 50 тис. доларів США: Гриньков Д. Международные гуляния // Бизнес. — 2011. — № 21. — С.38–39 (прим. ред.).

Ласкаво просимо на ФОРУМ!

(www.buhgalteria.com.ua)

Податок на прибуток — 2011: перший досвід

Ірина ГОЛОШЕВИЧ, редактор
Світлана ГРИЦЕНКО, експерт
з питань оподаткування

Верховна Рада, одержима, мабуть, ідеєю досягати досконалості у податковій системі¹, весь рік «шліфувала» формулювання податкового законодавства. При цьому принцип «стабільності» (пп.4.1.9 ст.4 ПКУ) до уваги навіть не брала.

Роботу над помилками вели і щодо податку на прибуток. Зокрема, **Законом № 3609²** (*Бухгалтерія, 2011, № 33, с.21—31, 53—58, 77—78*) були внесені зміни до розділу III і підрозділу 4 розділу XX ПКУ. Деякі з них були, справді, новими, деякі уточнювали, а деякі перешкождали або відвертали надміру фіскальне тлумачення податковими службами.

У цій публікації позначимо ключові проблеми застосування «податковоприбуткових» норм ПКУ в році, що мінає, і з'ясуємо, як їх спробував вирішити законодавець та що з цього вийшло.

Перехідні операції: є їх початок, та немає кінця

У матеріалах, опублікованих у спецвипуску «Податок на прибуток: напередодні переходу» (*Бухгалтерія, 2011, № 12*), фахівці попереджали про можливі проблеми. Нагадаємо, що переважно йшлося про:

- ♦ **доходи і витрати³** (про порядок їх визнання в умовах ПКУ, якщо господарська операція почалася в період чинності **Закону про прибуток**);
- ♦ визнання в податкових витратах **залишків запасів**, які обліковуються станом на 1 квітня;
- ♦ визнання в податкових витратах перерахованих постачальникам до 1 квітня авансових платежів, суми яких не були включені до валових витрат;
- ♦ перехідні операції в іноземній валюті та з цінними паперами;
- ♦ трансформацію груп основних фондів в об'єкти основних засобів;
- ♦ збитки, сформовані за результатами податкових періодів, що підпадають під дію **Закону про прибуток**.

Деякі з цих об'єктів та операцій мали вже тоді свої спеціальні перехідні правила податкового врегулювання (підрозділ 4 розділу XX ПКУ). Проте їх

присутність не зашкодила податківцям читати ці положення виключно з ухилом у бік бюджету.

Як за написаним сценарієм, одразу ж за підсумками подання декларацій платники податків, які дотримувались правил п.3 підрозділу 4 розділу XX ПКУ та задекларували збитки минулих періодів, отримали акти камеральних перевірок про «зняття» збитків, а в деяких випадках і з донарахуванням податку на прибуток. Абсурдно, незаконно, але має місце в реальному житті! Найнеприємніше, що всупереч реакції впливових громадських організацій (*Бухгалтерія, 2011, № 41, с.25—27*), всупереч підтримці, отриманій від Комітету ВРУ з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики (*Бухгалтерія, 2011, № 47, с.49*), платники податків вимушені йти до судів і там доводити податківцям силу чинності прямих (!) норм ПКУ (*Бухгалтерія, 2011, № 47, с.49*), оскільки й до сьогодні податківці на місцевому рівні ведуть «торги».

А ось відсутність перехідних норм утнула злий жарт з платниками податків, які виплатили дивіденди до 1 квітня. Як відомо, і за «старим» законодавством, і за «новим», такі платежі тягнуть за собою необхідність перерахувати до бюджету суму авансового внеску з податку на прибуток, який зараховується в рахунок сплати поточних податкових зобов'язань. А в разі недостатності нарахованого за підсумками періоду податку на прибуток, суми авансового внеску переносяться на майбутні періоди. Примітно, що правила ПКУ точно повторюють відповідні норми **Закону про прибуток**, тому перехідні положення в цьому випадку просто не потрібні, на що й звертає увагу О.Кушина у статті «Дивідендний» податок на прибуток: чи зараховуватиметься після 1 квітня?» (*Бухгалтерія, 2011, № 16, с.58—62*). Але, ймовірно, такий очевидний факт, не такий очевидний податківцям. Судячи з усього, їх незбагненна завзятість спричинила введення **застережної** норми: **Законом № 3609** підрозділ 4 розділу XX ПКУ був доповнений пунктом 25 відповідного змісту. Говорячи про авансовий внесок з податку на прибуток, не можна не сказати і про майбутні зміни: **Законом № 4057⁴** з 1 січня 2012 року буде внесено зміни до пп.153.3.5 ст.153 Податкового кодексу. Коли це станеться, платники податку на прибуток, які користуються подат-

¹Див.: Сухомлин І. У-уу-уу-удосконалення.., або «Одна голова добре, а півтори краще» // *Бухгалтерія*. — 2011. — № 33. — С.8 (прим. ред.).

²Закон України від 07.07.2011 р. № 3609-VI (прим. ред.).

³Див. також: Податок на прибуток: доходи та витрати. Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.10 — С.9—193 (прим. ред.).

⁴Закон України від 17.11.2011 р. № 4057-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання інвестицій у вітчизняну економіку» (прим. ред.).

ковими пільгами, отримують звільнення від нарахування та сплати зазначеного податку в частині пільгової діяльності. Але це станеться в майбутньому. Повернемося до подій року, що минає.

До норм, які перешкоджають і припиняють фіскальний розвиток ситуації, можна віднести велику частину норм, внесених **Законом № 3609** до підрозділу 4:

- ◆ абзаци третій — четвертий п.1 покликані врегулювати порядок відображення операцій з повернення коштів (у тому числі й порядок проведення коригування доходу при поверненні коштів нерезиденту⁵);

- ◆ абзац п'ятий п.1 встановлює правило відображення «витратних» операцій у періоді чинності ПКУ, якщо їх здійснення відбулося в періоді чинності **Закону про прибуток**, але вони не були відображені у складі валових витрат;

- ◆ п.26 містить правило з обліку вартості залишків запасів, що обліковуються станом на 1 квітня 2011 року і використовуються в умовах дії ПКУ.

Незважаючи на спроби законодавця врятувати перехідні операції від фіскальних домагань податківців, зрозуміло, що врахувати абсолютно все просто неможливо. Тому можна припустити, що фіскальні висловлювання податківців ми ще не раз почуємо. Хоча, можливо, що на тлі проблем, які виникають з відображенням поточних господарських операцій у податковому обліку, проблеми з перехідними операціями покажуться вкрай незначними.

Поточні операції — поточні проблеми

Податкова собівартість — новий показник податкового обліку. У зв'язку з цим раптом стали важливими **явища, події та процеси** економіко-управлінського характеру. Річ у тому, що саме в цій сфері формується структура та складові бухгалтерської собівартості, від якої і відштовхується податкова собівартість.

Основи калькулювання податкової собівартості тільки зароджуються на теренах українського податкового обліку. Саме на це неодноразово вказували автори матеріалів спецвипуску «Собівартість: від калькуляції до декларації» (*Бухгалтерія, 2011, № 34, с.42—75*).

При цьому весь рік бухгалтери обговорюють варіанти обліку **загальновиробничих витрат** як однієї зі складових виробничої собівартості. Проблема в тому, що як тільки-но розділ III ПКУ набрав чинності, його положеннями (пп.138.10.1 ст.138) загальновиробничі витрати були віднесені до «інших витрат» поточного періоду (всупереч класичному в бухгалтерському обліку — у складі собівартості). Спokusа виявилася занадто великою, і деякі плат-

ники податків скористалися прямими вказівками ПКУ і відповідними новими наказами Мінфіну від 18.03.2011 р. № 372 (*Бухгалтерія, 2011, № 17, с.16—19*) і від 31.05.2011 р. № 664. Утім, фахівці дуже обережно поставилися до цих новацій (див.: Кушина О. «Податковий кодекс і стандарти бухобліку, або Схрещування вуза з їжаком — у дії» (*Бухгалтерія, 2011, № 20, с.48—53*)), і їхні побоювання справдилися. Згодом **Законом № 3609** експеримент був завершений: загальновиробничі витрати зайняли те місце, на якому вони й повинні були бути, — у складі собівартості. А перед платниками податків, які обрали варіант «всі загальновиробничі — до податкових витрат звітного періоду», постала проблема вибору. Всім зрозуміло, що вносити зміни до обліку треба, але питання — коли. На думку фахівців (див.: Голошевич І. «Загальновиробничі витрати: повернення з еміграції» (*Бухгалтерія, 2011, № 44, с.62—67*)), граничний строк, в який необхідно внести зміни до облікової політики, обмежено датою набрання чинності бухгалтерським нормативним актом — наказом Мінфіну від 26.09.2011 р. № 1204 (*Бухгалтерія, 2011, № 44, с.24—29*). А значить, 28.10.2011 р. (дата набрання чинності названим наказом) в обліку загальновиробничих витрат усе остаточно повернулося на свої місця.

Висока концентрація виниклих питань помічена і при спробах упорядкувати податковий облік операцій **в зовнішньоекономічній діяльності**. Формулювання п.153.1 ст.153 ПКУ, які нагадують за змістом правила ПБО-21, за скрупульозного їх аналізу розкриваються в абсолютно незвичайному вигляді з точки зору податкових наслідків. Фахівці пропонують не звертати уваги на одіозні твердження ПКУ, а для цілей податкового обліку дотримуватися концепції ПБО-21, вважаючи правила цього стандарту компромісним способом подолання податкових суперечностей (див.: Бондарева О. «Експорт товарів: визнання податкових доходів» (*Бухгалтерія, 2011, № 18-19, с.51—54*); Бондарева О. «Імпорт товарів: формування податкових витрат» (*Бухгалтерія, 2011, № 18-19, с.55—59*); Бондарева О. «Купівля-продаж іноземної валюти: нові податкові правила» (*Бухгалтерія, 2011, № 23, с.60—64*)). А зміни, внесені **Законом № 3609** до пп.153.1.2 ст.153 ПКУ, лише доводять, що формулювання «валютного» пункту є недосконалим, і над ними теж проводиться нормотворча робота.

«Заборонені» витрати

Перший рік дії ПКУ надовго запам'ятається приватним підприємцям — платникам єдиного податку. Вони три квартали перебували в забутті, зазначаючи складнощі ведення свого бізнесу, оскільки багато (якщо не всі) платників податку на прибуток жили різних заходів для того, щоб відмовитися від ▶

⁵Ці положення сформульовані дещо дивно, але це вже предмет майбутніх публікацій (прим. ред.).

співпраці з ними. Причина відома: заборона на включення витрат, здійснених на придбання товарів (робіт, послуг) у приватних підприємств — платників єдиного податку, до податкових витрат (пп.139.1.12 ст.139 ПКУ). Утім, справедливості перемогла, і з 1 січня 2012 року цей вид «заборонених» витрат реабілітовано. Всі витрати, здійснені на користь платників єдиного податку, із зазначеної дати повністю підлягають відображенню в податкових витратах. Але те, яким чином вони відображені у складі податкових витрат упродовж трьох кварталів 2011 року, ще буде актуальним протягом 1095 днів, тому й надалі залишаються актуальними рекомендації, наведені в таких публікаціях: Самарченко О. «Як відряджений працівник у підприємця жив...» (*Бухгалтерія*, 2011, № 43, с.35—36); Бондарева О. «Якщо у відрядженні вам зустрівся...» (*Бухгалтерія*, 2011, № 41, с.73—75).

Положення «податковоприбуткового» розділу ПКУ приємно здивували: в них не виявилось деяких обмежень, які були у складі витрат подвійного призначення в Законі про прибуток. Безслідно зникли «автомобільні» та рекламні заборони, про що докладніше в статтях: Самарченко О. «Легкові авто на підприємстві, або Податковий кодекс дає «зелене світло»» (*Бухгалтерія*, 2011, № 24, с.58—60); Самарченко О. «Рекламні роздачі товарів: податок на прибуток і ПДВ» (*Бухгалтерія*, 2011, № 41, с.67—70); Сушальська Т. «Презентація? Свято? Ні! Рекламний захід!» (*Бухгалтерія*, 2011, № 35, с.52—56). Деякі зміни, здебільшого незначні, стосувалися спецодягу і спецхарчування (про що див.: Журавська І., Папіріна О. «Спецодяг та спецхарчування: облік витрат у роботодавця» (*Бухгалтерія*, 2011, № 37, с.54—58)) та «навчальних» витрат (про що див.: Журавська І. Оплата навчання (*Зарплата та інші виплати фізособам: довідник нарахувань та утримань*: ЗСЗ, 2011, вип.9, с.176—179)).

Даючи послаблення в одному, законодавець не прогавив момент і впровадив нові обмеження та заборони. Нововведення стосувалися переважно платників податків, які мають договірні відносини з нерезидентами. Так, зокрема, Кодексом введено кілька умов, які необхідно виконати при включенні до складу податкових витрат інжинірингових, рекламних, маркетингових, консалтингових послуг, про що докладніше у статтях: Самарченко О. «Податкові обмеження: консалтинг, маркетинг, реклама від нерезидента» (*Бухгалтерія*, 2011, № 44, с.54—57); Кушина О. «Маркетингові» обмеження: на кого вони НЕ поширюються» (*Бухгалтерія*, 2011, № 49, с.53—54); Кушина О. «Маркетингові витрати: з ПКУ простіше?» (*Бухгалтерія*, 2011, № 46, с.55—59); Журавська І. «Плата нерезиденту за послуги з інжинірингу: не всі посередники «під заборонаю»» (*Бухгалтерія*, 2011, № 44, с.57—58).

Нові старі об'єкти

Під час освоєння норм розділу III Кодексу платники податків неодноразово помічали присутність у ньому норм, подібних до норм **Закону про прибуток**. Часто це пряме «цитування». Але є випадки компліцї старого законодавства і нових положень. Як показує практика, ця вибухова суміш може спричинити появу цілком несподіваних трактувань. Докази справедливості такого припущення вже є — дискусія, що розвернулася навколо обліку поворотної фінансової допомоги. А все тому, що положення пп.4.1.6 ст.4 **Закону про прибуток** без зусиль вгадуються у формулюваннях пп.135.5.4 і 135.5.5 ст.135 ПКУ. При цьому нові уточнення, покликані ввести деякі преференції, в буквальному прочитанні дають зворотний результат, на що звертають увагу автори таких матеріалів: Голошевич І. «Поворотна фінансова допомога: старому змісту — нове тлумачення?» (*Бухгалтерія*, 2011, № 20, с.54—57); Самарченко О. «Гроші у борг і без процентів? (поворотна фінансова допомога в податковому обліку)» (*Бухгалтерія*, 2011, № 50, с.64—67).

А щодо положень податкового законодавства, які встановлюють правила податкового обліку для об'єктів основних засобів, платники податків помітили справжню суміш «бульдога з носорогом». Адже у ст.144—146 ПКУ містяться абсолютно нові суто «кодексні» положення та правила. Але на них нанизано старі «законоприбуткові» положення і навіть норми ПБО-7. Примітно, що це ж саме законодавець зробив й із спеціальною термінологією. Наприклад, податковий термін «основні засоби» є «частинкою» бухгалтерського терміна, «частинкою» кодексного, а в результаті маємо абсолютно новий об'єкт податкового обліку (п.5.1 ст.5 ПКУ), а значить, такий об'єкт потребує абсолютно нової побудови обліку (див.: *Необоротні матеріальні активи: бухгалтерський і податковий облік*, ЗСЗ, 2011, вип.4, с.4—196).

Страхова діяльність: у новий рік зі старим порядком

Відповідно до п.8 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ передбачено, що з 1 січня 2012 року страховики повинні перейти на загальну систему оподаткування. Проте Верховна Рада України вирішила залишити у 2012 році страховим компаніям діючий нині порядок оподаткування, який передбачає сплату податку на прибуток у розмірі 3% від суми доходу від страхової діяльності. Тобто у наступному році страховики шокквартилу сплачуватимуть податок за ставкою 3 відсотки суми страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, отриманих (нарахованих) страховиками-резидентами протягом звітного періоду за договорами страхування, ►

співстрахування та перестрахування ризиків на території України або за її межами. Не виключено, що за умови впровадження загальної системи оподаткування, беручи до уваги збитковість багатьох універсальних компаній «завдяки» великим страховим виплатам, доходи бюджету від надходжень від страхових компаній з податку на прибуток виявилися б суттєво нижчими.

Що стосується аналізу показників за даними річної податкової звітності, який передбачалося здійснити на підставі у п.8 підрозділу 4 розділу XX ПКУ, то очевидно, що він відбуватиметься вже наприкінці 2012 року. Адже нова форма податкової декларації з податку на прибуток страховика, затверджена наказом Мінфіну від 07.11.2011 р. № 1397, вже навряд чи набере чинності до закінчення 2011 року.

Крім того, зміни торкнулися розширення бази оподаткування для податку за загальною ставкою, яка у 2012 році складе 21 відсоток. Так, до бази включено суми доходів, одержаних страховиком-цедентом у звітному періоді від перестраховиків за договорами перестрахування, зменшених на суму здійснених страховиком-цедентом страхових виплат (страхового відшкодування) у частині (в межах часток), в якій перестраховик несе відповідальність згідно з укладеними із страховиком-цедентом договорами перестрахування. Ця надумана законодавцями норма ще за часів чинності **Закону про прибуток** не дала очікуваних результатів, тому її не було включено до першої редакції ПКУ. Однак, як бачимо, ця норма знову в «пошані».

Наростаючий підсумок: як врахувати зміни

Зміни, внесені **Законом № 3609** до розділу III ПКУ, за винятком уточнень, зроблених у ст.153, набрали чинності з 1 серпня 2011 року. Оновлені формулювання деяких підпунктів ст.153 (пп.153.1.2, п.153.4, 153.8, 153.9, 153.13, 153.15 ст.153) й уточнення підрозділу 4 розділу XX ПКУ застосовуються «заднім числом» з 1 квітня 2011 року. Платників податків, безперечно, збентежили обидві дати.

Одна (1 квітня) потребує внесення коректив до тих показників, що вже пороховані (і, слід зазначити, практично в бойових умовах!). Друга дата виявилася посеред звітного періоду, у зв'язку з чим показники, яких стосувалися зміни, опинилися «на переправі». А, як відомо, на переправі коней не міняють...

Кілька днів залишилися до того, як набере чинності **Закон № 4014**⁶ (*Бухгалтерія, 2011, № 48, с.12–28*). Його положення порушують здебільшого питання застосування спрощеної системи оподатку-

вання. Але при цьому в тексті цього Закону опинилось декілька норм, які взагалі не стосуються спрощеної системи оподаткування. Такого самого характеру виявилися і положення п.5 розділу I **Закону № 4014**. Ними вносяться зміни до **Закону № 3609** (абзац перший п.2 розділу II). Внаслідок цього 1 січня 2012 року платникам податків доведеться розмірковувати над фразою «*щодо змін до розділу III Податкового кодексу України застосовуються з першого числа звітного (податкового) періоду*». Із зазначеного точно виключається дата 1 серпня 2011 року, оскільки вона за жодних обставин не може бути першим числом звітного періоду. Якщо ж дотримуватися положень п.152.9 і п.2 підрозділу 4 розділу XX ПКУ, то початок будь-якого звітного періоду в перехідному році припадає **на 1 квітня 2011 року**, а в звичайному році — **на 1 січня**. Таким чином, платникові податків доводиться вибрати з двох цих дат. Друга (1 січня 2012 року) з'являється тільки тому, що набрання чинності **Законом № 4014** збігається з першим числом звітного (податкового) періоду. Але в тому, щоб «заднім числом» перенести дату початку застосування норми вперед, немає ніякої логіки. І слід зазначити, що такого (!) в законодавчій практиці нашої країни ще не було. Звісно, логіка підказує говорити про першу дату (1 квітня 2011 року), але і ця дата може виявитися неостаточною, якщо пригадати, як набирала чинності **Закон № 3609**. Щодо деяких «податковоприбуткових» норм спецдата була встановлена таким чином: «*застосовуються з першого числа звітного (податкового) місяця, у якому набирає чинності цей Закон*». Затримання публікації Закону було фатальним саме для «податковоприбуткових» змін, адже, за задумом законодавця, описана таким чином дата мала припасти на 1 липня 2011 року. Може, саме про неї і йдеться в нововведеннях **Закону № 4014**?

Податкова звітність: сьогодні й завтра

Вже відомо, що наступного року платники податку на прибуток звітуватимуть за новою формою, затвердженою наказом МФУ від 28.09.2011 р. № 1213 (набрав чинності 18.11.2011 р.), про що докладніше див. у статті: Голошевич І. «Декларація з податку на прибуток: у новий рік — з новою формою?» (*Бухгалтерія, 2011, № 46, с.8*). Високопосадовці з ДПСУ дають консультації такого ж порядку. Отже рік, швидше за все, доведеться закривати з поданням податкової декларації за формою, затвердженою наказом ДПАУ від 28.02.2011 р. № 114. Але це вже дрібниці порівняно з тим, що пережили бухгалтери в 2011 році! ■

⁶Закон України від 04.11.2012 р. № 4014-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності» (прим. ред.).

Податок на доходи фізичних осіб – 2011: в «заручниках» у податкових тлумачень

Інна ЖУРАВСЬКА, редактор

Перший рік адміністрування ПДФО за новими правилами показав, що для податкових агентів будь-яка виплата доходу на користь фізичної особи несе в собі податкові ризики. Причина відома — відсутність в ПКУ чітких формулювань, що дає можливість податківцям по-своєму тлумачити окремі положення податкового законодавства, а платникам податків все частіше згадувати про «конфлікт інтересів».

На початку року прикладами таких досить оригінальних тлумачень з боку податкової були роз'яснення щодо алгоритму застосування різних ставок ПДФО¹ до доходів, сума яких перевищує 9410 грн. (листи ДПАУ від 03.02.2011 р. № 2346/6/17-0715² та від 03.02.2011 р. № 2345/6/17-0715³), порядку застосування податкової соціальної пільги щодо доходів батьків, які мають двох і більше дітей, серед яких дитина-інвалід⁴ (лист ДПАУ від 25.02.2011 р. № 4062/6/17-0215⁵) тощо. А скільки негативу «подарувала» податкова служба бухгалтерам у зв'язку із необхідністю складання та подання декларації з ПДФО, яка на щастя проіснувала всього кілька місяців. Згадати є про що. Але останнім часом оригінально-фіскальна спрямованість податкових роз'яснень набирає все більше обертів. Яскравим підтвердженням цього є практика застосування місцевими податківцями деяких положень ПКУ, які було змінено Законом № 3609⁶, а саме щодо строків сплати податку з нарахованих, але не виплачених доходів та ставок ПДФО при виплаті дивідендів за 2010 рік.

Податок з нарахованих доходів: варіації від ДПСУ

Те, що Законом № 3609 було доповнено п.168.1 ст.168 ПКУ, яким встановлено строки сплати ПДФО, власне, нічого не змінило. Адже поява нового пп.168.1.5, яким передбачено, що податок з нарахованого, але не виплаченого у звітному періоді доходу підлягає перерахуванню до бюджету подат-

ковим агентом «у строки, встановлені цим Кодексом для місячного податкового періоду», — це невдала спроба податківців поповнити бюджет за рахунок податкових агентів. Автори змін не звернули увагу на те, що в ПКУ не встановлено такого поняття, як строк сплати для місячного податкового періоду. Власне кажучи, такий строк залежить від граничного строку подання податкової декларації за звітний місяць (п.57.1 ст.57 ПКУ). Тож якщо подання декларації з ПДФО за звітний місяць не передбачено, то й немає потреби в обчисленні строку сплати для місячного податкового періоду⁷.

Однак податківці однозначно стверджують, що такий строк в ПКУ визначено, і становить він 30 календарних днів⁸. При цьому таку фіскальну позицію не підкріплено посиланням на ПКУ. Тому з нею можна, і навіть треба не погоджуватись, особливо, якщо на підставі такого фіскального тлумачення податківці застосовують штрафні санкції до податкового агента.

Дивіденди-2010: інвестиційна привабливість України в «заручниках» у ДПСУ

З 6 серпня 2011 року у зв'язку з внесенням Законом № 3609 до ПКУ змін підрозділ 1 «Особливості справляння податку на доходи фізичних осіб» розділу XX «Перехідні положення» ПКУ доповнено пунктом 6, який передбачає, що «оподаткування доходів платника податку, нарахованих за наслідками податкових періодів до 1 січня 2011 року, здійснюється за ставками та згідно з нормами, що діяли до 1 січня 2011 року, незалежно від дати їх фактичної виплати (надання)». І хоча цілком очевидно, що поява такої норми пов'язана з випадками виплати у 2011 році заборгованості щодо нарахованих у 2010 році доходів, податківці відразу ж розтлумачили цю норму як таку, що зобов'язує застосовувати ставку ПДФО у розмірі 15% щодо дивідендів, які було нараховано в 2010 році, але фактично виплачено фізичній особі після 6 серпня 2011 року. ►

¹ Див. також: Губіна І. «Прогресивний» ПДФО: майстер-клас від ДПАУ // Бухгалтерія. — 2011. — № 8. — С.67—68 (прим. ред.).

² Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 7. — С.59—60 (прим. ред.).

³ Опубліковано: Там само. — С.75 (прим. ред.).

⁴ Докладніше про це див.: Журавська І. ПДФО: податкова соціальна пільга в ситуаціях // Бухгалтерія. — 2011. — № 22. — С.62—64 (прим. ред.).

⁵ Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 12. — С.71 (прим. ред.).

⁶ Закон України від 07.07.2011 р. № 3609-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України». Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 33. — С.47—81 (прим. ред.).

⁷ Докладніше про це див.: Журавська І. ПДФО: оподаткування нарахованих, але не виплачених доходів [Відповідь на запитання] // Бухгалтерія. — 2011. — № 48. — С.72—73 (прим. ред.).

⁸ Відповідне роз'яснення міститься в Єдиній базі податкових знань, розміщеній на офіційному сайті ДПСУ (www.sta.gov.ua) (прим. авт.).

Неможливо погодитися з цим тлумаченням через низку причин, зокрема:

◆ дивіденди не нараховуються за «наслідками податкових періодів»! Фонд для виплати дивідендів формується виключно за наслідками фінансових періодів та на підставі даних бухгалтерського обліку;

◆ нараховані у 2011 році дивіденди (у тому числі за періоди до 1 січня 2011 року) формують базу оподаткування 2011 року, а не 2010 року, а тому немає законодавчих підстав для того, аби до цієї бази оподаткування застосовувати ставки податку, передбачені законодавчим актом, який *не є чинним* на момент нарахування доходу⁹.

Спочатку свою фіскальну позицію щодо цього питання ДПСУ виклала в Єдиній базі податкових знань, а згодом видала окреме роз'яснення від 18.11.2011 р. № 5929/6/17-1115¹⁰.

Утім ситуація з оподаткуванням дивідендів нагадує ситуацію з вимогою податківців до платників податку на прибуток про виключення зі складу податкових витрат з 1 квітня 2011 року суми податкових витрат за 2010 рік. У обох випадках з боку ДПСУ ставку зроблено на те, що не всі платники податків оскаржуватимуть податкові рішення в судовому порядку, а тому бюджет щось та отримає. А що з цього приводу скажуть інвестори (особливо іноземні), то вже інша річ. Хіба це вперше? Нехай звикають!

Податкові ризики для податкового агента

Попри те, що в ст.127 ПКУ з 1 січня 2011 року передбачено менший штраф для податкових агентів, порівняно з тим, який було встановлено в пп.17.1.9 ст.17 Закону № 2181¹¹, все-таки ймовірність нарахування податковою штрафом лишається доволі високою. Особливо податківці «полюбляють» ст.119 ПКУ, якою передбачено відповідальність податкового агента за порушення порядку подання інформації про фізичних осіб — платників податків (п.119.1) та за неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з *помилками* податкової звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку (п.119.2).

Те, що в п.119.2 ст.119 ПКУ згадується про помилки в податковій звітності, податківці розцінюють як можливість застосовувати штраф у розмірі 510 грн. (1020 грн.) при поданні Податкового розрахунку за формою № 1 ДФ¹² навіть тоді, коли податковий агент

самостійно виправляє помилку. І це при тому, що допущена помилка може мати суто інформаційний характер і аж ніяк не впливати на розмір податкових зобов'язань фізичної особи перед бюджетом. Звичайно, це нелогічно, адже для випадків самостійного виправлення помилок платником податків передбачено окрему відповідальність у п.50.1 ст.50 та ст.120 ПКУ. При цьому відповідальність у вигляді штрафу настає у тому випадку, якщо помилка стала причиною недоплати податкового зобов'язання. Тож штраф, передбачений п.119.2 ст.119 ПКУ, податківці можуть застосовувати лише у разі, якщо помилку виявлено саме під час перевірки.

Не менше клопоту податковим агентам завдає бажання ДПСУ знати про всі факти виплати доходів на користь фізичних осіб. Форма № 1 ДФ як матеріальне втілення цього бажання зобов'язує податкового агента інформувати органи ДПС про всі виплати, здійснені на користь фізичних осіб, навіть якщо вони не підлягають оподаткуванню в момент виплати. До того ж доводиться збирати та зберігати копії документів про податковий статус фізичних осіб, доходи яких можна виплачувати без оподаткування. За відсутність необхідного папірця податковому агенту може загрозувати штраф від 25% до 75% від суми нарахованого податкового зобов'язання (ст.127 ПКУ).

Перерахунок ПДФО

ДПСУ досі визначається з алгоритмом проведення перерахунку суми доходів, нарахованих фізичним особам у вигляді заробітної плати, та ПДФО. Час минає, а вимоги пп.169.4.2 ст.169 ПКУ щодо здійснення роботодавцем перерахунку за наслідками кожного звітного податкового року під час нарахування заробітної плати за останній місяць звітного року так ніхто і не скасовував.

ДПСУ поки що роз'яснила, як здійснювати перерахунок у разі застосування до доходів працівника податкової соціальної пільги (лист від 25.10.2011 р. № 4233/6/17-1115¹³). А от про те, як здійснити перерахунок, якщо заробітна плата працівника за окремі місяці протягом року перевищувала 9410 грн., ДПСУ не пояснює.

Навряд чи такою ж мовчазною буде податкова служба, коли настане час перевірок. Тож у податкових агентів немає іншої ради, як діяти за своєю методикою та сподіватися на те, що «конфлікт інтересів» відіграє свою позитивну роль. ■

⁹ Докладніше про це див.: Журавська І. ПДФО: виплата дивідендів [Відповідь на запитання] // Бухгалтерія. — 2011. — № 48. — С.72 (прим. ред.).

¹⁰ Буде опубліковано у наступних номерах газети «Бухгалтерія» (прим. ред.).

¹¹ Закон України від 21.12.2000 р. № 2181-III «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами». Закон втратив чинність з 1 січня 2011 року (прим. ред.).

¹² Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку, форму якого затверджено наказом ДПАУ від 24.12.2010 р. № 1020. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 15. — С.23—37 (прим. ред.).

¹³ Лист та коментар до нього опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 48. — С.41—42 (прим. ред.).

Податок на додану вартість — 2011: «у Багдаді все спокійно...»

Сергій ДРОБОТТЯ, редактор

Норми ПКУ, присвячені ПДВ, навряд чи можна назвати революційними. На відміну, скажімо, від податку на прибуток, основні правила нарахування ПДВ залишилися такими самими, як і раніше. Так, у переважній більшості випадків платники ПДВ для нарахування податкових зобов'язань і податкового кредиту застосовують *правило першої події* (п.187.1 ст.187, п.198.2 ст.198 ПКУ). І вже у зв'язку з цим показники двох видів звітності — з ПДВ і з податку на прибуток — не повинні порівнюватися або зіставлятися. Для нарахування податкових доходів та витрат з 1 квітня правило першої події не застосовується.

Посередництво

Для деяких видів договорів порядок нарахування ПДВ все ж таки змінився. Йдеться про *посередницькі операції*, що здійснюються на митній території України. Закон про ПДВ, у тому числі і його п.4.7 ст.4, згідно з яким дати нарахування податкових зобов'язань та податкового кредиту були прив'язані до конкретних подій, а не до першої події, втратив чинність. З 01.01.2011 р. діє п.189.4 ст.189 ПКУ, який не передбачає винятків для посередницьких операцій при нарахуванні податкових зобов'язань і податкового кредиту. Винятком є лише операції, розпочаті минулого року: якщо відвантаження товарів або перерахування коштів комісіонеру було здійснено до 01.01.2011 р., то до таких операцій застосовуватимуться старі правила нарахування ПДВ¹.

База оподаткування

У більшості випадків база для нарахування податкових зобов'язань з ПДВ не може бути нижче звичайної ціни. Таке саме правило діяло і раніше. Проте після набрання розділом V ПКУ чинності у ньому з'явилися суперечливі норми: для одних тих

самих операцій законодавець визначив різну базу оподаткування², наприклад, для операцій з ліквідації необоротних активів. Ці неточності було усунуто Законом № 3609, яким внесено поправки до п.188.1 ст.188 і п.189.9 ст.189 ПКУ. У будь-якому разі щодо операцій з ліквідації необоротних активів після 06.08.2011 р. все стало на свої місця³. Також Законом № 3609 було викладено в новій редакції «туристичну» статтю 207 Кодексу. До внесення цих змін було не зовсім зрозуміло, як туристичним операторам і туристичним агентам визначати базу оподаткування ПДВ у тій чи тій ситуації⁴.

Окрім того, всім імпортерам слід нагадати, що з 01.01.2011 р. при постачанні товарів, ввезених на митну територію України, базу оподаткування необхідно порівнювати з митною вартістю товарів, з якої було сплачено «імпортні» платежі⁵.

Податкові накладні

З 10.01.2011 р. усі без винятку платники ПДВ почали оформляти *податкові накладні* на новому бланку. Нагадаємо, що форму податкової накладної та порядок її заповнення було затверджено наказом ДПАУ від 21.12.2010 р. № 969⁶. Нічого страшного в цьому бланку на перший погляд не було, якби не ті злочасні клітинки, в які потрібно вписувати дату виписки і номер накладної, дату і номер договору, на підставі якого здійснено постачання. У перші кілька місяців тема нумерації та заповнення податкових накладних була дуже популярною серед бухгалтерів. Основними були запитання про те, що і як зазначати у конкретному полі накладної, що робити, якщо клітинок не вистачає, який вид договору писати, якщо його не було взагалі, яку наводити адресу — юридичну чи фактичну, який телефон — робочий чи мобільний і т.д.⁷ Роз'яснити деякі питання, пов'язані з випискою податкової накладної, ДПАУ спробувала лише навесні. Своїм листом від 06.04.2011 р. № 9497/7/16-1517⁸ вона надіслала до місцевих органів податкової служби так зва-

Продовження на с.55 ►

¹ Докладніше про оподаткування посередницьких операцій див.: Дробоття С. «Посередницький» ПДВ // Податковий кодекс у дії. Все про ПДВ: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.8. — С.119—126 (прим. ред.).

² Докладніше про це див.: Папірїна О. ПДВ: нові правила визначення бази оподаткування // Бухгалтерія. — 2011. — № 5. — С.77—81 (прим. ред.).

³ Докладніше про це див.: Друшляк О. Ліквідація основних засобів: особливості нарахування ПДВ // Бухгалтерія. — 2011. — № 35. — С.69—72 (прим. ред.).

⁴ Докладніше про це див.: Клунько О. ДПА про податковий облік в туризмі // Бухгалтерія. — 2011. — № 37. — С.15—17 (прим. ред.).

⁵ Докладніше про це див.: Дробоття С. Постачання імпортованих товарів: визначаємо базу оподаткування ПДВ... // Бухгалтерія. — 2011. — № 46. — С.66—70 (прим. ред.).

⁶ Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 1-2. — С.21—28 (прим. ред.).

⁷ Докладніше про це див.: Золотухін О. Податкові накладні: нюанси заповнення // Податковий кодекс у дії. Все про ПДВ: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.8. — С.24—30 (прим. ред.).

⁸ Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 17. — С.29—37 (прим. ред.).

ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, опублікованих у виданнях газети «Бухгалтерія» у IV кварталі 2011 року

ЗМІСТ

Тема	Документи і аналітика	Записання
------	-----------------------	-----------

ПОДАТКИ І ЗБОРИ

Загальні питання адміністрування	32	
Податковий облік. Загальні питання	32	
Податок на прибуток	32	50
ПДВ	34	50
Акцизний податок	35	51
Єдиний податок	36	
Податок з доходів фізичних осіб	36	51
Внески до соціальних фондів	36	51
Податок на землю	36	51
Єдиний внесок на соціальне страхування	36	
Місцеві збори	37	
Плата за користування надрами	37	
Збір за спеціальне використання води	37	
Екологічний податок	37	

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

Організаційно-методологічні аспекти бухгалтерського обліку	37	
Первинний облік. Інвентаризація	37	

ЗВІТНІСТЬ. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

Податкова звітність	38	
Фінансова звітність	39	
Звітність щодо єдиного внеску на соціальне страхування	39	

ОКРЕМІ ГОСПОДАРСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

Безготівкові розрахунки	39	
Вексельний обіг	39	
Відрядження	39	51
Готівкові розрахунки. РРО, РК, КОРО, каса	51	
Дивіденди	40	52
Заборгованість	40	
Операції в іноземній валюті	40	52
Операції з нематеріальними активами	40	
Операції з основними засобами і МНМА	40	52
Операції з позиковими коштами. Фінансова допомога. Гарантії	40	52
Операції з підзвітними коштами	52	
Операції з запасами	41	
Оплата праці та інші виплати	41	53
Оренда, лізинг, концесії	41	
Пенсійне забезпечення	41	
Транспортні перевезення	41	
ЦП і фондовий ринок	42	

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ

Будівництво	42	
Відходи і вторинна сировина	42	
Житлово-комунальне господарство	42	
ЗЕД, митниця, валютне регулювання	42	

Тема	Документи і аналітика	Записання
------	-----------------------	-----------

Охорона здоров'я	43	
Рекламна діяльність	43	
Сільське господарство	43	
Страхування	43	53
Торгівля	43	
Транспорт	43	
Туризм	43	
Фінансові послуги	43	

СУБ'ЄКТИ ДІЯЛЬНОСТІ

Акціонерні товариства	44	
Бюджетні організації	44	
Неприбуткові організації	44	
Нерезиденти	44	53
Приватні підприємці та інші самозайняті особи	44	53
Спільна діяльність	44	
ТОВ	44	
Філії	44	
Фінансові та інші установи, які надають фінансові послуги	44	

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Реєстрація, реорганізація і ліквідація підприємств	45	53
Мале підприємництво	45	
Взаємовідносини з найманими працівниками	45	53

ДЕРЖРЕГУЛЮВАННЯ І КОНТРОЛЬ

Взаємовідносини з контролюючими органами	45	54
Патентування	48	
Судочинство	48	

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Адміністративна відповідальність	48	
Штрафні санкції	48	54

ЮРИДИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Цивільне право	54	
Господарське право	49	
Авторське право	49	
Договори	49	
Судова практика	49	

ДОВІДНИКИ .....

- ЗСЗ Випуск 10** — «Податок на прибуток: доходи та витрати»;
ЗСЗ Випуск 11 — «Податкові перевірки: процедура, відповідальність, оскарження»;
ЗСЗ Випуск 12 — «Документальний супровід податкового обліку».

Перелік нормативних та аналітичних матеріалів

Податки і збори

Назва публікації	Опубліковано	Сторінки
1	2	3
Загальні питання адміністрування		
Нормативна база		
Порядок періодичного подання інформації органам державної податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом, затверджений постановою КМУ від 27.12.2010 р. № 1245	ЗСЗ Випуск 12	40–42
Лист Мінфіну України від 30.06.2011 р. № 31-07310-10-24/16584 (облік бюджетних зобов'язань) (К)	Бух. № 41	45
Лист ДПАУ від 08.04.2011 р. № 166/4/24-0113 (погашення податкового боргу)	Бух. № 49	23
Податковий облік. Загальні питання		
Нормативна база		
Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (Витяг)	ЗСЗ Випуск 12	28–39
Лист Мінфіну України від 13.06.2007 р. № 31-34000-10/23-3986/4424 (складання первинних документів)	ЗСЗ Випуск 12	19
Інформаційний лист Вищого адміністративного суду України від 01.11.2011 р. № 1936/11/13-11 (документи для податкового обліку)	ЗСЗ Випуск 12	131
Аналітичні матеріали		
Дорога – «чужа», податки – свої (В.Липинський)	Бух. № 44	59–61
Витрати на зберігання: правильна класифікація – запорука успіху (О.Кушина)	Бух. № 45	68–69
Маркетингові витрати: з ПКУ простіше? (О.Кушина)	Бух. № 46	55–59
Документальний супровід податкового обліку (путівник по нормах ПКУ) (І.Назарбаєва)	ЗСЗ Випуск 12	09–14
Електронні документи: правовий аспект віртуальної реальності (Т.Деркач)	ЗСЗ Випуск 12	47–51
Електронні документи на вимогу податківців (О.Єфімов)	ЗСЗ Випуск 12	52–54
Первинні документи: наші слуги чи наші господарі? (О.Золотухін)	ЗСЗ Випуск 12	106–110
Документообіг у торгівлі: що необхідно для податкового обліку? (О.Самарченко)	ЗСЗ Випуск 12	135–141

1	2	3
Податок на прибуток		
Нормативна база		
Лист від 26.09.2011 р. № 725 (врахування збитків, які виникли до 01.01.2011 р., у 2011 та 2012 роках)	Бух. № 41	27
Лист від 27.09.2011 р. № 926/2011/21 (проблеми обліку старих збитків)	Бух. № 41	25
Лист ДПСУ від 08.09.2011 р. № 16504/6/15-1415 (витрати на маркетинг та рекламу) (К)	Бух. № 49	33-34
Лист ДПСУ від 21.10.2011 р. № 4000/6/15-1216 (проблема обліку податкових збитків) (К)	Бух. № 44	49
Лист Мінрегіонбуду від 26.04.2011 р. № 7/15-4687 (ОСББ як учасник відносин у сфері житлово-комунальних послуг) (К)	Бух. № 44	41–44
Лист Мінрегіонбуду та ДПАУ від 21.06.2011 р. № 7/14-6950, від 30.06.2011 р. № 7612/5/15-05/6 (оподаткування «інших» доходів ОСББ) (К)	Бух. № 44	39–40
Постанова ОАСАРК від 13.10.2011 р. Справа № 2а-11546/11/0170/13 (збитки-2010 може бути враховано у складі валових витрат за II квартал 2011 року)	Бух. № 46	29–32
Лист Комітету ВРУ з питань фінансів і банківської діяльності від 10.11.2011 р. № 04-39/10-1160 (збитки 2010 року повинні враховуватися у витратах) (К)	Бух. № 47	49–50
Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (Витяг)	ЗСЗ Випуск 10	11–73
Постанова КМУ від 28.09.2011 р. № 1005 «Перелік товарів власного виробництва, 80 відсотків прибутку підприємств від продажу яких на митній території України звільняється від оподаткування»	Бух. № 44	22–23
Лист Мінфіну України від 04.05.2011 р. № 31-07230-16-25/11433 (облік витрат на відрядження)	ЗСЗ Випуск 10	93
Лист Мінфіну України від 18.05.2011 р. № 31-07250-03-21/12670 (страхування під час відрядження)	ЗСЗ Випуск 10	92
Лист ДПАУ від 07.04.2011 р. № 6823/6/15-0315 (курсові різниці у заборгованості за поставлені товари в іноземній валюті до 01.04.2011 р.)	ЗСЗ Випуск 10	103

1	2	3
Лист ДПАУ від 14.04.2011 р. № 7230/6/15-0315 (витрати на операційну оренду та послуги з перевезення вантажу фізособою)	ЗСЗ Випуск 10	88
Лист ДПАУ від 20.04.2011 р. № 11287/7/15-0317 (оподаткування операцій з цінними паперами, деривативами, валютою)	ЗСЗ Випуск 10	99
Лист ДПАУ від 22.04.2011 р. № 7788/6/15-0216 (витрати у випадку отримання авансу до 01.04.2011 р.)	ЗСЗ Випуск 10	102
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 11957/7/15-0317 (включення до складу витрат витрат на оплату праці)	ЗСЗ Випуск 10	93
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 11964/7/15-0317 (податковий облік витрат на придбання нематеріального активу)	ЗСЗ Випуск 10	98
Лист ДПАУ від 29.04.2011 р. № 8263/6/15-0315 (основні засоби: шлях до нового обліку)	ЗСЗ Випуск 10	94–97
Лист ДПАУ від 05.05.2011 р. № 12577/7/15-0317 (цінні папери)	ЗСЗ Випуск 10	100–101
Лист ДПАУ від 06.05.2011 р. № 12815/7/15-0317 (аванс до 01.04.2011 р. і повернення оплати після 01.04.2011 р.)	ЗСЗ Випуск 10	103
Лист ДПАУ від 12.05.2011 р. № 5675/5/15-0316 (визначення сум добових витрат)	ЗСЗ Випуск 10	91
Лист ДПАУ від 13.05.2011 р. № 13401/7/15-0217 (транспортно-експедиторські послуги – у складі витрат)	ЗСЗ Випуск 10	89–90
Лист ДПАУ від 18.05.2011 р. № 9199/6/17-0416 (реклама у вигляді публікацій іміджевих статей)	ЗСЗ Випуск 10	87
Лист ДПАУ від 26.05.2011 р. № 9837/6/15-0315 (балансова вартість іноземної валюти)	ЗСЗ Випуск 10	99
Лист ДПАУ від 18.06.2011 р. № 11327/6/15-0516 (витрати на службові відрядження)	ЗСЗ Випуск 10	92
Лист ДПАУ від 18.06.2011 р. № 11329/6/15-0516 (оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами)	ЗСЗ Випуск 10	101–102
Лист ДПАУ від 22.06.2011 р. № 7429/5/15-0416 (податковий облік витрат під час купівлі валюти)	ЗСЗ Випуск 10	87
Лист ДПАУ від 25.07.2011 р. № 13410/6/15-0315 (поняття «актив» для податку на прибуток)	Бух. № 45	34
Лист ДПАУ від 29.07.2011 р. № 13818/6/15-1415 (витрати на індивідуальний захист) (К)	Бух. № 40	37
Лист ДПАУ від 29.07.2011 р. № 13818/6/15-1415 (витрати на засоби індивідуального захисту)	ЗСЗ Випуск 10	90

1	2	3
Лист ДПАУ від 29.07.2011 р. № 8817/5/15-1416 (витрати на хостинг веб-сайтів) (Витяг)	Бух. № 46	44
Лист ДПАУ від 17.08.2011 р. № 9421/5/15-1416 (невитрати)	ЗСЗ Випуск 10	88–89
Лист ДПАУ від 30.09.2011 р. № 2793/6/15-1415 (оподаткування страхових платежів, що виплачуються нерезиденту) (К)	Бух. № 41	36–37
Аналітичні матеріали		
Рекламні роздачі товарів: податок на прибуток і ПДВ (О.Самарченко)	Бух. № 41	67–70
Податок на прибуток: імпорт «чистого» інжинірингу (В.Липинський)	Бух. № 41	71–72
Збитки-2010. Суд захистив платника податків! (І.Журавська)	Бух. № 46	29–32
Виправлення помилок: чи може від форми залежати результат? (І.Голошевич)	Бух. № 47	52–56
Старі помилки – за новими правилами (А.Шевцов)	Бух. № 47	57–61
Виправлення «амортизаційних» помилок: непростий шлях до істини (О.Кушина)	Бух. № 47	62–66
Звітність представництва нерезидента в Україні: виправлення помилок (І.Журавська)	Бух. № 47	67–71
Податковий звіт неприбуткової організації: виправлення помилок (І.Журавська)	Бух. № 47	72–75
Виправлення помилок щодо податку на прибуток: штрафи, пеня, строки давності (І.Сухомлин)	Бух. № 47	76–79
Представницькі витрати у податковому «світлі» (О.Золотухін)	Бух. № 48	51–53
Що важливіше для визнання витрат: статут чи довідка з ЄДРПОУ? (Б.Дутковський)	Бух. № 50	68–70
Податок на прибуток – 2011: перший досвід (І.Голошевич, С.Гриценко)	Бух. № 52	24–27
Доходи і витрати: термінологічні паралелі (М.Клімовська)	ЗСЗ Випуск 10	104–106
Загальні правила для доходів і витрат: паралельні прями... перетинаються (І.Назарбаєва)	ЗСЗ Випуск 10	107–110
Доходи і витрати: податково-бухгалтерські паралелі (І.Назарбаєва)	ЗСЗ Випуск 10	111–119
Податкові доходи: хотіли як у бухобліку, а вийшло... (Т.Деркач)	ЗСЗ Випуск 10	120–126
Довідник витрат: види та дати визнання (І.Голошевич)	ЗСЗ Випуск 10	127–133
Дата визнання «товарних» доходів: юридичний аспект (О.Єфімов)	ЗСЗ Випуск 10	134–137
Дата визнання доходу: перехід права власності чи ризиків? (Т.Деркач)	ЗСЗ Випуск 10	138–141

1	2	3
Доходи від послуг та робіт: дати визнання (С.Єфімов)	ЗСЗ Випуск 10	142–143
Податкові доходи та витрати: торговельна діяльність (Г.Коваленко)	ЗСЗ Випуск 10	144–148
Виробнича собівартість продукції: розрахунок для цілей оподаткування (С.Котляров, В.Корнілова)	ЗСЗ Випуск 10	149–153
Мала штучка червнчик, а ціна велика (витрати майбутніх періодів та забезпечення) (З.Швець)	ЗСЗ Випуск 10	154–156
Довгострокові договори: «перехідні» правила (С.Ляшенко)	ЗСЗ Випуск 10	157–162
Необоротні активи поміж доходів і витрат (І.Назарбаєва)	ЗСЗ Випуск 10	163–165
Курсові різниці та операції з валютою в доходах та у витратах (І.Губіна)	ЗСЗ Випуск 10	166–170
Цінні папери: база оподаткування – фінрезультат (О.Кушина)	ЗСЗ Випуск 10	171–174
Проценти як генератор доходів та витрат (О.Кушина)	ЗСЗ Випуск 10	175–180
Безнадійна заборгованість: особливості списання (О.Папіріна, Н.Тарасова)	ЗСЗ Випуск 10	181–185
Сумнівна заборгованість: коригування доходів і витрат (О.Папіріна)	ЗСЗ Випуск 10	186–188
Податкові наслідки визнання договору недійсним (О.Єфімов)	ЗСЗ Випуск 10	189–191
Виплати працівникам і соцвнески: податкові витрати, але з різним статусом (О.Кушина)	ЗСЗ Випуск 10	192–193
ПДВ		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 09.09.2011 р. № 14/7/15-3417-04 (виправлення помилок у звітності з ПДВ) (К)	Бух. № 44	30–32
Лист ДПСУ від 23.09.2011 р. № 1303/7/15-3417-27 (ПДВ з неамортизованої частини ОФ) (Витяг) (К)	Бух. № 45	38–39
Лист ДПСУ від 30.09.2011 р. № 1918/7/15-3317 (анулювання реєстрації особи як платника ПДВ)	Бух. № 41	29–31
Лист ДПСУ від 07.10.2011 р. № 2634/7/15-3417-06 (податковий кредит з ПДВ при придбанні фізичною особою основних засобів у нерезидента)	Бух. № 46	41
Лист ДПСУ від 19.10.2011 р. № 3529/7/15-3417-23 (ПДВ з комісійних операцій у перехідний період) (К)	Бух. № 48	39
Лист ДПСУ від 25.10.2011 р. № 4183/7/15-3417-26 (пенсійний збір при продажу авто) (К)	Бух. № 49	24–25
Лист ДПСУ від 25.10.2011 р. № 4261/6/15-3415-04. «Відповіді на запитання щодо порядку оподаткування ПДВ окремих господарських операцій» (К)	Бух. № 47	24–47

1	2	3
Лист ДПСУ від 26.10.2011 р. № 4262/7/15-3417-23 (оподаткування ПДВ медичних виробів)	Бух. № 49	26
Лист ДПСУ від 27.10.2011 р. № 4430/7/15-3417-26 (ПДВ при реалізації залізничних та авіаційних квитків)	Бух. № 48	40
Лист ДПСУ від 01.11.2011 р. № 4800/7/15-3317 (реєстрація особи як платника ПДВ) (К)	Бух. № 46	37
Лист ДПСУ від 01.11.2011 р. № 4893/7/15-3317 (про реєстрацію особи платником ПДВ) (К)	Бух. № 46	38–40
Лист ДПСУ від 14.11.2011 р. № 2715/5/15-3416 (податкові накладні при безоплатному постачанні)	Бух. № 51	30
Лист ДПСУ від 15.11.2011 р. № 6253/7/15-3417-07 (розподіл податкового кредиту між оподатковуваними та неоподатковуваними ПДВ операціями)	Бух. № 51	29
Лист ДПСУ від 30.11.2011 р. № 6446/6/15-3415-26 (розподіл податкового кредиту з ПДВ)	Бух. № 51	27
Лист Комітету ВРУ з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики від 14.10.2011 р. № 04-39/10-1038 (податкування ПДВ операцій у туристичній діяльності) (К)	Бух. № 44	33–34
Закон України від 20.09.2011 р. № 3741-VI «Про внесення зміни до розділу XX Податкового кодексу України щодо застосування нульової ставки з податку на додану вартість» (К)	Бух. № 43	56
Порядок визначення відповідності платника податку критеріям, які дають право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування податку на додану вартість, затверджений наказом МФУ Мінфіну України від 21.09.2011 р. № 1178 (К)	Бух. № 45	23–27
Порядок заповнення податкової накладної, затверджений наказом МФУ від 01.11.2011 р. № 1379	Бух. № 51	19
Лист Мін'юсту України від 06.05.2011 р. № 5944-0-33-11/10.1 (про надання копії Пам'ятки щодо заповнення податкових накладних)	ЗСЗ Випуск 12	86
Лист Мін'юсту України від 01.07.2011 р. № 21186-10.1 (про незаконність Пам'ятки ДПАУ)	ЗСЗ Випуск 12	86–87
Лист Держмитслужби України від 23.09.2011 р. № 11.1/2-15/13420-ЕП (оподаткування засобів реабілітації)	Бух. № 45	48
Лист ДПА у Донецькій області від 07.07.2011 р. № 12656/10/15-213 (ПДВ: новорічно-різдвяні пільги) (К)	Бух. № 40	35

1	2	3
Лист ДПА у м.Києві від 15.07.2011 р. № 3005/9/31-606 (ПДВ: оподаткування послуг)	Бух. № 40	27
Лист ДПА у м.Києві від 25.07.2011 р. № 7623/10/31-606 (електронний квиток — не підстава для податкового кредиту) (Витяг)	Бух. № 45	34
Лист ДПА у м.Києві від 25.07.2011 р. № 7624/10/31-606 (ПДВ: послуги з продажу транспортних квитків) (Витяг)	Бух. № 45	36
Порядок заповнення податкової накладної, затверджений наказом ДПАУ від 21.12.2010 р. № 969	ЗСЗ Випуск 12	78–83
Наказ ДПАУ від 11.02.2011 р. № 85 «Про запровадження електронного сервісу для платників податків — юридичних осіб» (Витяг) (К)	Бух. № 40	17–20
Лист ДПАУ від 10.11.2005 р. № 22569/7/16-1517-26 (податковий кредит з ПДВ без отримання податкової накладної)	Бух. № 43	45–46
Лист ДПАУ від 29.04.2009 р. № 3999/6/15-0216 (коригування податкових зобов'язань з ПДВ) (Витяг)	Бух. № 47	47–48
Лист ДПАУ від 11.01.2011 р. № 547/7/16-1117 (нова редакція форми податкової накладної)	ЗСЗ Випуск 12	84–85
Лист ДПАУ від 23.03.2011 р. № 8073/7/16-1617 (камеральна перевірка податкової звітності з ПДВ) (К)	Бух. № 40	28–31
Лист ДПАУ від 06.04.2011 р. № 9497/7/16-1517 (пам'ятка ДПАУ щодо заповнення податкових накладних)	ЗСЗ Випуск 12	88–92
Лист ДПАУ від 16.06.2011 р. № 7166/5/16-1516 (ПДВ за житлово-комунальними послугами та дотаціями (субсидіями))	Бух. № 40	24–25
Лист ДПАУ від 21.06.2011 р. № 7363/5/16-1516 (пам'ятка ДПАУ про податкові накладні є рекомендаційним документом)	ЗСЗ Випуск 12	86
Лист ДПАУ від 25.06.2011 р. № 17570/7/16-1517-16 (ПДВ: послуги міжнародного зв'язку) (К)	Бух. № 40	25–26
Лист ДПАУ від 08.07.2011 р. № 18517/7/16-1517-05 (написання адреси в податковій накладній за старими правилами не є порушенням)	ЗСЗ Випуск 12	87
Лист ДПАУ від 15.07.2011 р. № 19200/7/16-1517-01 (відображення в декларації результатів камеральної перевірки) (К)	Бух. № 40	34
Лист ДПАУ від 12.08.2011 р. № 9277/5/15-3316 (ПДВ: ліки за рецептами)	Бух. № 41	33
Лист ДПАУ від 22.08.2011 р. № 22644/7/15-3417-05 (ПДВ: ліквідація шахт)	Бух. № 45	38

1	2	3
Лист ДПАУ від 29.08.2011 р. № 23179/7/15-3417-08 (оподаткування ПДВ постачання зернових та технічних культур) (К)	Бух. № 41	33–34
Лист ДПАУ від 05.09.2011 р. № 9962/5/15-3416 (коригування ПДВ. Послуги нерезидентів. Печатка на податковій накладній)	Бух. № 41	32
Лист ДПАУ від 07.09.2011 р. № 16223/6/15-3415-26 (ПДВ: послуги з продажу транспортних квитків)	Бух. № 45	37
Лист ДПАУ від 07.09.2011 р. № 24064/7/15-3417-26 (купівля квитків через агента і ПДВ)	Бух. № 43	46
Аналітичні матеріали		
Рекламні роздачі товарів: податок на прибуток і ПДВ (О.Самарченко)	Бух. № 41	67–70
Квитковий клопіт туристичних агентів (оподаткування ПДВ операцій з продажу авіаквитків за агентськими угодами) (С.Дробоття)	Бух. № 45	70–74
Постачання імпортованих товарів: визначаємо базу оподаткування ПДВ... (С.Дробоття)	Бух. № 46	66–70
Представницькі витрати у податковому «світлі» (О.Золотухін)	Бух. № 48	51–53
ПДВ-статус автобусного квитка: чи то чек, чи то квиток... (О.Самарченко)	Бух. № 48	62–63
Спрощена система та ПДВ: нові можливості й нові обов'язки (О.Папіріна)	Бух. № 49	58–62
Розставляємо крапки над «і», або Про коди товарів у податкових накладних (С.Дробоття)	Бух. № 49	63–68
Податкові накладні на підакцизні товари (О.Золотухін)	Бух. № 49	69–71
Податкова накладна: зимові наслідки літніх змін (С.Дробоття)	Бух. № 51	40
Податок на додану вартість — 2011: «у Багдаді все спокійно...» (С.Дробоття)	Бух. № 52	30
Податкові накладні: нюанси заповнення (О.Золотухін)	ЗСЗ Випуск 12	73–77
Акцизний податок		
Нормативна база		
Наказ Мінфіну України від 13.10.2011 р. № 1289 «Про затвердження Положення про Департамент контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів Державної податкової служби України» (Витяг)	Бух. № 48	33–36
Лист ДПСУ від 17.10.2011 р. № 3781/6/15-5216 (акциз на нафтопродукти у перехідний період)	Бух. № 46	45

1	2	3
Єдиний податок		
Нормативна база		
Закон України від 04.11.2011 р. № 4014-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності»	Бух. № 48	12–28
Аналітичні матеріали		
Спрощена система: нюанси переходу... (В.Руденко)	Бух. № 49	55–57
Спрощена система та ПДВ: нові можливості й нові обов'язки (О.Папіріна)	Бух. № 49	58–62
Спрощена система: план переходу (І.Губіна)	Бух. № 50	49–51
Податок з доходів фізичних осіб		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 28.07.2011 р. № 13597/6/17-0215 (оподаткування ПДФО дарунків) (К)	Бух. № 49	29
Лист ДПСУ від 11.10.2011 р. № 763/В/17-1114 (оподаткування ПДФО доходів від продажу нерухомості) (Витяг) (К)	Бух. № 46	43
Лист ДПСУ від 25.10.2011 р. № 4233/6/17-1115 (перерахунок доходів та ПДФО) (К)	Бух. № 48	41–42
Лист ДПАУ від 21.07.2011 р. № 13256/6/17-0215 (обкладення ПДФО надбавки за вахтовий метод роботи) (К)	Бух. № 41	39–40
Лист ДПАУ від 23.07.2011 р. № 6411/Б/17-0714 (ПДФО у разі продажу нерухомості) (К)	Бух. № 49	30
Аналітичні матеріали		
Перерахунок ПДФО: обов'язково, але не завжди доцільно (І.Журавська)	Бух. № 44	50–53
Податкова соціальна пільга для батьків: граничний дохід збільшено (І.Журавська)	Бух. № 46	64–65
Представницькі витрати у податковому «світлі» (О.Золотухін)	Бух. № 48	51–53
Зарплатний аванс і ПСП: чи можна уникнути переплати з ПДФО? (І.Губіна)	Бух. № 49	72–75
Податок на доходи фізичних осіб – 2011: в «заручниках» у податкових тлумачень (І.Журавська)	Бух. № 52	28–29
Внески до соціальних фондів		
Нормативна база		
Постанова Фонду соцстрахування з тимчасової втрати працездатності від 16.06.2011 р. № 30 «Про затвердження Порядку списання безнадійної	Бух. № 41	22–24

1	2	3
дебіторської заборгованості з коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності» (Витяг)		
Податок на землю		
Нормативна база		
Лист Держземагентства України від 25.07.2011 р. № 11131/27/П2368-11 (оцінка земельних ділянок)	Бух. № 49	46
Лист Держземагентства України від 23.08.2011 р. № 12870/17/1/11-11 (відмова від права користування землею) (К)	Бух. № 45	43
Аналітичні матеріали		
Плата за землю – 2011: очікуваний поворот (О.Кушина)	Бух. № 52	60
Єдиний внесок на соціальне страхування		
Нормативна база		
Зміни до Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджені постановою ПФУ від 19.09.2011 р. № 26-1 (К)	Бух. № 43	57–60
Зміни до Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджені постановою правління Пенсійного фонду України від 27.09.2010 р. № 21-5, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 27.10.2010 р. за № 994/18289, затверджені постановою правління ПФУ від 27.10.2011 р. № 32-3 (К)	Бух. № 49	17–20
Лист Пенсійного фонду України від 20.06.2011 р. № 13191/03-20 (заповнення звіту про суми нарахованого ЄСВ) (К)	Бух. № 40	48–49
Лист Пенсійного фонду України від 22.06.2011 р. № 12657/03-20 (єдиний внесок з приватних підприємців) (К)	Бух. № 40	47
Лист Пенсійного фонду України від 10.08.2011 р. № 16534/03-20 (нарахування ЄСВ на роялті та орендну плату) (К)	Бух. № 45	47–48
Лист Пенсійного фонду України від 11.08.2011 р. № 16686/03-20 (виправлення помилок при нарахуванні внесків до ПФУ) (К)	Бух. № 45	45–46
Лист Пенсійного фонду України від 06.09.2011 р. № 18726/03-2 (застосування фінансових санкцій у разі сплати ЄСВ на неналежний рахунок) (К)	Бух. № 44	47
Лист Пенсійного фонду України від 16.09.2011 р. № 19693/03-30 (ЄСВ на суми виплат у натуральній формі) (К)	Бух. № 46	49–50

1	2	3
Лист Пенсійного фонду України від 28.11.2011 р. № 26339/03-20 (єдиний внесок: база нарахування, звітність)	Бух. № 50	48
Аналітичні матеріали		
Єдиний внесок — 2011: ось таке... реформування соціального страхування (І.Журавська)	Бух. № 52	65–66
Місцеві збори		
Аналітичні матеріали		
Розподіляй і... плати податок (облік патентованої та непатентованої діяльності) (О.Самарченко)	Бух. № 49	47–52
Місцеві податки та збори — 2011: краще менше, та краще (О.Кушина)	Бух. № 52	58–59
Плата за користування надрами		
Нормативна база		
Наказ Мінекобезпеки України від 29.08.2011 р. № 303 «Про затвердження Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних	Бух. № 46	25–28

1	2	3
державі внаслідок самовільного користування надрами) (Витяг)		
Збір за спеціальне використання води		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 04.01.2011 р. № 12/7/15-0817 (збір за спеціальне використання води — у витрати) (Витяг)	ЗСЗ Випуск 10	86
Аналітичні матеріали		
Збір за спеціальне використання води — 2011: немає вигоди — немає збору! (І.Шингур)	Бух. № 52	64
Екологічний податок		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 07.09.2011 р. № 24090/7/15-2117 (екологічний податок з житлово-комунальних підприємств) (Витяг) (К)	Бух. № 45	32–33
Аналітичні матеріали		
Екологічний податок — 2011: є відходи — плати? (І.Шингур)	Бух. № 52	57

Бухгалтерський облік. Загальні питання

1	2	3
Організаційно-методологічні аспекти бухгалтерського обліку		
Нормативна база		
ПБО-3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом МФУ від 31.03.99 р. № 87	ЗСЗ Випуск 10	74–78
ПБО-15 «Дохід», затверджене наказом МФУ від 29.11.99 р. № 290	ЗСЗ Випуск 10	79–80
ПБО-16 «Витрати», затверджене наказом МФУ від 31.12.99 р. № 318	ЗСЗ Випуск 10	81–85
Зміни до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку, затверджені наказом МФУ від 26.09.2011 р. № 1204 (К)	Бух. № 44	24–29
Лист Мінфіну України від 08.06.2011 р. № 31-08410-07-10/14593 (облік витрат суб'єкта малого підприємництва) (К)	Бух. № 40	46
Аналітичні матеріали		
Загальновиробничі витрати: повернення з еміграції (І.Голошевич)	Бух. № 44	62–67
Маркетингові обмеження: на кого вони НЕ поширюються (О.Кушина)	Бух. № 49	53–54
Бухгалтерський облік — 2011: у одну дудку з податковим обліком (О.Кушина)	Бух. № 52	21–23

1	2	3
Первинний облік. Інвентаризація		
Нормативна база		
Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 12	117–119
Наказ Мінстату України від 21.06.96 р. № 193 «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів»	ЗСЗ Випуск 12	148–151
Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом МФУ від 24.05.95 р. № 88	ЗСЗ Випуск 12	120–123
Наказ Мінфіну України від 08.09.2011 р. № 1116 «Про внесення змін до Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків» (Витяг) (К)	Бух. № 48	31–32

1	2	3
Лист Мінфіну України від 13.12.2004 р. № 31-04200-30-10/22823 (бухгалтерська довідка — первинний документ)	ЗСЗ Випуск 12	114
Лист Мінфіну України від 27.01.2006 р. № 31-34000-30-27/1450 (розпорядження керівника не є первинним документом)	ЗСЗ Випуск 12	132
Лист Мінфіну України від 14.03.2008 р. № 31-28000-03-21/8604 (оформлення накладних як первинних документів. Використання іноземної мови)	ЗСЗ Випуск 12	160
Лист Мінфіну України від 23.05.2008 р. № 32000-08/703 (бланк авіаційного електронного квитка — документ суворої звітності)	Бух. № 43	44
Лист Мінфіну України від 15.07.2008 р. № 31-18030-07-16/27155 (електронний квиток на бланку документа суворої звітності)	Бух. № 43	45
Лист Мінфіну України від 26.08.2011 р. № 31-08420-07-25/21247 (місце складання первинного документа)	ЗСЗ Випуск 12	124
Лист ДПАУ від 02.10.2009 р. № 9903/6/23-7015/931 (продаж електронних квитків на бланках документів суворої звітності)	Бух. № 43	45
Постанова Верховного суду України від 04.07.2011 р. (відсутність у документі окремого реквізита)	ЗСЗ Випуск 12	134
Ухвала Вищого адміністративного суду України від 19.01.2011 р. № К-27629/10 (відсутність у документі окремого реквізита)	ЗСЗ Випуск 12	133
Лист Вищого адміністративного суду України від 02.06.2011 р. № 742/11/13-11 (документальне підтвердження господарської діяльності) (К)	ЗСЗ Випуск 12	126–130

1	2	3
Аналітичні матеріали		
Інвентаризаційний дайджест або Про користь «старих» публікацій у нових умовах (О.Кушина)	Бух. № 40	52–55
Інвентаризація-2011: податкові мотиви (І.Голошевич)	Бух. № 40	51
Інвентаризація під наглядом податківців (І.Сухомлин)	Бух. № 40	56–58
Необоротні активи: відлуння «перехідної» інвентаризації (І.Назарбаєва)	Бух. № 40	62–66
Податкові штрихи інвентаризації розрахунків (І.Губіна)	Бух. № 40	67–68
Інвентаризація нематеріальних активів: така ж ефемерна, як і самі активи? (О.Кушина)	Бух. № 40	69–72
Гроші рахувати — треба розум мати (І.Шингур)	Бух. № 40	73–74
Інвентаризація запасів: процедура — стара, податковий облік — новий (І.Губіна)	Бух. № 40	75–78
BUHGALTERIA.COM.UA: про форми і бланки замовте слово! (Т.Деркач)	Бух. № 40	79
Електронний квиток колись і тепер (О.Клуцько)	Бух. № 43	41–46
Бухгалтерська довідка: універсальний первинний документ (Н.Тарасова)	ЗСЗ Випуск 12	111–113
Два життя рахунку-фактури (А.Твердомед)	ЗСЗ Випуск 12	115–116
Документальне оформлення виробничих операцій (Є.Котляров, В.Корнілова)	ЗСЗ Випуск 12	142–147
Документальне оформлення операцій з основними засобами (І.Назарбаєва)	ЗСЗ Випуск 12	152–156
Ремонт та утримання основних засобів: документальне оформлення на виробничому підприємстві (Є.Котляров, В.Корнілова)	ЗСЗ Випуск 12	157–160
Як має бути оформлений лікарняний листок (В.Василенко)	ЗСЗ Випуск 12	167–170

Звітність. Загальні питання

1	2	3
Податкова звітність		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 20.09.2011 р. № 1067/6/10-1015/3695 (підписання звітності представником СПД та подання її кур'єром) (К)	Бух. № 46	33
Лист ДПА у м.Києві від 29.09.2011 р. № 369/С/15-221/494 (документи для податкової звітності)	ЗСЗ Випуск 12	23

1	2	3
Інструкція з підготовки і подання податкових документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку, затверджена наказом ДПАУ від 10.04.2008 р. № 233	ЗСЗ Випуск 12	67–72
Наказ ДПАУ від 25.01.2011 р. № 41 «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	48–51

1	2	3
Лист ДПАУ від 23.03.2011 р. № 8073/7/16-1617 (камеральна перевірка податкової звітності з ПДВ) (К)	Бух. № 40	28–31
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 11920/7/15-0217 (звітність з податку на прибуток: оформлення акта перевірки)	ЗСЗ Випуск 11	118–120
Лист ДПАУ від 21.07.2011 р. № 13186/6/15-0315 (малі підприємства і податкова звітність) (К)	Бух. № 41	35
Лист Держпідприємництва України від 04.10.2011 р. № 7769 (визначення доходів для класифікації підприємства) (К)	Бух. № 45	40
Аналітичні матеріали		
Звітність представництва нерезидента в Україні: виправлення помилок (І.Журавська)	Бух. № 47	67–71
Розподіл «вхідного» ПДВ: річний перерахунок податкового кредиту (О.Папіріна)	Бух. № 51	42
Виправлення «валютних» помилок (І.Губіна)	Бух. № 51	47
Часи паперової звітності минули... (Ю.Камінська)	ЗСЗ Випуск 12	55–58

1	2	3
Фінансова звітність		
Аналітичні матеріали		
МСФЗ: труднощі переходу (В.Липинський)	Бух. № 46	71–74
Звітність щодо єдиного внеску на соціальне страхування		
Нормативна база		
Зміни до Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої постановою правління Пенсійного фонду України від 27.09.2010 р. № 21-5, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 27.10.2010 р. за № 994/18289, затверджені постановою правління ПФУ від 27.10.2011 р. № 32-3 (К)	Бух. № 49	17–20
Лист Пенсійного фонду України від 06.10.2011 р. № 21269/05-10 (подання звіту до ПФУ) (К)	Бух. № 49	35

Окремі господарські операції

1	2	3
Безготівкові розрахунки		
Аналітичні матеріали		
Розумний пластик: платіжні картки на службі підприємства (О.Волочай)	Бух. № 43	31–34
Рік прориву: електронні гроші на службі у підприємств (Т.Деркач)	Бух. № 52	77–79
Вексельний обіг		
Нормативна база		
Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком, які видаються до отримання або ввезення на митну територію України нафтопродуктів з метою використання як сировини для виробництва у хімічній промисловості, затверджений постановою КМУ від 20.10.2011 р. № 1068 (К)	Бух. № 50	31–32
Відрядження		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 23.08.2011 р. № 9613/5/17-0216 (підтвердження послуг підприємця)	Бух. № 49	40
Лист від 16.03.2011 р. № 234/я-1100 (відмітки про перетин державного кордону)	Бух. № 43	26

1	2	3
Лист МВС України від 25.07.2011 р. № 11237/Вн (підтвердження послуг підприємця)	Бух. № 49	38
Лист Мінфіну України від 04.05.2011 р. № 31-07230-16-25/11433 (облік витрат на відрядження)	ЗСЗ Випуск 10	93
Лист Мінфіну України від 18.05.2011 р. № 31-07250-03-21/12670 (страхування під час відрядження)	ЗСЗ Випуск 10	92
Лист Мінфіну України від 09.06.2011 р. № 31-07230-16-29/14742 (відрядження: витрати на перевезення багажу та оплату телефонних розмов) (К)	Бух. № 40	45
Лист Мінфіну України від 05.08.2011 р. № 31-07230-16-18/19721 (підтвердження послуг підприємця)	Бух. № 49	38
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 11953/7/15-0317 (витрати на проживання під час відрядження)	Бух. № 41	38
Лист ДПАУ від 12.05.2011 р. № 5675/5/15-0316 (визначення сум добових витрат)	ЗСЗ Випуск 10	91
Лист ДПАУ від 18.06.2011 р. № 11327/6/15-0516 (витрати на службові відрядження)	ЗСЗ Випуск 10	92
Лист ДПАУ від 07.09.2011 р. № 10077/5/15-1216 (підтвердження послуг підприємця)	Бух. № 49	39–40

1	2	3
Аналітичні матеріали		
Якщо у відрядженні вам зустрівся... (О.Бондарева)	Бух. № 41	73–75
Положення про відрядження: хочеш зробити краще – зроби сам (Е.Самарченко)	Бух. № 43	12–21
Валютні відрядження (І.Губіна)	Бух. № 43	22–26
У відрядження на автомобілі (О.Бондарева)	Бух. № 43	27–30
Розумний пластик: платіжні картки на службі підприємства (О.Волочай)	Бух. № 43	31–34
Як відряджений працівник у підприємця жив... (О.Самарченко)	Бух. № 43	35–36
Придбання ТМЦ в закордонному відрядженні (О.Самарченко)	Бух. № 43	37
Точка неповернення, або Коли підзвітні суми стають доходом (Т.Сушальська)	Бух. № 43	38–40
Електронний квиток колись і тепер (О.Клунько)	Бух. № 43	41–46
Відрядження: документальне підтвердження послуг підприємця (С.Юров)	Бух. № 49	37
Непрацевдатне відрядження (Ю.Камінська)	Бух. № 50	71–75
Відрядження та підзвіт: ось тут документи – головне (І.Голошевич)	ЗСЗ Випуск 12	171–174
Відрядження-2011: зміни щодо податків, обліку і процедури (С.Юров)	Бух. № 52	68–69
Дивіденди		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 30.09.2011 р. № 1920/7/15-1215 (дивіденди для держави)	Бух. № 45	32
Заборгованість		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 02.11.2011 р. № 5010/7/15-1417 (списання безнадійної заборгованості банками) (К)	Бух. № 46	35–36
Аналітичні матеріали		
Безнадійна заборгованість: особливості списання (О.Папіріна, Н.Тарасова)	ЗСЗ Випуск 10	181–185
Сумнівна заборгованість: коригування доходів і витрат (О.Папіріна)	ЗСЗ Випуск 10	186–188
Операції в іноземній валюті		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 07.04.2011 р. № 6823/6/15-0315 (курсові різниці у заборгованості за поставлені товари в іноземній валюті до 01.04.2011 р.)	ЗСЗ Випуск 10	103
Лист ДПАУ від 26.05.2011 р. № 9837/6/15-0315 (балансова вартість іноземної валюти)	ЗСЗ Випуск 10	99

1	2	3
Лист ДПАУ від 08.06.2011 р. № 10753/6/15-0315 (операції з купівлі-продажу валюти фінансовими установами)	ЗСЗ Випуск 10	100
Лист ДПАУ від 22.06.2011 р. № 7429/5/15-0416 (податковий облік витрат під час купівлі валюти)	ЗСЗ Випуск 10	87
Лист НБУ від 21.09.2011 р. № 28-211/3760-11058 (валютно-обмінні операції в Україні) (Витяг)	Бух. № 41	41
Лист НБУ від 28.09.2011 р. № 28-211/3864-11318 (валютно-обмінні операції в Україні)	Бух. № 41	41–42
Аналітичні матеріали		
Курсові різниці та операції з валютою в доходах та у витратах (І.Губіна)	ЗСЗ Випуск 10	166–170
Операції з нематеріальними активами		
Нормативна база		
Лист Міністерства України від 05.05.2011 р. № 289-0-2-11-81 (поняття «роялті»)	ЗСЗ Випуск 10	86
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 11964/7/15-0317 (податковий облік витрат на придбання нематеріального активу)	ЗСЗ Випуск 10	98
Аналітичні матеріали		
Інвентаризація нематеріальних активів: така ж ефемерна, як і самі активи? (О.Кушина)	Бух. № 40	69–72
Операції з основними засобами і МНМА		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 29.04.2011 р. № 8263/6/15-0315 (основні засоби: шлях до нового обліку)	ЗСЗ Випуск 10	94–97
Лист ДПАУ від 08.06.2011 р. № 10698/6/15-0315 (амортизація. Дооцінка ОЗ)	Бух. № 40	36
Аналітичні матеріали		
Безоплатно отримані ОЗ: усунення розбіжностей (О.Кушина)	Бух. № 46	60–63
Документальне оформлення операцій з основними засобами (І.Назарбаєва)	ЗСЗ Випуск 12	152–156
Ремонт та утримання основних засобів: документальне оформлення на виробничому підприємстві (Є.Котлярів, В.Корнілова)	ЗСЗ Випуск 12	157–160
Операції з позиковими коштами. Фінансова допомога. Гарантії		
Аналітичні матеріали		
Гроші у борг і без процентів? (поворотна фінансова допомога в податковому обліку) (О.Самарченко)	Бух. № 50	64–67

1	2	3
Операції з запасами		
Аналітичні матеріали		
Інвентаризація запасів: процедура — стара, податковий облік — новий (І.Губіна)	Бух. № 40	75–78
Придбання ТМЦ в закордонному відрядженні (О.Самарченко)	Бух. № 43	37
Витрати на зберігання: правильна класифікація — запорука успіху (О.Кушина)	Бух. № 45	68–69
Передпродажний ремонт товару: класифікація витрат (О.Самарченко)	Бух. № 51	53
Оплата праці та інші виплати		
Нормативна база		
Лист Мінсоцполітики України від 27.07.2011 р. № 150-10/136-11 (індексація грошових доходів населення)	Бух. № 47	48
Лист Пенсійного фонду України від 23.08.2011 р. № 17708/03-40 (поняття середньої зарплати) (К)	Бух. № 49	36
Лист Фонду соцстрахування з тимчасової втрати працездатності від 26.05.2011 р. № 07-35-1406 (строки призначення та виплати матеріального забезпечення) (К)	Бух. № 40	50
Лист Фонду соцстрахування з тимчасової втрати працездатності від 16.09.2011 р. № 2701-07 (розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності донора)	Бух. № 41	53
Аналітичні матеріали		
Сумна допомога (виплати, пов'язані з похованням) (О.Папінова)	Бух. № 44	71–75
Виплати працівникам і соцвнески: податкові витрати, але з різним статусом (О.Кушина)	ЗСЗ Випуск 10	192–193
Оренда, лізинг, концесії		
Нормативна база		
Лист від 28.09.2011 р. № 15015/27/11-11 (оренда земельних ділянок)	Бух. № 49	46
Закон України від 06.10.1998 р. № 161-XIV «Про оренду землі» (Витяг)	Бух. № 41	62
Методика розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, затверджена постановою КМУ від 04.10.95 р. № 786	Бух. № 41	15–21
Порядок проведення конкурсу на право оренди державного майна, затверджений постановою КМУ від 31.08.2011 р. № 906	Бух. № 41	11–14
Зміни, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України від 10	Бух. № 41	15

1	2	3
серпня 1995 р. № 629 і від 4 жовтня 1995 р. № 786, затверджені постановою КМУ від 14.09.2011 р. № 961 (Витяг)		
Постанова КМУ від 14.09.2011 р. № 961 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1995 р. № 629 і від 4 жовтня 1995 р. № 786»	Бух. № 41	15
Лист ДПАУ від 14.04.2011 р. № 7230/6/15-0315 (витрати на операційну оренду та послуги з перевезення вантажу фізособою)	ЗСЗ Випуск 10	88
Лист Держкомзему України від 23.08.2011 р. № 12868/17/11-11 (зміна цільового призначення земельної ділянки)	Бух. № 44	38
Аналітичні матеріали		
Поновлення договору оренди землі: теорія і практика (О.Юдін)	Бух. № 41	60–62
Першим прийшов — останнім пішов, або Конкурс на право оренди покабмінівськи (О.Юдін)	Бух. № 45	75–77
Повернення орендованого майна: з податковими наслідками чи без? (О.Бондарева)	Бух. № 48	54–57
Фінлізинг в ПКУ: увага на деталі! (Т.Деркач)	Бух. № 50	59–67
Пенсійне забезпечення		
Нормативна база		
Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»	Бух. № 42	13–80
Закон України від 08.07.2011 р. № 3668-VI «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» (Витяг)	Бух. № 40	14–16
Аналітичні матеріали		
Пенсійна реформа: початок (І.Губіна)	Бух. № 40	11–13
Пенсійна реформа: Нам грошей не треба — роботу давай! (І.Губіна)	Бух. № 42	11–12
Транспортні перевезення		
Нормативна база		
Перелік документів, необхідних для здійснення перевезення вантажу автомобільним транспортом у внутрішньому сполученні, затверджений постановою КМУ від 25.02.2009 р. № 207	ЗСЗ Випуск 12	177
Лист ДПАУ від 13.05.2011 р. № 13401/7/15-0217 (транспортно-експедиторські послуги — у складі витрат)	ЗСЗ Випуск 10	89–90
Аналітичні матеріали		
Подорожні листи і ТТН: що змінилося (І.Голошевич)	ЗСЗ Випуск 12	175–176

1	2	3
ЦП і фондовий ринок		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 20.04.2011 р. № 11287/7/15-0317 (оподаткування операцій з цінними паперами, деривативами, валютою)	ЗСЗ Випуск 10	99
Лист ДПАУ від 05.05.2011 р. № 12577/7/15-0317 (цінні папери)	ЗСЗ Випуск 10	100–101

1	2	3
Лист ДПАУ від 18.06.2011 р. № 11329/6/15-0516 (оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами)	ЗСЗ Випуск 10	101–102
Аналітичні матеріали		
Цінні папери: база оподаткування – фірму результат (О.Кушина)	ЗСЗ Випуск 10	171–174

Види діяльності

1	2	3
Будівництво		
Нормативна база		
Постанова КМУ від 26.10.2011 р. № 1103 «Деякі питання визначення оціночної вартості нерухомості та об'єктів незавершеного будівництва, що продаються (обмінюються)» (К)	Бух. № 46	12–14
Відходи і вторинна сировина		
Нормативна база		
Постанова КМУ від 27.07.2011 р. № 1075 «Деякі питання збирання, видалення, знешкодження та утилізації відпрацьованих мастил (олив)» (К)	Бух. № 46	15
Постанова КМУ від 27.07.2011 р. № 1136 «Деякі питання збирання, заготівлі та утилізації зношених шин» (К)	Бух. № 48	29–30
Лист Мінекології України від 05.09.2011 р. № 16687/07/10-11 (особливості «розміщення відходів» та «зберігання відходів»)	Бух. № 45	33–34
Житлово-комунальне господарство		
Нормативна база		
Лист Мінрегіонбуду від 26.04.2011 р. № 7/15-4687 (ОСББ як учасник відносин у сфері житлово-комунальних послуг) (К)	Бух. № 44	41–44
Лист Мінрегіонбуду та ДПАУ від 21.06.2011 р. № 7/14-6950, від 30.06.2011 р. № 7612/5/15-05/6 (оподаткування «інших» доходів ОСББ) (К)	Бух. № 44	30–40
Лист ДПАУ від 16.06.2011 р. № 7166/5/16-1516 (ПДВ за житлово-комунальними послугами та дотаціями (субсидіями))	Бух. № 40	24–25
ЗЕД, митниця, валютне регулювання		
Нормативна база		
Лист Мінекономіки України від 18.07.2011 р. № 4201-26/1134 (обо-	Бух. № 45	42

1	2	3
в'язковість застосування правил ІНКОТЕРМС-2010) (К)		
Лист ДПСУ від 26.10.2011 р. № 4262/7/15-3417-23 (оподаткування ПДВ медичних виробів)	Бух. № 49	26
Положення про вантажну митну декларацію, затверджене постановою КМУ від 09.06.97 р. № 574	ЗСЗ Випуск 12	101–104
Перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, затверджений постановою КМУ від 01.02.2006 р. № 80	ЗСЗ Випуск 12	105
Лист МОЗ України від 31.08.2011 р. № 15363-16/11.1/17-11 (маркування медвиробів)	Бух. № 49	26
Лист Держмитслужби України від 19.09.2011 р. № 11.1/2-17/13156-ЕП (класифікація товарів при митному оформленні)	Бух. № 45	54–55
Лист Держмитслужби України від 27.09.2011 р. № 11.1/2-15/13523-ЕП (оподаткування товарів залежно від обраного митного режиму)	Бух. № 41	46–53
Лист Держмитслужби України від 27.09.2011 р. № 15/1-15.1/931-ЕП (оподаткування у режимі тимчасового ввезення)	Бух. № 45	55
Лист Держмитслужби України від 02.11.2011 р. № 11.1/2-12.2/14986-ЕП (електронне декларування при митному оформленні)	Бух. № 49	42
Лист Держмитслужби України від 08.11.2011 р. № 11/7-10.10/13719-ЕП (застосування тимчасової декларації)	Бух. № 46	52–54
Лист ДПАУ від 26.08.2011 р. № 23027/7/12-1017 (унікнення подвійного оподаткування з Пакистаном)	Бух. № 40	41–42
Лист Держкомзему України від 05.07.2011 р. № 10130/17/11-11 (земля як предмет іпотеки для СП) (К)	Бух. № 44	35

1	2	3
Лист Держкомзему України від 23.08.2011 р. № 12859/17/11-11 (земля для іноземців і СП) (К)	Бух. № 44	35
Лист НБУ від 27.10.2011 р. № 28-311/4438-12843 (використання електронних ВМД)	Бух. № 49	41
Лист НБУ від 23.11.2011 р. № 28-311/5079-14132 (використання копій електронних ВМД)	Бух. № 49	42
Аналітичні матеріали		
Митна декларація (показники та використання їх у податковому обліку) (Г.Коваленко)	ЗСЗ Випуск 12	93–97
Декларації для митного оформлення товарів: які і навщо (С.Станіславська)	ЗСЗ Випуск 12	98–100
Охорона здоров'я		
Нормативна база		
Порядок забезпечення належних умов зберігання, транспортування, приймання та обліку вакцин, анатоксинів та алергену туберкульозного в Україні, затверджений наказом МОЗ України від 16.09.2011 р. № 595	Бух. № 46	20–24
Наказ МОЗ України від 16.09.2011 р. № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів» (Витяг)	Бух. № 46	16–19
Рекламна діяльність		
Нормативна база		
Лист Держкомтехрегулювання України від 20.09.2011 р. № 7124-8-5/18 (реклама у статтях)	Бух. № 46	51
Аналітичні матеріали		
Маркетингові витрати: з ПКУ простіше? (О.Кушина)	Бух. № 46	55–59
Сільське господарство		
Аналітичні матеріали		
Фіксований сільгосподаток — 2011: рік спрощення, яке ускладнюється (І.Журавська)	Бух. № 52	
Торгівля		
Нормативна база		
Лист від 30.09.2011 р. № 3303-25/12551-07 (особливості здійснення державних закупівель)	Бух. № 48	45–50
Аналітичні матеріали		
Держзакупівлі для держпідприємств: пора усунути неоднозначність (В.Фроленко)	Бух. № 48	67–69

1	2	3
Документообіг у торгівлі: що необхідно для податкового обліку? (О.Самарченко)	ЗСЗ Випуск 12	135–141
Транспорт		
Нормативна база		
Лист Держдепартаменту автотранспорту від 13.05.2008 р. № 1465-19/07/14-08 (перевитрата палива) (Витяг)	Бух. № 48	61
Лист ДПСУ від 25.10.2011 р. № 4183/7/15-3417-26 (пенсійний збір при продажу авто) (К)	Бух. № 49	24–25
Аналітичні матеріали		
Дорожній рух: правила спрощуються (С.Юров)	Бух. № 46	79–80
Придбання та використання ПММ (І.Шингур)	Бух. № 48	58–61
Туризм		
Нормативна база		
Лист Комітету ВРУ з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики від 14.10.2011 р. № 04-39/10-1038 (оподаткування ПДВ операцій у туристичній діяльності) (К)	Бух. № 44	33–34
Аналітичні матеріали		
Квитковий клопіт туристичних агентів (оподаткування ПДВ операцій з продажу авіаквитків за агентськими угодами) (С.Дробоття)	Бух. № 45	70–74
Фінансові послуги		
Нормативна база		
Закон України від 22.09.2011 р. № 3795-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання відносин між кредиторами та споживачами фінансових послуг»	Бух. № 45	13–22
Інформаційний лист ВГСУ від 26.10.2011 р. № 01-06/1481/11 (врегулювання відносин між кредиторами та споживачами фінансових послуг)	Бух. № 46	34
Аналітичні матеріали		
Боржники і кредитори: збалансований захист інтересів (Н.Доценко-Білуєс)	Бух. № 45	78–80

Суб'єкти діяльності

1	2	3
Акціонерні товариства		
Нормативна база		
Лист Держземагенства від 01.08.2011 р. № 11562/17/11-11 (переоформлення дозвільних документів)	Бух. № 45	44
Лист Держархбудінспекції від 16.09.2011 р. № 10-17-2758 (переоформлення документів дозвільного характеру)	Бух. № 45	44
Роз'яснення ДКЦПФР від 08.09.2011 р. № 121 (процедура включення акцій до біржового списку)	Бух. № 41	55
Лист ДКЦПФР від 27.05.2011 р. № 13/02/9587 (міжнародні стандарти для ПАТ) (К)	Бух. № 41	56
Лист ДКЦПФР від 23.09.2011 р. № 11/03/16082 (інформація про діяльність ПАТ)	Бух. № 46	51
Лист Держкомпідприємництва України від 30.08.2011 р. № 6930 (найменування АТ. Переоформлення документа дозвільного характеру)	Бух. № 40	43–44
Бюджетні організації		
Нормативна база		
Лист Мінекономрозвитку від 30.09.2011 р. № 3303-25/12551-07 (особливості здійснення державних закупівель)	Бух. № 48	45–50
Аналітичні матеріали		
Держзакупівлі для держпідприємств: пора усунути неоднозначність (В.Фроленко)	Бух. № 48	67–69
Неприбуткові організації		
Аналітичні матеріали		
Податковий звіт неприбуткової організації: виправлення помилок (І.Журавська)	Бух. № 47	72–75
Нерезиденти		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 07.10.2011 р. № 2634/7/15-3417-06 (податковий кредит з ПДВ при придбанні фізичною особою основних засобів у нерезидента)	Бух. № 46	41
Лист ДПСУ від 07.11.2011 р. № 5424/7/15-1217 (оподаткування послуг нерезидента)(К)	Бух. № 48	43
Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (К)	Бух. № 47	13–22
Лист ДПАУ від 30.09.2011 р. № 2793/6/15-1415 (оподаткування страхових платежів, що виплачуються нерезиденту)(К)	Бух. № 41	36–37

1	2	3
Аналітичні матеріали		
Податкові обмеження: консалтинг, маркетинг, реклама від нерезидента (О.Самарченко)	Бух. № 44	54–56
Плата нерезиденту за послуги з інжинірингу: не всі посередники «під забороною» (І.Журавська)	Бух. № 44	57–58
Приватні підприємці та інші самозайняті особи		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 19.09.2011 р. № 689/6/23-50/0315 (виплата доходів приватним підприємцям)	Бух. № 46	42
Лист ДПА у м.Києві від 20.10.2011 р. (витрати фізичних осіб – підприємців, що перебувають на загальній системі оподаткування)	Бух. № 46	41–42
Лист Пенсійного фонду України від 22.06.2011 р. № 12657/03-20 (єдиний внесок з приватних підприємців)(К)	Бух. № 40	47
Аналітичні матеріали		
Непростий вибір... (види діяльності підприємців – платників єдиного податку)(Т.Сушальська)	Бух. № 51	31
Спільна діяльність		
Нормативна база		
Порядок ведення обліку результатів спільної діяльності на території України без створення юридичної особи, затверджений наказом Мінфіну України від 28.10.2011 р. № 1352 (К)	Бух. № 50	33–34
Лист Мін'юсту України від 14.06.2011 р. № 380-0-2-11-8.2 (облік договорів про спільну діяльність) (Витяг) (К)	Бух. № 41	43–44
ТОВ		
Нормативна база		
Модельний статут товариства з обмеженою відповідальністю, затверджений постановою КМУ від 16.11.2011 р. № 1182 (К)	Бух. № 49	11–16
Філії		
Аналітичні матеріали		
Допомога структурному підрозділу: без податкових наслідків (О.Єфімов)	Бух. № 45	65–67
Фінансові та інші установи, які надають фінансові послуги		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 08.06.2011 р. № 10753/6/15-0315 (операції з купівлі-продажу валюти фінансовими установами)	ЗСЗ Випуск 10	100

Підприємницька діяльність

1	2	3
Реєстрація, реорганізація і ліквідація підприємств		
Нормативна база		
Закон України від 19 травня 2011 року № 3392-VI «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (із змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 08.07.2011 р. № 3677-VI)	Бух. № 51	10
Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, додаток до Закону України від 19.05.2011 р. № 3392-VI	Бух. № 51	11
Лист ДПСУ від 01.11.2011 р. № 4800/7/15-3317 (реєстрація особи як платника ПДВ) (К)	Бух. № 46	37
Лист ДПСУ від 01.11.2011 р. № 4893/7/15-3317 (про реєстрацію особи платником ПДВ) (К)	Бух. № 46	38–40
Аналітичні матеріали		
КВЕД: у новий рік з новим кодом (І.Сухомлин)	Бух. № 51	35
Основи підприємництва — 2011: працюємо без перешкод?! (І.Львова)	Бух. № 52	70–71
Мале підприємництво		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 21.07.2011 р. № 13186/6/15-0315 (малі підприємства і податкова звітність) (К)	Бух. № 41	35
Взаємовідносини з найманими працівниками		
Нормативна база		
Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI «Про захист персональних даних»	Бух. № 50	19–25
Закон України від 02.06.2011 р. № 3454-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про захист персональних даних»	Бух. № 50	26–27
Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (К)	Бух. № 47	13–22
Постанова КМУ від 25.05.2011 р. № 616 «Про затвердження Положення про Державний реєстр баз персональних даних та порядок його ведення»	Бух. № 50	28–29

1	2	3
Лист Мінпраці України від 27.06.2007 р. № 162/06/187-07 (затвердження штатного розпису на підприємстві є обов'язковим) (Витяг)	ЗСЗ Випуск 12	166
Лист Міністерства соціального захисту населення України від 23.08.2011 р. № 8515/о/14-11/13 (норми тривалості робочого часу на 2012 рік)	Бух. № 44	45–46
Порядок подання заяв про реєстрацію бази персональних даних та про внесення змін до відомостей Державного реєстру баз персональних даних, затверджений наказом Мініюсту України від 08.07.2011 р. № 1824/5	Бух. № 50	30
Лист Фонду соцстрахування з тимчасової втрати працездатності від 09.09.2011 р. № 2595-07 (пояснення про травми невиробничого характеру)	Бух. № 41	54
Аналітичні матеріали		
Хоча юрист буває непохитний, але для фірми він — украй потрібний! (Л.Костенко)	Бух. № 41	58–59
Гроші з поверненням (оформлення та облік поворотної допомоги фізичній особі) (О.Самарченко)	Бух. № 45	60–64
Бази персональних даних: що, де, коли... з якого дива? (І.Сухомлин)	Бух. № 50	12–18
Непрацездатне відрядження (Ю.Камінська)	Бух. № 50	71–75
Трудова документація: важлива і дуже важлива (О.Кушина)	ЗСЗ Випуск 12	161–165

Держрегулювання і контроль

1	2	3
Взаємовідносини з контролюючими органами		
Нормативна база		
Лист ДПСУ від 15.06.2011 р. № 585/3/31-0011 (горизонтальний моніторинг. Фіктивна діяльність. Скарги. Держреєстр. Спрощена система) (Витяг)	Бух. № 40	21–23
Лист ДПСУ від 23.09.2011 р. № 1332/7/22-1417/462 «Методичні рекомендації щодо документальної перевірки платників, які включили до складу податкового кредиту податкові накладні, що підлягають реєстрації у	Бух. № 43	61–63

1	2	3
Єдиному реєстрі податкових накладних, але не зареєстровані, та порядку оформлення їх результатів»		
Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	9–40
Постанова КМУ від 27.12.2010 р. № 1232 «Про затвердження Порядку проведення органами державної податкової служби зустрічних звірок»	ЗСЗ Випуск 11	47
Порядок проведення органами державної податкової служби зустрічних звірок, затверджений постановою КМУ від 27.12.2010 р. № 1232	ЗСЗ Випуск 12	43
Постанова КМУ від 27.12.2010 р. № 1234 «Про затвердження Порядку координації проведення планових виїзних перевірок органами виконавчої влади, уповноваженими здійснювати контроль за нарахуванням і сплатою податків та зборів»	ЗСЗ Випуск 11	42
Постанова КМУ від 27.12.2010 р. № 1238 «Про затвердження переліку достатніх підстав, які надають податковим органам право на проведення документальної позапланової виїзної перевірки платника податку на додану вартість для визначення достовірності нарахування бюджетного відшкодування такого податку»	ЗСЗ Випуск 11	43
Постанова КМУ від 27.12.2010 р. № 1245 «Про затвердження Порядку періодичного подання інформації органам державної податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом»	ЗСЗ Випуск 11	44–46
Постанова КМУ від 16.02.2011 р. № 106 «Деякі питання ведення обліку податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів бюджету» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	41
Порядок координації проведення планових виїзних перевірок органами виконавчої влади, уповноваженими здійснювати контроль за нарахуванням і сплатою податків та зборів, затверджений постановою КМУ від 27.12.2010 р. № 1234	ЗСЗ Випуск 11	42
Лист МВС України від 22.09.2011 р. № 4/3-8731 (фіксація дій працівників ДАІ) (К)	Бух. № 49	43–44
Лист Мін'юсту України від 11.01.2011 р. № 18222-0-26-10-20 (штраф «1 гривня». Відповідальність за порушення минулих років)	ЗСЗ Випуск 11	135

1	2	3
Лист ДПА у Запорізькій області від 06.07.2011 р. № 2990/10/31-113 (позапланова перевірка)	Бух. № 40	40
Лист ДПА у м.Києві від 11.05.2011 р. № 4866/10/31-606 (нарахування пені платниками податків)	ЗСЗ Випуск 11	135
Лист ДПА у м.Києві від 20.05.2011 р. № 6082/5/10-1016 (строки судового оскарження рішень органів ДПС) (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	134
Лист ДПА у м.Києві від 08.07.2011 р. № 1008/К/31-607 (сфера використання податкових консультацій) (Витяг) (К)	Бух. № 40	39
Наказ ДПАУ від 17.12.2010 р. № 953 «Про затвердження Інструкції про порядок нарахування та погашення пені за платежами, що контролюються органами державної податкової служби»	ЗСЗ Випуск 11	86–89
Наказ ДПАУ від 22.12.2010 р. № 984 «Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок з питань дотримання податкового, валютного та іншого законодавства» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	71–77
Наказ ДПАУ від 22.12.2010 р. № 985 «Про затвердження Порядку направлення органами державної податкової служби податкових повідомлень-рішень платникам податків» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	90–93
Наказ ДПАУ від 23.12.2010 р. № 1001 «Про затвердження Положення про порядок подання та розгляду скарг платників податків органами державної податкової служби» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	97–102
Наказ ДПАУ від 24.12.2010 р. № 1003 «Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків – фізичними особами» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	78–85
Наказ ДПАУ від 24.12.2010 р. № 1037 «Про затвердження Порядку направлення органами державної податкової служби податкових вимог платникам податків» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	94–96
Наказ ДПАУ від 24.12.2010 р. № 1042 «Про затвердження Порядку застосування адміністративного арешту майна платника податків» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	67–70
Наказ ДПАУ від 25.01.2011 р. № 41 «Про затвердження форм та Поряд-	ЗСЗ Випуск 11	48–51

1	2	3
ку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» (Витяг)		
Наказ ДПАУ від 01.04.2011 р. № 190 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	57–66
Наказ ДПАУ від 14.04.2011 р. № 213 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку організації та проведення перевірок платників податків та внесення змін до наказу ДПА України від 27.05.2008 р. № 355» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	103–113
Наказ ДПАУ від 22.04.2011 р. № 236 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації та проведення органами державної податкової служби зустрічних звірок»	ЗСЗ Випуск 11	114–117
Методичні рекомендації щодо організації та проведення органами державної податкової служби зустрічних звірок, затверджені наказом ДПАУ від 22.04.2011 р. № 236	ЗСЗ Випуск 12	44–46
Наказ ДПАУ від 07.06.2011 р. № 333 «Про затвердження Примірних порядку проведення камеральних перевірок, здійснення контролю за справлянням акцизного податку та збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства» (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	52–56
Лист ДПАУ від 31.01.2011 р. № 2518/7/23-4017/89 (податкове адміністрування: від перевірок до пені)	ЗСЗ Випуск 11	127–129
Лист ДПАУ від 14.02.2011 р. № 4091/7/23-4017/131 (за «старі» порушення – «нові» штрафи!?)	ЗСЗ Випуск 11	133
Лист ДПАУ від 19.04.2011 р. № 4815/5/23-4016/327 (проведення документальної невізної перевірки)	ЗСЗ Випуск 11	130
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 11892/7/23-4017/345 (організація та проведення перевірок платників)	ЗСЗ Випуск 11	125–126
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 11920/7/15-0217 (звітність з податку на прибуток: оформлення акта перевірки)	ЗСЗ Випуск 11	118–120
Лист ДПАУ від 27.04.2011 р. № 7971/6/23-4015/346 (запити органів ДПС)	ЗСЗ Випуск 11	124
Лист ДПАУ від 10.05.2011 р. № 5593/5/23-4015/377 (допуск посадових осіб органів ДПС до проведення перевірки)	ЗСЗ Випуск 11	131

1	2	3
Лист ДПАУ від 10.06.2011 р. № 7019/5/15-0316 (статус «старих» листів ДПАУ) (К)	Бух. № 40	38
Лист ДПАУ від 21.06.2011 р. № 17197/7/15-0617 (оформлення Акта про результати камеральної перевірки податкової декларації (розрахунку) щодо окремих загальнодержавних та місцевих податків і зборів)	ЗСЗ Випуск 11	121–123
Лист ДПАУ від 20.07.2011 р. № 13096/6/10-1015/2871 (адміністративне оскарження рішень органів ДПС)	Бух. № 41	28
Лист ДПАУ від 20.07.2011 р. № 13096/6/10-1015/2871 (розгляд скарг платників податків)	ЗСЗ Випуск 11	134
Лист ДПАУ від 05.09.2011 р. № 16118/6/10-1015/3488 (перевірка відокремлених підрозділів)	Бух. № 49	27–28
Лист Держкомпідприємництва України від 16.09.2011 р. № 7319 (проведення перевірок органами ДПС) (Витяг)	ЗСЗ Випуск 11	132
Лист Держкомпідприємництва України від 26.09.2011 р. № 7503 (медичний огляд водіїв)	Бух. № 49	45
Інформаційний лист Вищого адміністративного суду України від 22.04.2011 р. № 571/11/13-11 (стягнення податкового боргу з платника податку)	ЗСЗ Випуск 11	136–138
Інформаційний лист Вищого адміністративного суду України від 01.11.2011 р. № 1935/11/13-11 (судове оскарження рішень в органі ДПС) (К)	Бух. № 48	37–38
Лист Вищого адміністративного суду України від 02.02.2011 р. № 149/11/13-11 (особливості провадження у справах за зверненнями органів ДПС)	ЗСЗ Випуск 11	139–143
Лист Вищого адміністративного суду України від 10.02.2011 р. № 203/11/13-11 (судове оскарження рішень контролюючих органів)	ЗСЗ Випуск 11	144–146
Лист Вищого адміністративного суду України від 05.07.2011 р. № 945/11/13-11 (судове оскарження у податкових відносинах)	ЗСЗ Випуск 11	147–148
Аналітичні матеріали		
Інвентаризація... трудових відносин (І.Данилюк)	Бух. № 40	59–61
Акт податкової перевірки: підписати, заперечувати чи?.. (Т.Малишева)	Бух. № 41	63–66
Мораторій на перевірки: більше слів, менше дій? (І.Сухомлин)	Бух. № 44	68–70
Податкові консультації. Ми підемо іншим шляхом... (Т.Деркач)	Бух. № 45	56–59

1	2	3
Індивідуальні податкові консультації — 2011: конкретне проти загального (Т.Деркач)	Бух. № 52	74
Податкові перевірки: вимоги Податкового кодексу (І.Журавська, Н.Тарасова)	ЗСЗ Випуск 11	149–153
Оригінали та копії документів для податкової: коли і для чого? (І.Журавська)	ЗСЗ Випуск 11	154–156
Камеральні перевірки платників податків (І.Львова)	ЗСЗ Випуск 11	157–160
Документальні перевірки платників податків (І.Львова)	ЗСЗ Випуск 11	161–165
Фактичні перевірки (Т.Сушальська)	ЗСЗ Випуск 11	166–170
Перевірки платників ПДВ: податковий кредит, бюджетне відшкодування, розбіжності з контрагентами (О.Папіріна, Н.Тарасова)	ЗСЗ Випуск 11	171–173
Зустрічні звірки від податкової служби (І.Львова)	ЗСЗ Випуск 11	174–178
Оскарження рішень органів податкової служби (І.Львова)	ЗСЗ Випуск 11	179–183
Відповідальність за податкові правопорушення (І.Львова)	ЗСЗ Випуск 11	184–188
Податкові перевірки у запитаннях та відповідях (І.Журавська)	ЗСЗ Випуск 11	189–193
Документи на стіл! («процедурно-документальні» відносини під час перевірок) (І.Сухомлин)	ЗСЗ Випуск 12	15–19
Податкова інформація: від платника	ЗСЗ Випуск 12	20–22

1	2	3
податків до податкових органів (І.Сухомлин)		
Електронні документи на вимогу податківців (О.Єфімов)	ЗСЗ Випуск 12	52–54
Патентування		
Нормативна база		
Лист Держкомпідприємництва України від 18.10.2011 р. № 8106 (патент на більярд)	Бух. № 49	28
Аналітичні матеріали		
Розподіляй і... плати податок (облік патентованої та непатентованої діяльності) (О.Самарченко)	Бух. № 49	47–52
Результати патентованої діяльності та їх відображення в декларації (О.Самарченко)	Бух. № 50	52–58
Судочинство		
Нормативна база		
Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI «Про судовий збір» (Витяг)	Бух. № 44	13–17
Інформаційний лист ВГСУ від 25.08.2011 р. № 01-061175/2011 (судовий збір)	Бух. № 44	19–21
Аналітичні матеріали		
Судочинство подорожчало (І.Львова)	Бух. № 44	11–12
Судочинство-2011: витрати більші, строки менші (І.Львова)	Бух. № 52	72–73

Відповідальність

1	2	3
Адміністративна відповідальність		
Нормативна база		
Лист Мінсоцполітики України від 23.09.2011 р. № ДЦ-04-6691/0/6-11 (адмінвідповідальність за неподану звітність)	Бух. № 48	44
Лист Держмитслужби України від 21.09.2011 р. № 20/4-11/06037-ЕП (узагальнення практики притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, передбачених ст.355 МК України) (Витяг)	Бух. № 45	49–53

1	2	3
Штрафні санкції		
Нормативна база		
Лист ДПАУ від 18.08.2011 р. № 15022/6/10-1015/3288 (відповідальність за несвоєчасну сплату податків) (К)	Бух. № 40	32–33
Лист ДПАУ від 29.08.2011 р. № 15691/6/15-3415-26 (пеня при самостійному виявленні помилок)	Бух. № 44	30
Інформаційний лист Вищого адміністративного суду України від 24.11.2011 р. № 2198/11/13-11 (відповідальність платників податків та фактор часу) (К)	Бух. № 50	42–47
Аналітичні матеріали		
Виправлення помилок щодо податку на прибуток: штрафи, пеня, строки давності (І.Сухомлин)	Бух. № 47	76–79
Документальні штрафи (О.Єфімов)	ЗСЗ Випуск 12	24–27

Юридичні консультації

1	2	3
Господарське право		
Нормативна база		
Лист Держкомітету України з питань розвитку підприємництва від 07.09.2011 р. № 7094 (зміна найменування акціонерного товариства)	Бух. № 48	66
Аналітичні матеріали		
Зміна найменування підприємства: чи переукладати договори? (М.Костенко)	Бух. № 48	64–66
Авторське право		
Аналітичні матеріали		
Під музику Вівальді, або Як поїсти, відпочити і права не зачепити (М.Костенко)	Бух. № 44	76–79
Договори		
Нормативна база		
Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг»	ЗСЗ Випуск 12	64–67
Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV «Про електронний цифровий підпис»	ЗСЗ Випуск 12	59–63
Лист ДПАУ від 17.05.2011 р. № 13755/7/15-0317 (оподаткування довгострокових договорів) (К)	Бух. № 49	31–32
Аналітичні матеріали		
Податкові наслідки визнання договору недійсним (О.Єфімов)	ЗСЗ Випуск 10	189–191
Судова практика		
Нормативна база		
Постанова Верховного суду України від 30.09.2011 р. № 10 «Про судову практику в цивільних справах про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю...» (К)	Бух. № 45	28–31
Постанова ОАС АРК від 13.10.2011 р. Справа № 2а-11546/11/0170/13 (збитки-2010 може бути враховано у складі валових витрат за II квартал 2011 року)	Бух. № 46	29–32
Постанова Верховного суду України від 04.07.2011 р. (відсутність у документі окремого реквізита)	ЗСЗ Випуск 12	134
Ухвала Вищого адміністративного суду України від 19.01.2011 р. № К-27629/10 (відсутність у документі окремого реквізита)	ЗСЗ Випуск 12	133
Інформаційний лист Вищого адміністративного суду України від 01.11.2011 р. № 1936/11/13-11 (документи для податкового обліку)	ЗСЗ Випуск 12	131

1	2	3
Лист Вищого адміністративного суду України від 02.06.2011 р. № 742/11/13-11 (документальне підтвердження господарської діяльності) (К)	ЗСЗ Випуск 12	126–130
Лист Вищого адміністративного суду України від 27.10.2011 р. № 1901/11/13-11 (оскарження судових рішень) (К)	Бух. № 49	21–22
Інформаційний лист ВГСУ від 21.11.2011 р. № 01-06/1624/2011 (практика застосування ВГСУ у розгляді справ окремих норм матеріального права) (К)	Бух. № 50	36–39
Інформаційний лист ВГСУ від 21.11.2011 р. № 01-06/1623/2011 (судова практика застосування окремих норм процесуального права) (К)	Бух. № 50	35
Аналітичні матеріали		
Збитки-2010. Суд захистив платника податків! (І.Журавська)	Бух. № 46	29–32
Ти відповідаєш за мене (як поручителю вистояти перед банком) (Ю.Панчук)	Бух. № 46	75–78

Довідники

1	2	3
Індексація доходів громадян за жовтень 2011 року	Бух. № 43	64
Календар подання звітності та сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) у листопаді – грудні 2011 року	Бух. № 44	80–81
Розміри ставок судового збору. Показники для розрахунку ПДФО. Розміри податкових соціальних пільг у 2011 році. Облікові ставки НБУ. Розміри ЄСВ	Бух. № 45	80
Індексація доходів громадян за листопад 2011 року	Бух. № 47	80
Календар подання звітності та сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) у грудні 2011 року – січні 2012 року	Бух. № 48	80–83
Індексація доходів громадян за грудень 2011 року	Бух. № 51	64
Показники для розрахунку ПДФО	Бух. № 51	65
Розміри податкових соціальних пільг у 2011 році	Бух. № 51	65
Облікові ставки НБУ	Бух. № 51	65
Розміри ЄВСС (нарахування на заробітну плату залежно від класу професійного ризику виробництва)	Бух. № 51	65

Перелік опублікованих запитань

Податки і збори

Зміст запитання	Опубліковано	Сторінка
1	2	3
Податок на прибуток		
Страховою компанією укладено договір із асистанською компанією-нерезидентом на обслуговування застрахованих фізичних осіб під час подорожі за кордоном. При настанні страхового випадку із застрахованою особою, асистанська компанія надає консультації та необхідну допомогу, після чого повідомляє про це страхову компанію та надсилає пакет документів на оформлення і сплату страхового відшкодування. Чи потрібно утримувати податок з доходів нерезидентів із джерелом походження з України відповідно до п.160.2 ст.160 ПКУ та податок у розмірі 4% від суми страхових виплат нерезидентам згідно з п.160.6 ст.160 ПКУ?	Бух. № 41	80
Під час ліквідації підприємства (ТОВ з єдиним учасником) після погашення вимог кредиторів було складено баланс, згідно з яким учаснику належить сума коштів, значно менша за суму коштів, отриману від цього учасника як внесок до статутного капіталу. В який момент у підприємства виникає зобов'язання з податку на прибуток на неповернену частину внеску?	Бух. № 48	76
Для налагодження швейного виробничого обладнання, яке придбано в Україні, необхідно запросити за додаткову плату представника іноземної фірми – виробника (Польща), який здійснюватиме контроль та надаватиме консультаційні послуги щодо встановлення та запуску обладнання. Чи можна вважати такі послуги інжиніринговими і як оподатковуватиметься винагорода фірми-виробника у такому випадку? На підставі якої норми можна включити оплату консультаційних послуг до складу податкових витрат?	Бух. № 48	78
Підприємство – платник податку на прибуток планує укласти з нерезидентом, який не має постійного представництва на території України, договір про надання консультаційних послуг. Такі послуги, отримані від нерезидента, повинні допомогти підприємству в організації та налагодженні нового виду господарської діяльності. Які особливості оподаткування доходів нерезидента у такій ситуації?	Бух. № 48	79
За договором співстрахування один співстраховик отримує від страхувальника загальну суму страхового платежу та передає відповідну частку іншому співстраховику, включаючи до об'єкта оподаткування лише власну частку страхового платежу, визначену умовами договору. Чи є правомірними такі дії співстраховика з метою оподаткування?	Бух. № 49	76
Відповідно до вимог ПКУ страховики після перехідного періоду формуватимуть доходи та витрати і сплачуватимуть податок на прибуток на загальних підставах. Страхові компанії, які здійснюють інші види страхування, ніж страхування життя, зобов'язані формувати і вести облік технічних резервів. Які види технічних резервів і у якому розмірі можуть бути враховані при формуванні доходів та витрат страховика у податковому обліку?	Бух. № 49	76
Чи включаються до складу витрат платника податку витрати зі страхування власних депозитів?	Бух. № 49	78
ПДВ		
Скільки податкових накладних потрібно виписувати у разі, якщо протягом дня було здійснено кілька операцій (передоплати, відвантаження) з одним і тим самим контрагентом?	Бух. № 41	77
Згідно з договором постачання було відвантажено товари. Оплата від покупця не надходила. Постачальник за першою подією нарахував податкові зобов'язання і виписав податкову накладну. На підставі отриманої податкової накладної покупець відобразив податковий кредит з ПДВ. Через деякий час частину товарів було повернуто постачальнику через виявлений у них брак. Чи має покупець право не коригувати свій податковий кредит з ПДВ доти, доки не отримає від постачальника розрахунок коригування до податкової накладної?	Бух. № 41	78
Підприємство – платник ПДВ змінило назву та юридичну адресу. Але у зв'язку з тим, що податкову звітність підприємство продовжує подавати до тієї самої ДПІ, що й раніше (район залишився той самий), заяву на перереєстрацію платником ПДВ підприємство не подало. Чи передбачаються чинним законодавством фінансові санкції або адмінштрафи до підприємства за неподання заяви на перереєстрацію платником ПДВ до органу ДПС? Які податкові наслідки можуть бути для підприємства за неподання заяви про перереєстрацію платником ПДВ?	Бух. № 50	76
Останні кілька років наше підприємство розміщувало власні кошти в одному з комерційних банків України за договором депозиту. У 2010 році всю суму депозиту і відсотки за ним банк виплатив. Наразі на підприємстві проводиться документальна перевірка, в тому числі за 2009–2010 роки. У зв'язку із чим виникають запитання щодо правильності застосування норм чинного на той час податкового законодавства. Зокрема, чи слід було нараховувати ПДВ під час отримання (виплати) відсотків за банківським депозитом? Підприємство не нараховувало на ці суми податкові зобов'язання з ПДВ.	Бух. № 50	77
Який порядок оподаткування ПДВ у разі неповернення зворотної тари покупцем? Чи потрібно виписувати податкову накладну? І хто має її виписувати у даному випадку?	Бух. № 50	77

1	2	3
Підприємство — платник ПДВ здійснює реорганізацію шляхом перетворення. Чи були підстави для визнання умовного продажу і нарахування податкових зобов'язань за товарними залишками у зв'язку з анулюванням реєстрації платника ПДВ у 2010 році? Чи змінився цей порядок у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу?	Бух. № 50	78
Підприємство — платник ПДВ придбало товари для використання в операціях, які не є об'єктом оподаткування ПДВ. Чи буде у такого підприємства право на податковий кредит у разі продажу товарів з ПДВ, тобто при фактичному використанні товарів в оподатковуваних операціях?	Бух. № 50	78
Чи можна суму ПДВ за отриманою податковою накладною включити частинами до складу податкового кредиту кількох звітних періодів?	Бух. № 50	79
Підприємство нарахувало податкові зобов'язання при поставці товарів, звільнених від оподаткування ПДВ. Ці зобов'язання задекларовано в податковій декларації. Чи має змогу підприємство відкоригувати помилково нараховані податкові зобов'язання?	Бух. № 50	79
Акцизний податок		
Для того, щоб мати право на отримання з акцизного складу спирту етилового підприємство — виробник лікарських засобів видало податковий вексель на суму акцизного податку виходячи з повної ставки. Яким чином погашається цей податковий вексель, якщо спирт підприємство так і не отримало?	Бух. № 50	80
Податок з доходів фізичних осіб		
Єдиний учасник ТОВ — фізична особа. Він прийняв рішення щодо ліквідації підприємства. Після розрахунку з усіма кредиторами бухгалтер підприємства у 2011 році склав ліквідаційний баланс, згідно з яким фізичній особі належить менша сума, ніж була нею раніше передана як внесок до статутного капіталу. Чи потрібно утримувати ПДФО під час повернення фізичній особі частини внеску до статутного капіталу коштами? Чи треба відобразити повернення частини внеску до статутного капіталу у формі № 1 ДФ, а якщо так, то за яким кодом?	Бух. № 48	71
У вересні 2011 року господарське товариство виплачує дивіденди засновникам за рахунок чистого прибутку 2010 року. Податкова наполягає на тому, що ставка податку має становити не 5%, а 15%. За якою ставкою ПДФО оподатковуються такі дивіденди?	Бух. № 48	72
Підприємство у звітному місяці нарахувало доходи фізичній особі. Однак фактичну виплату таких доходів було здійснено в наступному місяці. Коли саме податковий агент має сплатити податок із суми такого доходу?	Бух. № 48	72
Чи може приватний підприємець, який перебуває на загальній системі оподаткування, віднести до складу витрат податок на доходи, сплачений за себе згідно з Податковим кодексом?	Бух. № 49	79
Суб'єкт підприємницької діяльності здійснює закупівлю металобрухту. Який порядок розрахунків із фізичними особами та чи потрібно утримувати податок при прийманні від них металобрухту?	Бух. № 49	79
Чи можна працівнику скористатися податковою соціальною пільгою на підприємстві, де він працює за сумісництвом?	Бух. № 49	79
Внески до соціальних фондів		
На підприємстві працює за сумісництвом особа, яка є інвалідом II групи. Чи можна застосовувати ЄСВ у розмірі 8,41 відсотка у цьому випадку?	Бух. № 48	73
Податок на землю		
Як саме у складі витрат платника податку на прибуток відображається сума плати за землю — щомісячно чи загальною сумою в кінці року?	Бух. № 49	78

Окремі господарські операції

1	2	3
Відрядження		
Підприємство має заборгованість перед деякими працівниками щодо витрат на відрядження (витрати за авансовими звітами не компенсовано). Один із таких працівників звільнився. Чи можна виплатити цьому працівникові належну йому суму відшкодування після його звільнення, коли він уже не є працівником підприємства?	Бух. № 43	53
Чи потрібно оподатковувати ПДФО вартість проїзду на таксі у відрядженні за кордоном чи це звичайні витрати на відрядження?	Бух. № 43	55
Експедитор відряджався за кордон на автомобілі, що належить підприємству, для отримання товару. Документів на проживання немає (працівник ночував в автомобілі), транспортних квитків теж немає. Як підтвердити добові витрати?	Бух. № 43	55
Готівкові розрахунки. РРО, РК, КОРО, каса		
Чи можна виплачувати підзвітні суми за відомістю на виплату грошей, а не за видатковими ордерами?	Бух. № 43	47

1	2	3
Працівник отримав підзвітні кошти на купівлю товарів, проте частину з них не використав і після здійснення купівлі в касу не повернув. Незабаром працівникові знадобилися ще кошти на виконання чергового доручення керівництва, і вони були йому видані. Чи є тут небезпека для підприємства?	Бух. № 43	47
Чи можна підзвітні суми не видавати готівкою, а перераховувати на зарплатну картку працівника?	Бух. № 43	48
Підприємство уклало договір надання послуг з іншим підприємством. Чи може підприємство-замовник видавати працівникам підприємства-виконавця готівку під звіт, якщо це викликано виробничою необхідністю?	Бух. № 43	48
Директор підприємства тричі протягом двох місяців знімав гроші з корпоративної картки. Підтвердних документів немає, авансового звіту теж. Як можна залагодити ситуацію, аби уникнути штрафних санкцій?	Бух. № 43	48
Працівникові видано під звіт готівку на придбання канцтоварів. Проте згодом за товар підприємство сплатило за безготівковим розрахунком. Працівник гроші у касу повернув. Чи потрібно йому скласти авансовий звіт?	Бух. № 43	49
Підзвітна особа придбала за дорученням директора підприємства матеріалів на суму більш як 10000 грн. за одним платіжним документом. Платіж здійснено через касу банку. Чи загрожує це підприємству штрафними санкціями?	Бух. № 43	49
Чи може бухгалтер прийняти від підзвітної особи авансовий звіт (працівник витратив власні кошти), якщо витрати фактично були здійснені у минулому місяці, що підтверджується первинними документами?	Бух. № 43	50
Працівник за усним дорученням керівництва підприємства придбав за власні кошти товар. Та через відсутність оборотних коштів підприємство протягом тривалого часу не може погасити свою заборгованість перед працівником. Чим це загрожує підприємству?	Бух. № 43	51
Підприємство не працює з готівкою, каси немає, касова книга не ведеться. Заробітна плата працівникам перераховується на картки. Працівник за дорученням керівництва за власні гроші придбав товар для підприємства. Як з ним розрахуватися?	Бух. № 43	52
Один із працівників підприємства звільнився. Через недогляд бухгалтера він заборгував підприємству 100 гривень, отриманих ним під звіт. Що робити у цій ситуації?	Бух. № 43	54
Дивіденди		
У вересні 2011 року господарське товариство виплачує дивіденди засновникам за рахунок чистого прибутку 2010 року. Податкова наполягає на тому, що ставка податку має становити не 5%, а 15%. За якою ставкою ПДФО оподатковуються такі дивіденди?	Бух. № 48	72
Акціонерами страхової компанії у 2011 році прийнято рішення про нарахування та сплату дивідендів за 2010 рік. Одним з акціонерів є юридична особа (резидент). Яким нині є порядок визначення суми авансового внеску з податку на прибуток страховика?	Бух. № 48	75
Операції в іноземній валюті		
Як розрахувати від'ємну курсову різницю між доходом від продажу іноземної валюти та її балансовою вартістю, яка включається до складу витрат страховика у 2011 році?	Бух. № 41	79
Операції з основними засобами і МНМА		
Підприємство наприкінці 2009 року уклало договір оренди виробничих приміщень, строк дії якого — 1 рік. Після закінчення року (наприкінці 2010 року) ці приміщення повернено орендодавцю за актом приймання-передачі, а потім укладено новий договір на 2011 рік. На початку експлуатації (у 2009 році) виробничі приміщення було відремонтовано орендарем. У податковому обліку відповідно до чинного на той час Закону про прибуток ним було створено об'єкт основних фондів групи 1 «Ремонт орендованого приміщення». Чи можна було після закінчення договору оренди балансову вартість групи 1 «Ремонт орендованого приміщення» включати до складу валових витрат, якщо з часом на це саме приміщення укладався новий договір оренди?	Бух. № 48	74
Операції з позиковими коштами. Фінансова допомога. Гарантії		
Останні кілька років наше підприємство розміщувало власні кошти в одному з комерційних банків України за договором депозиту. У 2010 році всю суму депозиту і відсотки за ним банк виплатив. Наразі на підприємстві проводиться документальна перевірка, в тому числі за 2009–2010 роки. У зв'язку із чим виникають запитання щодо правильності застосування норм чинного на той час податкового законодавства. Зокрема, чи слід було нараховувати ПДВ під час отримання (виплати) відсотків за банківським депозитом? Підприємство не нараховувало на ці суми податкові зобов'язання з ПДВ	Бух. № 50	77
Операції з підзвітними коштами		
Чи можна підзвітні суми не видавати готівкою, а перераховувати на зарплатну картку працівника?	Бух. № 43	48
Підприємство уклало договір надання послуг з іншим підприємством. Чи може підприємство-замовник видавати працівникам підприємства-виконавця готівку під звіт, якщо це викликано виробничою необхідністю?	Бух. № 43	48
Директор підприємства тричі протягом двох місяців знімав гроші з корпоративної картки. Підтвердних документів немає, авансового звіту теж. Як можна залагодити ситуацію, аби уникнути штрафних санкцій?	Бух. № 43	48

1	2	3
Працівникові видано під звіт готівку на придбання канцтоварів. Проте згодом за товар підприємство сплатило за безготівковим розрахунком. Працівник гроші у касу повернув. Чи потрібно йому скласти авансовий звіт?	Бух. № 43	49
Чи може бухгалтер прийняти від підзвітної особи авансовий звіт (працівник витратив власні кошти), якщо витрати фактично були здійснені у минулому місяці, що підтверджується первинними документами?	Бух. № 43	50
Оренда, лізинг, концесії		
Підприємство орендує житлове приміщення, використовуючи його замість готелю для поселення відраджених на підприємство осіб — представників контрагентів. Чи потрібно реєструвати в БТІ договори оренди?	Бух. № 41	78

Види діяльності

1	2	3
Страховання		
Чи є правомірним відображення в Податковій декларації страховика прямих витрат, які безпосередньо пов'язані лише з іншою нестраховою діяльністю?	Бух. № 48	77
Відповідно до вимог ПКУ страховики після перехідного періоду формуватимуть доходи та витрати і сплачуватимуть податок на прибуток на загальних підставах. Страхові компанії, які здійснюють інші види страхування, ніж страхування життя, зобов'язані формувати і вести облік технічних резервів. Які види технічних резервів і у якому розмірі можуть бути враховані при формуванні доходів та витрат страховика у податковому обліку?	Бух. № 49	76
За договором співстрахування один співстраховик отримує від страхувальника загальну суму страхового платежу та передає відповідну частку іншому співстраховику, включаючи до об'єкта оподаткування лише власну частку страхового платежу, визначену умовами договору. Чи є правомірними такі дії співстраховика з метою оподаткування?	Бух. № 49	77

Суб'єкти діяльності

1	2	3
Нерезиденти		
Страховою компанією укладено договір із асианською компанією-нерезидентом на обслуговування застрахованих фізичних осіб під час подорожі за кордоном. При настанні страхового випадку із застрахованою особою, асианська компанія надає консультації та необхідну допомогу, після чого повідомляє про це страхову компанію та надсилає пакет документів на оформлення і сплату страхового відшкодування. Чи потрібно утримувати податок з доходів нерезидентів із джерелом походження з України відповідно до п.160.2 ст.160 ПКУ та податок у розмірі 4% від суми страхових виплат нерезидентам згідно з п.160.6 ст.160 ПКУ?	Бух. № 41	80
Приватні підприємці та інші самозайняті особи		
Чи може приватний підприємець, який перебуває на загальній системі оподаткування, віднести до складу витрат податок на доходи, сплачений за себе згідно з Податковим кодексом?	Бух. № 49	79

Підприємницька діяльність

1	2	3
Реєстрація, реорганізація і ліквідація підприємств		
Підприємство — платник ПДВ здійснює реорганізацію шляхом перетворення. Чи були підстави для визнання умовного продажу і нарахування податкових зобов'язань за товарними залишками у зв'язку з анулюванням реєстрації платника ПДВ у 2010 році? Чи змінився цей порядок у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу?	Бух. № 50	78
Взаємовідносини з найманими працівниками		
Один із працівників підприємства звільнився. Через недогляд бухгалтера він заборгував підприємству 100 гривень, отриманих ним під звіт. Що робити у цій ситуації?	Бух. № 43	54
Чи можна працівнику скористатися податковою соціальною пільгою на підприємстві, де він працює за сумісництвом?	Бух. № 49	79
Яка мінімальна сукупність відомостей дає можливість конкретно ідентифікувати особу та становить суть визначення «персональні дані»?	Бух. № 51	56
Чи має право фізична особа безоплатно одержувати інформацію з персональними даними про себе?	Бух. № 51	57

1	2	3
Чи потрібно підприємствам отримувати документовану згоду від фізичних осіб (найманих працівників) для цілей обробки документації при здійсненні своєї діяльності?	Бух. № 51	57
Як бути з фізичними особами, які не надали чітко виражену згоду на обробку їх персональних даних до 1 січня 2011 року?	Бух. № 51	57
Які умови обробки персональних даних в БПД при здійсненні повноважень роботодавця в сфері трудових відносин?	Бух. № 51	57
Чи поширюється на банківські та фінансово-кредитні установи законодавство про захист персональних даних?	Бух. № 51	58
Як саме має здійснюватись обробка персональних даних у БПД банками, враховуючи відсутність на цей момент затвердженого Типового порядку обробки персональних даних у базах персональних даних та порядку обробки персональних даних, які належать до банківської таємниці?	Бух. № 51	58
Чи існують загальні вимоги до обробки персональних даних?	Бух. № 51	58
Чи передбачає Закон про захист ПД особливі вимоги до обробки персональних даних?	Бух. № 51	59
Які особливості передачі персональних даних за кордон між дочірнім підприємством та материнською компанією?	Бух. № 51	59
Хто такі володілець та розпорядник БПД і які їх обов'язки?	Бух. № 51	59
Як саме потрібно здійснювати захист БПД у формі картотек персональних даних та/або електронної бази персональних даних?	Бух. № 51	59
Чи належать документи з кадрових питань до БПД?	Бух. № 51	60
Чи є учасники (тимчасові учасники) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб володільцями БПД?	Бух. № 51	60
У яких випадках та в якому порядку необхідно провадити знищення персональних даних (БПД)?	Бух. № 51	60
Як саме необхідно надавати інформацію про фізичних осіб з БПД на вимогу інших осіб, які мають право отримувати цю інформацію?	Бух. № 51	60
Що саме є базою персональних даних і які бази потрібно реєструвати?	Бух. № 51	61
Як саме можна подати заяву про реєстрацію БПД?	Бух. № 51	61
Як можна зареєструвати БПД через веб-сайт Державного реєстру баз персональних даних?	Бух. № 51	61
У заяві про реєстрацію БПД вимагається зазначити мету обробки персональних даних? Якою вона може бути?	Бух. № 51	62
Чи потрібно окремо реєструвати БПД філій та інших підрозділів юридичних осіб, які розташовані поза місцями знаходження таких юридичних осіб?	Бух. № 51	63
Які заходи впливу можна застосовувати до володільця БПД, який безпідставно заперечує наявність у нього персональних даних, що належать суб'єкту?	Бух. № 51	63

Держрегулювання і контроль

1	2	3
Взаємовідносини з контролюючими органами		
До якого моменту податкові зобов'язання платника податків, визначені йому податковим органом, вважаються неузгодженими? В який момент вони будуть вважатися узгодженими?	Бух. № 41	76
На підприємстві проводиться перевірка. Чи має право підприємство надати контролюючому органу, який здійснює перевірку, документи, не враховані під час перевірки?	Бух. № 49	80
На підприємстві закінчується документальна перевірка. Як нараховується пеня за актом документальної перевірки податкової інспекції?	Бух. № 49	80

Відповідальність

1	2	3
Штрафні санкції		
На підприємстві закінчується документальна перевірка. Як нараховується пеня за актом документальної перевірки податкової інспекції?	Бух. № 49	80

Юридичні консультації

1	2	3
Цивільне право		
Покупець повернув продавцю товар, придбаний за договором поставки. Чи вважається договір виконаним і чи є повернення товарів зворотним продажем, якщо зазначеним договором передбачено повернення товарів? При цьому постачання товару продавцем та його оплата покупцем відбулися в попередньому податковому періоді (а отже, доходи та витрати сформовано, податок на прибуток сплачено)	Бух. № 48	70

Початок на с.30

ну пам'ятку щодо заповнення податкових накладних. Проте окремі фіскальні новації податківців у цій пам'ятці викликали хвилю обурення серед бухгалтерів⁹. Не погодилися з позицією податківців щодо оформлення податкових накладних і в Мін'юсті. Але, видно, ДПАУ до всього байдуже. Ані пам'ятку, ані Наказ № 969 вона так і не переглянула й не уточнила. З одним лише погодилися в ДПАУ — з можливістю скріпляти накладну печаткою «для податкових накладних». І щодо формату адреси податківці вирішили не перегинати палицю. Яка різниця, що буде зазначено спочатку: номер будинку чи місто¹⁰.

Наприкінці року наказом Мінфіну від 01.11.2011 р. № 1379 наказ ДПАУ № 969 було скасовано. Одним з приводів для цього стало введення до податкової накладної додаткового реквізиту — *коду товарної номенклатури для підакцизних товарів і товарів, ввезених на митну територію України*¹¹. У зв'язку з цим починаючи з 16 грудня всі податкові накладні підлягають оформленню на оновленому бланку і українською мовою (це одна з вимог порядку її заповнення). На змінену форму бланка та оновлений порядок заповнення податкової накладної особливо варто звернути увагу, адже накладна на старому бланку або з неправильною заповненими реквізитами може бути підставою для невизнання податкового кредиту під час документальної перевірки платника ПДВ — покупця (п.198.6 ст.198 ПКУ).

У 2011 році багато платників ПДВ зустрівся з абсолютно новим для себе явищем — *Єдиним реєстром податкових накладних*. У цьому Реєстрі підлягають реєстрації податкові накладні, в яких сума ПДВ перевищила 1 млн грн. (з 01.01.2011 р. до 31.03.2011 р.), 500 тис. грн. (з 01.04.2011 р. до 30.06.2011 р.), 100 тис. грн. (з 01.07.2011 р. і до кінця року). А з початку 2012 року в Єдиному реєстрі потрібно буде реєструвати податкові накладні, в яких сума ПДВ перевищує 10 тис. грн., а також накладні на підакцизні товари та імпортовані товари, причому незалежно від суми нарахованого під час постачання таких товарів податку. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних було затверджено постановою КМУ від 29.12.2010 р. № 1246¹².

Реєстри виданих та отриманих податкових накладних затверджено наказом ДПАУ від 24.12.2010 р. № 1002¹³. Зміни до них не вносили.

⁹Докладніше про це див.: Клунько О. ДПАУ про податкові накладні // Бухгалтерія. — 2011. — № 17. — С.28; Клунько О. Боротьба за податкові накладні триває... // Бухгалтерія. — 2011. — № 31. — С.36 (прим. ред.).

¹⁰Докладніше про це див.: Клунько О. Податкові накладні: ДПАУ йде на поступки... // Бухгалтерія. — 2011. — № 35. — С.30—31 (прим. ред.).

¹¹Докладніше про це див.: Дробоття С. Розставляємо крапки над «і», або Про коди товарів у податкових накладних // Бухгалтерія. — 2011. — № 49. — С.63—68; Золотухін О. Податкові накладні на підакцизні товари // Там само. — С.69—71 (прим. ред.).

¹²Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 1-2. — С.35—36 (прим. ред.).

¹³Опубліковано: Там само. — С.29—34 (прим. ред.).

¹⁴Докладніше про це див.: Папіріна О. Розподіл «вхідного» ПДВ: річний перерахунок податкового кредиту // Бухгалтерія. — 2011. — № 51. — С.42—46 (прим. ред.).

Податкова декларація

З новою формою *податкової декларації* та додатками до неї у ДПАУ щось не задалося. Незважаючи на те, що наказ ДПАУ № 41 датовано 25 січня 2011 року, подавати звітність з ПДВ за новими формами платники почали лише зі звітності за березень (I квартал). У нових формах звітності платники податків вперше побачили уніфіковані бланки довідки про пільги (додаток б) і заяви зі скаргою на постачальника (додаток 8). Раніше такі довідки та заяви оформлялися у довільній формі. А от новий додаток 7 до декларації, в якому відображається *розподіл податкового кредиту* за придбаними (ввезеними) товарами/послугами та необоротними активами у зв'язку з одночасним їх використанням в оподатковуваних і не оподатковуваних ПДВ операціях, з'явився на виконання положень ст.199 ПКУ. Згідно з п.199.1 названої статті у разі коли придбані та/або виготовлені товари/послуги частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково — ні, до сум податку, які платник має право віднести до податкового кредиту, включається та частка сплаченого (нарахованого) податку під час їх придбання або виготовлення, яка відповідає частці використання таких товарів/послуг в оподатковуваних операціях. При цьому розрахована величина застосовується протягом року, а за підсумками року потрібно зробити перерахунок цієї частки і, відповідно, перерахувати суми податкового кредиту, які платник податків включав виходячи з розрахункового коефіцієнта розподілу. Для цього зараз призначено рядок 16.4 декларації¹⁴.

Цікавим є той факт, що звітність з ПДВ у деяких випадках мають подавати і неплатники ПДВ. Йдеться про імпортерів послуг, не зареєстрованих платниками ПДВ. Стаття 208 ПКУ встановлює спеціальний порядок оподаткування таких операцій. Неплатник ПДВ — імпортер цих послуг зобов'язаний подати до ДПІ розрахунок податкових зобов'язань за той звітний період, в якому було здійснено операцію з імпорту послуг.

Окрім нової форми декларації з ПДВ і додатків до неї ДПАУ розробила ще й нову форму уточнюючого розрахунку. Причому в Мін'юсті під час реєстрації наказу ДПАУ від 25.01.2011 р. № 41 чомусь не побачили, що розробники форм звітності з ПДВ, м'яко кажучи, проігнорували норму ст.50 ПКУ, згідно з якою помилку можна виправити двома шляхами: в уточнюючому розрахунку і в поточній ▶

декларації. Проте, на думку розробників декларації з ПДВ, аби виправити помилку в поточній декларації все одно потрібно подати уточнюючий розрахунок. Виходить, що він з окремого виду звітності перетворюється на додаток до цієї декларації. Таким чином платників податків позбавили права «згортати» суму старої помилки з поточними показниками¹⁵. Але ж ПКУ не забороняє цього, а навіть, навпаки, дозволяє! За таке «згортання» штраф застосовується на 2% більше: не 3%, а 5%. Чи змінить свою позицію ДПСУ, невідомо. Тому платники податків змушені звикати до тих форм звітності, які затверджені, зареєстровані і є чинними.

Реєстрація платників ПДВ

Набрання розділом V ПКУ чинності істотно вплинуло на порядок добровільної реєстрації платників ПДВ. Якщо згідно із **Законом про ПДВ** будь-яка новостворена юридична особа автоматично стала платником ПДВ, то нині все навпаки. Для того, щоб стати платником ПДВ, потрібно або досягти 300-тисячного обороту, або пропрацювати 12 місяців і при цьому мати обсяг поставок покупцям — платникам ПДВ понад 50% загальної реалізації. Щоправда, **Законом № 3609** внесено невеличкі корективи до порядку добровільної реєстрації. Зокрема, якщо внесок до статутного капіталу учасників становив понад 300 тис. грн. або балансова вартість активів перевищує зазначену суму, то можна спробувати добровільно зареєструватися платником ПДВ, не чекаючи закінчення 12-місячного строку¹⁶. Але, зареєструвавшись платником ПДВ, потрібно уважно стежити за своїм статусом. Адже ст.184 ПКУ передбачає кілька підстав для позбавлення цього статусу, причому з не дуже приємними податковими наслідками. Власне кажучи, аналогічний порядок існував і в період дії **Закону про ПДВ**.

Податкові пільги

Серйозних пертурбацій з *пільгами ПКУ* не натворив. Щоправда, хотілося б звернути увагу на запровадження пільги для імпортного природного газу і застосування до кінця 2012 року нульової ставки податку в разі його продажу на території України. Проте це стосується лише поставок газу, ввезеного НАК «Нафтогаз України». А ось з оподаткуванням *консультаційних та інших послуг*, перерахованих у пп.«в» п.186.3 ст.186 ПКУ, склалася досить дивна ситуація. У першому півріччі їх чомусь виключили із числа об'єктів оподаткування ПДВ (пп.196.1.14 ст.196). Причому виключили так, що ніхто до ладу

не міг пояснити, які саме операції з поставання послуг не повинні оподатковуватися ПДВ. Ані нормативні акти, ані КВЕД чітко не дають відповіді на запитання, до яких послуг належать деякі з названих у цьому підпункті послуги. І не випадково питання щодо оподаткування консультаційних послуг було в першому півріччі одним з найбільш суперечливих і найбільш обговорюваних серед фахівців¹⁷. Після виключення зі ст.196 дивного пп.196.1.14 запитань стало набагато менше. Тепер пп.«в» п.186.3 ст.186 ПКУ, як і належить, визначає лише місце поставання названих у ньому послуг, а не встановлює переліку не оподатковуваних ПДВ поставок.

Решта підпунктів статті 186 є більш-менш зрозумілими і визначають як загальне правило для визначення місця поставання товарів та послуг, так і винятки з цього правила. Хоча, як це часто буває, на перший погляд прозора норма все одно потребує пояснень від ДПСУ.

Окрім розділу V велику кількість пільгових операцій названо і в розділі XX «Перехідні положення» ПКУ. Причому деякі пільги і не були бажаними для платників податків. Річ у тім, що, передбачивши пільги, наприклад, для операцій з поставання *зернових, деревини та металобрухту*, законодавець таким чином встановив заборону на бюджетне відшкодування ПДВ щодо цієї категорії товарів, зокрема у разі їх експорту. Не дуже зраділи цій пільзі і поставальники, що працюють на внутрішньому ринку. Адже відсутність податкових зобов'язань, по суті, позбавляє їх права і на податковий кредит з «вхідного» ПДВ¹⁸. Та й покупці пільгової продукції не в захваті від придбання не оподаткованої податком продукції. Адже якщо її переробити і продати готову продукцію, то доведеться нараховувати лише податкові зобов'язання без податкового кредиту. Трохи підсолили пілюлю поставальникам товарів зернової групи (товарні позиції 1001—1008 згідно з УКТ ЗЕД і технічні культури товарних позицій 1205 і 1206 згідно з УКТ ЗЕД), дозволивши після 06.08.2011 р. не застосовувати пільгу не лише товаровиробникам, а й першим посередникам. Але у разі експорту цих товарів — все одно ніякої нульової ставки!

Основним змінам та нововведенням було присвячено чимало аналітичних матеріалів, опублікованих на сторінках газети «Бухгалтерія» і збірників систематизованого законодавства. Наступного року редакція, звичайно ж, продовжить аналіз ПДВ-них норм ПКУ. Адже навряд чи законодавець обмежиться вже внесеними до Кодексу змінами та доповненнями. ■

¹⁵Про це див.: Дробоття С. Виправлення ПДВ-помилки: від теорії до практики... // Бухгалтерія. — 2011. — № 30. — С.66—74 (прим. ред.).

¹⁶Докладніше про це див.: Папиріна О. Реєстрація платником ПДВ: бути чи не бути? // Бухгалтерія. — 2011. — № 39. — С.68—69 (прим. ред.).

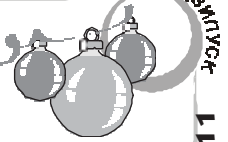
¹⁷Докладніше про це див.: Голошевич І. Інженерні, інжинірингові, консультаційні... (про послуги, не оподатковувані ПДВ) // Бухгалтерія. — 2011. — № 10. — С.64—68 (прим. ред.).

¹⁸Докладніше про це див.: Дробоття С. ПДВ: пільги, які не в радість... // Бухгалтерія. — 2011. — № 1-2. — С.71—73 (прим. ред.).

Екологічний податок – 2011:

Відходи в корзині – не плати

Ірина ШИНГУР, редактор

Протягом 2011 року держоргани добре попрацювали над питанням справляння екологічного податку. Причому енергія законодавчих і контролюючих органів була спрямована як на внесення змін до розділу VIII ПКУ, який регламентує порядок справляння екологічного податку, так і на роз'яснення норм чинного законодавства.

Так, згідно з п.241.2 ст.241 ПКУ до 1 жовтня 2011 року до податкових агентів, які відповідають за справляння та сплату податку за викиди в атмосферне повітря пересувними джерелами забруднення у разі використання палива, належали суб'єкти господарювання, які:

- ◆ здійснювали оптову торгівлю паливом;
- ◆ здійснювали роздрібну торгівлю паливом (окрім тих, що реалізують паливо, придбане у суб'єктів, які здійснюють оптову торгівлю паливом).

З 1 жовтня 2011 року набрали чинності норми Закону № 3609, згідно з якими податковими агентами стали суб'єкти господарювання, які:

- ◆ здійснюють торгівлю на митній території України паливом власного виробництва та/або передають замовникові або за його дорученням іншій особі паливо, вироблене з давальницької сировини такого замовника;
- ◆ здійснюють ввезення палива на митну територію України.

Ці зміни значно спростили питання адміністрування сплати екологічного податку.

На відміну від вищезгаданих змін до розділу VIII ПКУ, тлумачення та роз'яснення контролюючими органами деяких норм цього розділу викликало безліч запитань з боку платників податків. Ідеться про екологічний податок за розміщення відходів. Нагадаємо, що позиція ДПС¹ була такою: *платниками податку є суб'єкти господарювання, у яких в процесі діяльності виникають відходи (у тому числі побутові)*. При цьому будь-який сміттєвий контейнер чи корзину вважали спеціально відведеним місцем розміщення відходів. Жодні аргументи на користь здорового глузду, у тому числі листи компетентних органів², до уваги не брали. Як наслідок, ДПС із завидною наполегливістю, не висуваючи жодних переконливих аргументів, вкотре

ре використовуючи заготовлені штампи, продовжувала залучати до лав платників екологічного податку нових членів. На сторінках газети «Бухгалтерія» доволі чітко й аргументовано була викладена думка про неправомірність домагань ДПС³, а також було висловлено припущення, що, враховуючи непорушну позицію ДПС, кожен потенційний платник екологічного податку боротиметься сам за себе⁴. Результатом цієї боротьби, яка завершилася на користь платника податків, стала постанова Донецького окружного адміністративного суду від 13.10.2011 р. (справа № 2а/0570/16908/2011)⁵. На жаль, це поки перша виграна справа і постанову прийнято на користь конкретного платника податків, тобто такі події не набули масового характеру. Але прецедент є, а це означає, що свої права можна відстояти, спираючись на аргументи, наведені в постанові. На підставі системного аналізу правових норм ПКУ і Закону про відходи судом зроблено висновок про те, що платник не здійснює розміщення відходів у спеціально відведених місцях і не має відповідного дозволу спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері поводження з відходами на використання зазначених місць, тож не є платником екологічного податку. Враховуючи, що позивач (платник податків) представляє найчисленнішу групу незадоволених позицією ДПС платників податків (які мають відходи у вигляді побутового сміття), значення цієї виграної справи не варто недооцінювати. Можна передбачити, що цим досвідом наступного року скористаються чимало платників.

Останньою на момент виходу нашого видання приємною новиною 2011 року про правила сплати екологічного податку став наказ ДПСУ від 16.12.2011 р. № 258⁶ ДПСУ, все-таки звернула увагу на розумні аргументи й змінила свою позицію щодо питання сплати екологічного податку. Так, згідно із згаданим наказом *контейнери та урни для збирання побутових відходів не належать до категорії спеціально відведених місць або об'єктів*. Отже, масове залучення платників податків до лав платників екологічного податку було безпідставним. Враховуючи цю обставину, багато «залучених» захочуть відновити справедливість. Спираючись на вже наявну судову практику і маючи «залізний» аргумент на користь платників податків (наказ № 258), імовірність добитися справедливості є дуже високою. ■

¹Лист ДПАУ від 01.07.2011 р. № 17870/7/15-0817. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 39. — С.24—25. Лист ДПАУ від 07.09.2011 р. № 24090/7/15-2117. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 45. — С.32 (прим. ред.).

²Лист Мінприроди від 04.08.2011 р. № 14364/07/10-11, лист Мінрегіону від 04.08.2011 р. № 7/12-8463. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 39. — С.27—28 (прим. ред.).

³Див.: Дзіненко Р. Сміття у кишені: «розміщення» чи «зберігання» відходів? // Там само. — С.70—72 (прим. ред.).

⁴Див. коментар до листа ДПАУ від 07.09.2011 р. № 24090/7/15-2117. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 45. — С.33 (прим. ред.).

⁵Розміщено на сайті www.buhgalteria.com.ua (прим. ред.).

⁶Опубліковано на с.12 (прим. ред.).

Транспортний збір – 2011: сплатив і забув

Олена КУШИНА, редактор

З 1 січня 2011 року згідно зі ст.231–239 ПКУ¹ в Україні справляється новий податковий платіж, який називається збором за першу реєстрацію транспортного засобу. Цьому платежу поступився місцем податок з власників транспортних засобів, порядок обчислення та сплати якого регулювався Законом України від 11.12.91 р. № 1963-ХІІ «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» (у редакції Закону від 06.12.2006 р. № 427-V).

Деякі елементи нового податкового платежу доречно відрізняються від попереднього. Але головна відмінність полягає в тому, що раніше податкове зобов'язання з транспортного податку виникало як при першій реєстрації платником податків транспортного засобу, так і періодично, протягом

строку володіння цим платником податків таким транспортним засобом. На відміну від транспортного податку, новий збір сплачується платниками податків *лише один раз* — перед проведенням першої реєстрації транспортного засобу в Україні — за ставками, що діють на день сплати². Проте, незважаючи на попередній характер сплати збору, юридичним особам все одно потрібно подавати до податкової розрахунок його суми (протягом 10 днів після реєстрації транспортного засобу). Про це наголошується в листі ДПСУ від 02.11.2011 р. № 5037/7/17-3217. ■

¹Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (прим. ред.).

²Докладніше про це див.: Золотухін О. Транспортний збір: лише один раз // Бухгалтерія. — 2011. — № 11. — С.68–70; Кушина О. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу // Енциклопедія «малих» податків: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.7. — С.61–64 (прим. ред.).

Місцеві податки та збори – 2011: краще менше, та краще

Олена КУШИНА, редактор

З 1 січня 2011 року місцевих податків та зборів значно поменшало. Перестало існувати багато податків та зборів, встановлених **Декретом про місцеві податки**¹. Йдеться про комунальний податок, податок з реклами, збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі.

Втім, деякі з «декретних» платежів залишилися. Деякі з них лише змінили свою суть.

Не відмовився законодавець і від податку на нерухоме майно, інше, ніж земельна ділянка, хоча й відклав його введення спочатку **до 1 січня 2012 року**, а потім у зв'язку з набранням **Законом № 3609² чинності — до 1 липня того ж року**.

Платежі до місцевих бюджетів, які згідно із **Законом про патентування**³ платники податків сплачували під час придбання торгових патентів, посіли своє законне місце серед місцевих зборів, зберігши свою суть, але змінивши назву.

Але навіть зменшення кількості місцевих податків та зборів не привело до здійснення мрії будь-якого платника податків: до простоти та ясності встановленого порядку справляння податкових платежів. Тому в 2011 році газета «Бухгалтерія» приділяла увагу не лише «трьом китам» податкової системи, а й цій «дрібній рибиці». Проаналізуємо ситуацію за підсумками цього року.

Збір за місяць для паркування транспортних засобів

Порядок справляння цього збору регулюється ст.266 ПКУ. До прийняття ПКУ такий збір вже існував, але називався він інакше: збір за парковку автотранспорту (його справляння регулювалося ст.3 Декрету про місцеві податки).

Порівняння положень Кодексу і Декрету свідчить про кардинальні відмінності між старим і новим збором⁴. Наприклад, якщо раніше **платни-**

¹Декрет КМУ від 20.05.93 р. № 56-93 «Про місцеві податки і збори» (прим. ред.).

²Закон України від 07.07.2011 р. № 3609-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України» (прим. ред.).

³Закон України від 23.03.96 р. № 98/96-ВР «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» (прим. ред.).

⁴Докладніше про це див.: Кушина О. Збір за місяць для паркування транспортних засобів // Енциклопедія «малих» податків: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.7. — С.154–156 (прим. ред.).

ками збору були споживачі послуг з паркування, то тепер ними є суб'єкти господарювання (філії суб'єктів господарювання), які надають такі послуги. *Об'єктом оподаткування збором* раніше був сам факт паркування, а нині податкові зобов'язання щодо збору виникають внаслідок того, що певну земельну ділянку для паркування закріплено відповідним органом місцевого самоврядування за суб'єктом господарювання. Та й *базою оподаткування збором* є площа земельної ділянки, відведена для паркування (раніше це була тривалість паркування, виражена в годинах). Залежно від цієї бази органи місцевого самоврядування визначають ставки виходячи з мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня календарного року⁵.

З 6 серпня 2011 року Закон № 3609 скасував щомісячні авансові внески. Після цього збір, обчислений відповідно до *квартальної* декларації, сплачується у *строки*, встановлені для *квартального звітного періоду*.

Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності

Справляння збору, в який трансформувалася колишня плата за патенти, що справлялась згідно із *Законом про патентування*, регулюється ст.267 ПКУ. Причому ця трансформація відбулася без революційних потрясінь, бо реально сталося не так багато змін⁶. Хоча запитання, пов'язані з внесеною наперед у 2010 році платою за патенти, були⁷.

Збір є платою за торговий патент, який придбавають суб'єкти господарювання, що провадять визначені в Кодексі види діяльності у сфері торгівлі, надання побутових послуг та розваг (якщо самих суб'єктів немає у переліку *неплатників*). Існують пільгові і короткотермінові патенти. Аби придбати торговий патент, суб'єкту господарювання потрібно подати до органу ДПС заявку, в якій треба навести відповідні відомості, і надати оригінали або нотаріально посвідчені копії документів, на підставі яких складається така заявка.

Ставки збору залежно від виду діяльності встановлюють органи місцевого самоврядування з розрахунку на календарний місяць виходячи з мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня календарного року. Порядок сплати збору залежить від місця

провадження діяльності, а *строки сплати* — від виду патенту та виду діяльності.

З 6 серпня 2011 року у зв'язку з набранням *Законом № 3609* чинності змінилася лише ставка збору за провадження діяльності у сфері торгівлі та послуг у малих населених пунктах: законодавець встановив нижню межу. Проте перегляд чинної ставки на певній території — справа органів місцевого самоврядування, бо конкретну ставку встановлюють саме вони.

Туристичний збір

Цей збір з самого початку свого існування завдав чимало клопоту його платникам⁸. Крім того, стаття 268 ПКУ, якою регламентується справляння туристичного збору, встановила надзвичайно складний механізм його адміністрування, внаслідок чого витрати на контроль за його сплатою часто перевищують отримані місцевими бюджетами надходження. Окремі питання, пов'язані зі справлянням названого платежу, в цьому році так і не були вирішені, а офіційних роз'яснень було вочевидь недостатньо⁹. Тож і доводилося лише здогадуватися, що саме депутати хотіли в Кодексі сказати¹⁰.

Незважаючи на численні звернення до законодавця суб'єктів, що займаються готельним бізнесом, протягом 2011 року суттєвих змін не сталося. Фактично *платниками* туристичного збору є фізичні особи, що прибувають до місцевості, де орган місцевого самоврядування своїм рішенням встановив обов'язковість його сплати (за винятком визначених Кодексом пільговиків, ряди яких поповнилися завдяки *Закону № 3609*). Проте утримують цей збір, звітують щодо нього і, відповідно, сплачують його до місцевого бюджету *податкові агенти* — суб'єкти господарювання, що надають послуги з проживання. *База справляння збору* — вартість усього періоду проживання (ночівлі) за вирахуванням ПДВ. *Ставки* встановлює орган місцевого самоврядування у відсотках до бази справляння збору.

Є й гарна новина: порядок сплати збору з 6 серпня 2011 року (дати набрання *Законом № 3609* чинності) вже не передбачає сплати авансових платежів. Сума туристичного збору, обчислена згідно з *квартальною* декларацією, сплачується у *строки*, встановлені для *квартального звітного періоду*. ■

⁵Відповіді на деякі запитання про справляння збору надано в листі ДПА в м.Києві від 10.06.2011 р. № 6250/10/15-718. Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 39. — С.20–21. Цей лист проаналізовано в статті: Золотухін О. «Паркувальний» збір: особливості справляння // *Бухгалтерія*. — 2011. — № 37. — С.58–61 (прим. ред.).

⁶Докладніше про це див.: Сушальська Т. Збір за здійснення деяких видів підприємницької діяльності // *Енциклопедія «малих» податків: Збірник систематизованого законодавства*. — 2011. — Вип.7. — С.161–164 (прим. ред.).

⁷З цього приводу див. лист ДПАУ від 14.12.2010 р. № 27640/7/15-0117. Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 5. — С.62–63 (прим. ред.).

⁸Докладніше про це див.: Сушальська Т. Туристичний збір: маленький, та важенький... // *Енциклопедія «малих» податків: Збірник систематизованого законодавства*. — 2011. — Вип.7. — С.171–177 (прим. ред.).

⁹Лист ДПАУ від 29.04.2011 р. № 12291/7/15-0717. Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 24. — С.25–27 (прим. ред.).

¹⁰Див., наприклад: Єфімов О. Обережно: туристичний збір! (проблема авансових платежів) // *Бухгалтерія*. — 2011. — № 24. — С.49–52 (прим. ред.).

Плата за землю – 2011: очікуваний поворот

Олена КУШИНА, редактор

НКУ практично не змінив статусу такого податкового платежу, як *плата за землю*. Вона, як і раніше, зараховується до загальнодержавних податків і зборів. І так само, як і до 2011 року (в період дії *Закону про плату за землю*¹), плата за землю справляється у формі *земельного податку* і *орендної плати за земельні ділянки державної чи комунальної власності*. Основні елементи цього обов'язкового платежу (його платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставки тощо) встановлено розділом XIII ПКУ, який так і називається «Плата за землю». А сам розділ включає статті 269–290, до того ж статті 269–284 регулюють справляння *земельного податку*, стаття 288 стосується винятково *орендної плати*, а статті 285–287 і статті 289–290 — як одного, так і іншого платежу.

Новини добрі і не дуже

Зміни, внесені Кодексом до порядку справляння плати за землю, не можна назвати кардинальними. Водночас на деякі з них варто звернути увагу².

Зокрема, у п.287.8 ст.287 ПКУ сформульовано вже давно омріяну податківцями вимогу³ щодо необхідності сплати земельного податку *власниками нежитлових приміщень (їх частин) у багатоквартирних житлових будинках*. Установлено, що такі власники мають сплачувати до бюджету податок за «*площі під такими приміщеннями (їх частинами) з урахуванням пропорційної частки прибудинкової території з дати державної реєстрації права власності на нерухоме майно*». І хоча до особи, яка придбаває у багато-

квартирному житловому будинку нежитлове приміщення, право власності на земельну ділянку, що знаходиться під цим приміщенням, не переходить, і такої окремої земельної ділянки, виділеної в натурі, просто не існує⁴, податківці цілком законно можуть такі факти ігнорувати⁵.

Представники місцевих органів ДПС навіть намагаються «допомогти» власникам таких приміщень під час визначення суми податкового зобов'язання. Вони вважають, що спочатку їм потрібно у районному експлуатаційному управлінні отримати довідку про корисну площу всього будинку і площу земельної ділянки під будинком, потім в управлінні земельних ресурсів отримати витяг із кадастру про нормативну грошову оцінку відповідної земельної ділянки. А звернувшись до податкової з довідкою (витягом) і копіями правоустановчих документів на нерухомість власники нежитлових приміщень якраз і отримують «допомогу» в розрахунку податкового зобов'язання.

До речі, після набрання чинності *Законом № 3609*⁶ проаналізована вище норма залишилася без змін. Але з 6 серпня 2011 року у формулюванні норм ПКУ, що регулюють справляння земельного податку і орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, усунено деякі явні помилки законодавця⁷.

Ну, а зміною, яку вніс той самий Закон і яка вже точно стосується усіх, є *новий граничний строк подання річної податкової декларації*. У 2012 році платники податків мають подати таку декларацію *не пізніше 20 лютого*. Докладніше про нюанси заповнення такої декларації наступного року й поговоримо...

¹Закон України від 03.07.92 р. № 2535-ХІІ «Про плату за землю» (в редакції Закону від 19.09.96 р. № 378/96-ВР). Закон втратив чинність з 1 січня 2011 року (прим. ред.).

²Докладніше див.: Кушина О. Плата за землю в Податковому кодексі // Бухгалтерія. — 2011. — № 3-4. — С.71–75; Кушина О. Плата за землю // Енциклопедія «малих» податків: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.7. — С.22–27 (прим. ред.).

³Див., зокрема, лист ДПАУ від 26.05.2010 р. № 10046/17/4-10. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2010. — № 31. — С.71 (прим. ред.).

⁴Про суперечності, які виникають між нормами, сформульованими у п.287.8 ст.287 ПКУ, і нормами, встановленими не лише земельним законодавством, а й пунктами (підпунктами) інших статей розділу XIII Кодексу, докладніше див.: Кобилянський В. Ділянки під багатоквартирними будинками: земельний податок за повітря? // Бухгалтерія. — 2011. — № 24. — С.66–68 (прим. ред.).

⁵Див., зокрема, лист ДПАУ від 17.02.2011 р. № 3173/6/10-1015/567. Опубліковано: Енциклопедія «малих» податків: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.7. — С.17 (прим. ред.).

⁶Закон України від 07.07.2011 р. № 3609-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України» (прим. ред.).

⁷Докладніше див.: Кушина О. Плата за землю // Бухгалтерія. — 2011. — № 33. — С.42–43 (прим. ред.).

Спрощена система – 2011: за п'ять хвилин до старту

Ірина ГУБІНА, редактор

Кінець року, що минає, подарував спрощеній системі оподаткування перспективу «нового життя». Закон № 4014¹ доповнив ПКУ відсутньою главою XIV, присвяченою єдиному податку, який представляє новосвяченою спрощену систему оподаткування. Закон набирає чинності з 1 січня 2012 року, тому формально головним підсумком кінця поточного року є саме факт наявності **нового** єдиного податку.

Але навіть попередній аналіз нововведень показує, що претендентам на єдиний податок — 2012 буде нелегко: ціла низка питань, що стосуються, зокрема, переходу зі «старого» єдиного податку на новий, залишаються, на жаль, поки без однозначної відповіді². Деякі з цих питань були озвучені на сторінках газети з можливими варіантами рішення³. Зокрема, це питання, що стосуються сплати єдиного податку підприємцями в грудні 2011 року, перевищення граничних обсягів доходу, встановлених Указом № 727⁴ і можливість у 2012 році працювати на спрощеній системі, перерахунок доходу за 2011 рік для платників

єдиного податку, які в поточному році працювали і на спрощеній, і на загальній системі оподаткування.

Безперечним лідером серед «перехідних» питань є питання, що стосується **обмежень**, встановлених Законом № 4014 **за видами діяльності**, «несумісними» зі спрощеною системою. Основні моменти, які стосуються цього нелегкого вибору для приватних підприємців, були теж проаналізовані⁵.

З тексту глави XIV ПКУ не зовсім зрозуміло, як будуватимуться «взаємини» між єдиним податком і ПДВ і чи буде реєстрація платниками ПДВ для представників третьої і четвертої групи платників єдиного податку обов'язковою. Деякі роздуми на цю тему були представлені в недавній публікації⁶. А «свіжа» позиція ДПСУ з Єдиної бази податкових знань — на с.62 (див. «Для довідки»).

Нагадаємо, що з більш докладним аналізом нюансів нового єдиного податку читачі газети зможуть познайомитися зовсім скоро — у найближчих номерах газети наступного року планується спецвипуск.

Загальну характеристику нової спрощеної системи наведено в таблиці.

Таблиця. Спрощена система оподаткування в ПКУ

№ з/п	Характеристика	Групи платників єдиного податку			
		перша	друга	третья	четверта
1	Особи, які входять до групи	фізичні (СПД)	фізичні (СПД)	фізичні (СПД)	юридичні
2	Обсяг доходу за календарний рік, що дозволяє працювати зі сплатою єдиного податку	150000 грн.	1000000 грн.	3000000 грн.	5000000 грн.
3	Використання праці найманих працівників	Не дозволяється	Дозволяється. Одночасно не більше як 10 осіб	Дозволяється. Одночасно не більше як 20 осіб	Дозволяється. Середньо-облікова чисельність працівників — не більше як 50 осіб
4	Виняткові види діяльності, які дозволяють працювати зі сплатою єдиного податку	Роздрібні продажі товарів з торгових місць на ринках; господарська діяльність з надання побутових послуг* населенню	Господарська діяльність з надання послуг, у тому числі побутових* платникам єдиного податку та/або населенню; виробництво та/або продаж товарів; діяльність у сфері ресторанного господарства	Будь-яка діяльність, крім забороненої (див. ряд.5 цієї табл.)	

*Для цілей гл.1 розділу XIV ПКУ під побутовими послугами населенню розуміють послуги, перелічені в п.291.7 ст.291 ПКУ

¹ Закон України від 04.11.2011 р. № 4014-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності». Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 48. — С.12—28 (прим. ред.).

² Руденко В. Єдиний податок: нюанси переходу... // Бухгалтерія. — 2011. — № 49. — С.55—57 (прим. ред.).

³ Докладніше про це див.: Губіна І. Спрощена система: план переходу // Бухгалтерія. — 2011. — № 50. — С.49—51 (прим. ред.).

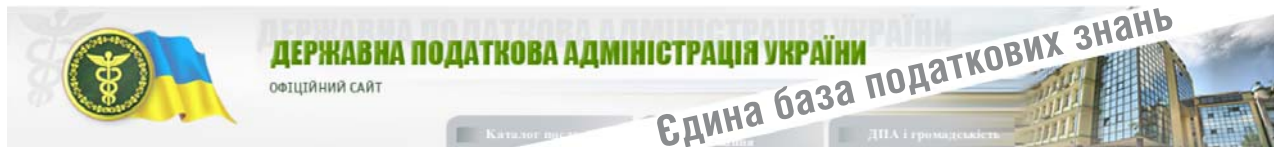
⁴ Указ Президента України від 03.07.98 р. № 727/98 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» (у редакції Указу Президента України від 28.06.99 р. № 746/99) (прим. ред.).

⁵ Сушальська Т. Непростий вибір... (види діяльності підприємців — платників єдиного податку) // Бухгалтерія. — 2011. — № 51. — С.31—34 (прим. ред.).

⁶ Папіріна О. Спрощена система та ПДВ: нові можливості й нові обов'язки // Бухгалтерія. — 2011. — № 49. — С.58—62 (прим. ред.).

№ з/п	Характеристика	Групи платників єдиного податку			
		перша	друга	третя	четверта
5	Обмеження за видами діяльності	Обмеження, встановлені п.291.5 ст.291 ПКУ	Посередницькі послуги з купівлі, продажу, оренди та оцінки нерухомого майна (група 70.31 КВЕД, ДК 009:2005); Обмеження, встановлені п.291.5 ст.291 ПКУ	Обмеження, встановлені п.291.5 ст.291 ПКУ	
6	Спосіб розрахунків	Грошова форма (готівкова)	Грошова форма (готівкова й безготівкова)	Грошова форма (готівкова й безготівкова)	Грошова форма (готівкова й безготівкова)
7	Основні ставки податку	1—10% від мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня звітного податкового року	2—20% від мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня звітного податкового року	3% від суми доходу за умови сплати ПДВ; 5% від суми доходу без сплати ПДВ	3% від суми доходу за умови сплати ПДВ; 5% від суми доходу без сплати ПДВ
8	Підвищені ставки податку	15% до суми:			6% за умови сплати ПДВ; 10% без сплати ПДВ до суми:
		<ul style="list-style-type: none"> перевищення обсягу доходу, зазначеного в ряд.2 цієї табл.; використання іншого способу розрахунків, ніж той, що зазначений у ряд.6 цієї табл.; доходу від видів діяльності, що не дає права на застосування спрощеної системи оподаткування (ряд.5 табл.) 			
9	Ведення обліку	Ведення книги обліку доходів, затвердженої МФУ. Доходи відображають щодня за підсумками робочого дня		Для неплатників ПДВ — ведення книги обліку доходів, шляхом щоденного відображення доходів за підсумками робочого дня. Для платників ПДВ — облік доходів і витрат за формою і в порядку, встановлених МФУ	Спрощений облік доходів і витрат, встановлений МФУ, з урахуванням положень п.44.2 ст.44 ПКУ
10	Звітний період	рік	квартал	квартал	квартал
11	Сплата податку	Щомісячні авансові внески не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця		Сплата податку протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий звітний квартал	
12	Застосування РРО	Не застосовують			На загальних засадах

ДЛЯ ДОВІДКИ

? Чи підлягають обов'язковій реєстрації платниками ПДВ платники єдиного податку, що застосовують ставку 5%, при перевищенні сукупних обсягів постачання товарів/послуг за останні 12 календарних місяців 300 тис. грн.?

Платники єдиного податку, що застосовують ставку 5%, при перевищенні сукупних обсягів постачання товарів/послуг за останні 12 календарних місяців 300 тис. грн. обов'язковій реєстрації платником ПДВ не підлягають.

При цьому платники єдиного податку третьої та четвертої груп, які застосовують ставку 5% та здійснюють виключно постачання послуг платникам ПДВ, обсяги яких

за останні 12 календарних місяців сукупно перевищують 300 тис. грн., можуть за власним бажанням зареєструватися платниками ПДВ та здійснити перехід на ставку єдиного податку у розмірі 3 відсотків з календарного кварталу, що настає за кварталом, в якому обсяги постачання послуг платникам ПДВ перевищили 300 тис. грн. Крім того, в заяві за ф. № 1-ПДВ, яка подається не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій 300 тис. грн., такий платник податку повинен вказати бажаний день реєстрації платником ПДВ, який відповідає першому дню календарного кварталу, з якого такий платник матиме право на застосування ставки єдиного податку у розмірі 3 відсотків.

Фіксований сільгоспподаток — 2011: рік спрощення, яке ускладнюється

Інна ЖУРАВСЬКА, редактор

З прийняттям ПКУ якихось особливих змін для платників фіксованого сільськогосподарського податку (далі — ФСП) не відбулося. У главі 2 розділу XIV ПКУ, яку присвячено саме цьому податку, було продубльовано більшість положень **Закону № 320**¹, який втратив чинність з 1 січня 2011 року. Хоча, звісно, деякі новації є, і, можливо, для когось вони навіть стали підставою для переходу на загальну систему оподаткування².

За часів дії Закону низку питань щодо сплати ФСП були врегульовано іншими нормативно-правовими актами, такими як Положення про порядок справляння та обліку фіксованого сільськогосподарського податку, затверджене постановою КМУ від 23.04.99 р. № 658, та Порядок розрахунку фіксованого сільськогосподарського податку та складання податкового розрахунку, затверджений наказом ДПАУ від 27.04.99 р. № 230. Однак з 2011 року ці документи втратили чинність, а для платників ФСП існують лише правила, встановлені ПКУ. Наказом ДПАУ від 24.12.2010 р. № 1016 було затверджено форму Податкової декларації з фіксованого сільськогосподарського податку. Але жодного документа, який би пояснював особливості заповнення цієї декларації, від ДПАУ так і не дочекались.

Відповіді на деякі запитання платники ФСП могли знайти у наказі Мінагрополітики України від 17.12.2010 р. № 837, яким було затверджено форму Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва та Методичні рекомендації щодо складання Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік. Щоправда, цей наказ не було зареєстровано в Мін'юсті, а отже, й щодо значимості його положень можуть виникнути сумніви під час оскарження платником рішень податкового органу.

Незважаючи на такий нормативно-правовий «вакуум», ДПСУ теж не поспішала з роз'ясненнями щодо цього податку. Можна пригадати лише три листи центрального податкового відомства для платників ФСП:

- ♦ від 23.12.2010 р. № 28601/7/15-0717ф, в якому ДПСУ процитувала основні положення ПКУ щодо сплати ФСП без будь-яких детальних пояснень;

- ♦ від 21.01.2011 р. № 1511/7/15-0717 щодо порядку подання податкової звітності платником ФСП у 2011 році;

- ♦ від 03.10.2011 р. № 1959/7/15-2217ф⁴, в якому надано роз'яснення щодо сплати земельного податку платниками ФСП.

Відповіді на деякі запитання було надано в розділі «Фіксований сільськогосподарський податок» Єдиної бази податкових знань, розміщеної на офіційному сайті

ДПСУ (www.sta.gov.ua). Та зрозуміло, що статус таких роз'яснень досить сумнівний, адже вони не є податковими консультаціями та не можуть гарантувати платникам ФСП необхідний рівень податкової безпеки.

На жаль, чимало питань лишаються врегульованими. Так, наприклад, для багатьох платників ФСП важливим є питання щодо включення до складу доходу сільськогосподарського товаровиробника виручки, отриманої від реалізації сільськогосподарських товарів, виготовлених із використанням придбаної (а не лише власно виробленої) і переробленої продукції. Причина криється в неузгодженості норм пп.14.1.234 ст.14 та п.308.4 ст.308 ПКУ. Так, якщо виходити з визначення терміна «сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари)» (пп.14.1.234), то така продукція також включається до складу сільськогосподарської продукції (товарів), адже під цим терміном розуміється «продукція/товари, що... вирощуються, відгодуюються, вилочуються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендних потужностях (площах) для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання». Однак при розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва необхідно визначати «дохід сільськогосподарського товаровиробника, отриманий від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки» (п.308.4). Тобто зазначений пункт формально дає право платникам ФСП відносити до доходу від реалізації сільгосппродукції лише доходи від реалізації продукції власного виробництва та продуктів її переробки. В Єдиній базі податкових знань ДПСУ не змогла відповісти на подібне запитання і рекомендувала платникам ФСП звертатися за роз'ясненнями до територіального органу Мінагрополітики за своїм місцезнаходженням.

Крім того, актуальним лишається також питання, яке виникло у результаті внесення **Законом № 3609**⁴ змін до п.306.1 ПКУ щодо строку подання звітності платниками ФСП. Так, якщо цим пунктом встановлено новий строк — **не пізніше 20 лютого поточного року** (раніше було до 1 лютого), то в п.308.1, як і раніше, передбачено інший строк — **до 1 лютого поточного року**. ■

¹ Закон України від 17.12.98 р. № 320-XIV «Про фіксований сільськогосподарський податок» (прим. ред.).

² Див. також: Журавська І. Фіксований сільгоспподаток: податкова звітність — 2011 // Бухгалтерія. — 2011. — № 3-4. — С.76-78 (прим. ред.).

³ Опубліковано: Там само. — С.58 (прим. ред.).

⁴ Закон України від 07.07.2011 р. № 3609-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України». Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 33. — С.47-81 (прим. ред.).

Збір за спеціальне використання води – 2011: немає вигоди – немає збору!

Ірина ШИНГУР, редактор

Попри те, що протягом року жодних змін до розділу XVI ПКУ, що регламентує порядок справляння збору за спеціальне використання води, не вносилося, питання щодо сплати цього збору залишаються актуальними для величезної кількості платників податків. Проблема полягає в тому, що після набрання ПКУ чинності платниками «водного» збору стали практично всі суб'єкти господарювання, у тому числі й ті, які використовують воду лише для задоволення питних та санітарно-гігієнічних потреб. Тобто ситуацію за аналогією зі сплатою екологічного податку вкотре було доведено контролюючими органами до абсурду¹.

Система оподаткування в Україні й раніше включала податки та збори, проте старе податкове законодавство не пояснювало, чим вони відрізняються одне від одного. У ПКУ таке пояснення надається. Згідно зі ст.6 цього Кодексу «*податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету*», водночас збором «*є обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій*».

Отже, аби сплачувати збір, його платник має **отримувати спеціальну вигоду**. Яку ж спеціальну вигоду отримують платники «водного» збору, перелік яких наведено в ст.323 ПКУ? Хоча, мабуть, запитання слід поставити інакше: хто з платників збору, названих у ст.323 ПКУ, отримує спеціальну вигоду від використання води?

Очевидно, що **спеціальну вигоду** мають первинні водокористувачі. Вони використовують безкоштовний природний ресурс, що належить усьому народу, для провадження підприємницької діяльності: вилучення води з водойм, оброблення її та постачання споживачам.

Спеціальну вигоду отримують також суб'єкти гос-

подарювання, які використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва.

А ось яку спеціальну вигоду або хоча б просто вигоду отримують **вторинні водокористувачі**? Навіть якщо вони використовують воду для виробничих потреб (у тому числі як сировину), про жодну спеціальну вигоду не може бути й мови, бо воду не отримано безоплатно, а придбано так само, як купується будь-який інший вид запасів. А про тих вторинних користувачів, які використовують воду лише для санітарно-гігієнічних потреб, не варто й говорити. Яка там вигода? Самі витрати.

Із сказаного випливає, що **вторинні водокористувачі не отримують і не можуть отримувати спеціальної вигоди від використання води, а отже, вода, що споживається (і оплачена!) ними, не може бути об'єктом справляння збору**.

Таким чином, системний аналіз норм чинного законодавства свідчить, що вторинні водокористувачі не повинні сплачувати «водний» збір, але... Цілком очевидно, що податківці керуються не цим аналізом, а буквальним трактуванням ст.323 ПКУ, в якому, треба наголосити на цьому ще раз, прямо згадуються вторинні водокористувачі.

Непорушність позиції ДПСУ пояснюється, окрім усього іншого, низькою активністю платників податків. Через те, що увесь 2011 рік податкову систему країни лихоманить від набрання самим ПКУ чинності та змін, що регулярно вносяться до нього, питання щодо справляння збору за спеціальне використання води відійшло на другий план. Сподіваємося, що наступного року платники податків активізуються шляхом подання звернень до компетентних органів (профільних комітетів ВРУ, Міністерства юстиції та інших), до громадських організацій, до народних депутатів. Чим більше буде таких звернень, тим більшою є ймовірність того, що ситуацію вдасться змінити і очевидну несправедливість буде виправлено, а платниками збору залишаться ті, хто ними має бути: первинні водокористувачі, гідроенергетики та водні транспортники. ■

¹Див. лист ДПАУ від 04.01.2011 р. № 12/7/15-0817. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 6. — С.66—70 (прим. ред.).

Єдиний внесок – 2011: ось таке... реформування соціального страхування

Інна ЖУРАВСЬКА, редактор

Ще рік тому всі представники органів влади, які були зацікавлені в реформуванні системи соціального страхування в Україні, обіцяли, що запровадження з 1 січня цього року нового **Закону про ЄСВ**¹ стане початком позитивних змін у цій системі, які неодмінно відчують не лише громадяни України, тобто застраховані особи, а й страховальники-роботодавці. І от під кінець цього «реформеного» року можна сказати, що зміни ми відчули. Але які вони?²

Соціальні гарантії без джерел фінансування

Запровадження єдиного внеску на соціальне страхування замість чотирьох окремих внесків до різних фондів державного соціального страхування не дало очікуваного результату. Найбільш переконливим доказом цього стали проблеми з фінансуванням страхових виплат за рахунок коштів ФСС з тимчасової непрацездатності. Застраховані особи, у тому числі й добровільно застраховані, не можуть вчасно отримати матеріальне забезпечення за дні непрацездатності або допомогу у зв'язку із вагітністю та пологами, хоча з їхньої заробітної плати та інших доходів єдиний внесок утримується регулярно.

Водночас ПФУ намагається скористатися кожною прогалиною в законодавстві, якщо це уможливило збільшення надходжень. Яскравим підтвердженням цього є таке. Відповідно до частини восьмої ст.9 **Закону про ЄСВ** платники єдиного внеску зобов'язані сплачувати єдиний внесок, **нарахований** за відповідний базовий звітний період, **не пізніше 20 числа місяця**, що настає за базовим звітним періодом. При цьому нарахованим єдиним внеском вважається як сума, яка нараховується на суму лікарняних та сплачується за рахунок страховальника (33,2%), так і сума внеску, яка утримується із суми лікарняних (2%). І якщо станом на 20 число страховальник-роботодавець ще не отримав фактично кошти від органу ФСС з тимчасової непрацездатності для виплати лікарняних працівнику, то, на думку ПФУ (лист від 17.05.2011 р. № 9781/03-20³),

він все-таки зобов'язаний сплатити єдиний внесок і щодо таких коштів. Але за рахунок яких джерел, якщо джерелом сплати має бути сума лікарняних, ПФУ не пояснює. Разом з тим у листі ФСС з тимчасової непрацездатності від 04.03.2011 р. № 02-24-416⁴ зазначено, що законодавством не передбачено перерахування страховальниками-роботодавцями єдиного внеску, що підлягають **утриманню** із нарахованої допомоги, за рахунок власних коштів з подальшою компенсацією (погашенням цих витрат) за рахунок коштів, які надходять від Фонду на окремих рахунок страховальника для виплати допомоги застрахованим особам⁵.

Але навіть така практика ПФУ не рятує ситуацію. Коштів на соціальні виплати катма. Доказом цього є зміни, внесені до **Закону про ЄСВ** Законом України від 08.07.2011 р. № 3668-VI «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи»⁶. Зокрема, в результаті внесення змін було збільшено максимальну величину бази нарахування єдиного внеску — з п'ятнадцяти **до сімнадцяти розмірів прожиткового мінімуму** для працездатних осіб, встановленого законом, на яку нараховується єдиний внесок (п.4 частини першої ст.1 **Закону про ЄСВ**).

Спрощення з ускладненнями

Обіцянки про спрощення сплати внесків в соціальне страхування так і лишилися цяцянками. Нині роботодавцям необхідно кожен виплату фізичній особі ідентифікувати з огляду на те, чи включається вона до бази нарахування (утримання) єдиного внеску, обирати відповідний розмір внеску, а також, що теж важливо, **не помилитися, зазначаючи в платіжному дорученні розрахункові рахунки для перерахування коштів єдиного внеску**. А помилитися досить легко, адже платникові необхідно обрати відповідний рахунок із 88 рахунків залежно від бази нарахування (утримання) внеску та розміру ЄСВ. І хоча ніякої економічної вигоди від допущеної помилки страховальник не отримує, тобто його дії не можна кваліфікувати як навмисні, ПФУ все-таки вважає, що у подібних ситуаціях до платників слід ▶

¹Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Оpubліковано: Єдиний внесок на соціальне страхування: сплата, звітність, відповідальність: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.5. — С.9—32 (прим. ред.).

²Див. також: Журавська І. Єдиний соціальний внесок: загальні принципи обчислення // Зарплата та інші виплати фізособам: довідник нарахувань та утримань: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.9. — С.129—132; Шингур І. Єдиний внесок для фізичної особи — підприємця // Єдиний внесок на соціальне страхування: сплата, звітність, відповідальність: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.5. — С.174—177 (прим. ред.).

³Лист та коментар до нього опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 25. — С.38 (прим. ред.).

⁴Лист та коментар до нього опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 13. — С.31 (прим. ред.).

⁵Докладніше про це див.: Журавська І. Штрафи від Пенсійного фонду: чи є захист від формального цинізму? // Бухгалтерія. — 2011. — № 18-19. — С.65—66 (прим. ред.).

⁶Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 40. — С.14—16 (прим. ред.).

застосовувати десятивідсотковий штраф та нараховувати пеню, так само, як і до платників, які взагалі не сплачують єдиний внесок. Такий суто формальний та позбавлений економічної логіки підхід ПФУ «зафіксував» у листі від 06.09.2011 р. № 18726/03-2⁷. Фонд однозначно вважає, що у разі сплати сум єдиного внеску на неналежні рахунки застосування фінансових санкцій є правомірним.

Тож платникам єдиного внеску залишається тільки вчасно виявляти допущені помилки та на підставі частини тринадцятої ст.9 **Закону про ЄСВ** і п.9 **Порядку № 21-1⁸** у разі помилкового перерахування сум єдиного внеску на *неналежний рахунок* подавати заяву до відповідного органу ПФУ. У цій заяві слід зазначити, зокрема, причини повернення коштів та суми платежу, що підлягають поверненню.

Суцільна персоніфікація: знати все про всіх!

За перший рік свого існування **Закон про ЄСВ** встиг «обрости» низкою нормативно-правових актів, причому деякі з них неодноразово змінювалися протягом року. Так, певні зміни було внесено до **Порядку № 22-2⁹** та до форм звітності з єдиного внеску відповідно до постанов ПФУ від 23.06.2011 р. № 18-1¹⁰ та від 25.10.2011 р. № 32-3¹¹. Ці зміни загалом спрямовано на ще більшу деталізацію інформації щодо застрахованих осіб, які страхувальники-роботодавці подають до органів ПФУ у складі звітності з єдиного внеску. Так, починаючи зі звіту за серпень 2011 року у таблиці 5 додатка 4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати...» збільшився обсяг інформації, яку потрібно подавати до органів ПФУ, зокрема, потрібно зазначати не лише дати укладення (розірвання) трудових договорів з найманими особами та цивільно-правових договорів з фізичними особами, які не є підприємцями, а й період трудових відносин з особами, яким надано відпустку для догляду за дитиною від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку, та особами, яким надано відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами. Також зазначається період відповідної відпустки, наданої працівникові, та підстави припинення трудових відносин з посиланням на статтю КЗпП¹². Така деталізація інформації про застраховану особу є ще одним підтвердженням того, що суцільна персоніфікація всіх застрахованих осіб та бажання з боку влади знати про всіх і все аж ніяк

не свідчить про обіцяне спрощення обліку в системі соціального страхування.

Наступні зміни у звітності з єдиного внеску (постанова ПФУ від 25.10.2011 р. № 32-3) наберуть чинності з 1 січня 2012 року. Внесення цих змін зумовлено тим, що ПФУ змінив базу нарахування ЄСВ для деяких роботодавців — підприємств, установ та організацій, в яких працюють інваліди, та підприємств і організацій всеукраїнських громадських організацій інвалідів, зокрема товариств УТОГ та УТОС¹³.

Судовий позов як віддзеркалення реформи

Звичайно, жодне реформування не буває безболісним. Однак влада традиційно ставиться до платників податків та до страхувальників, які поповнюють бюджети та цільові фонди реальними коштами, як до потенційних порушників. Про повагу взагалі годі й говорити. Адже навіть нормальних умов для подання платниками податків та платниками єдиного внеску звітності не створено. Яскравим доказом цього є позов одного з підприємців міста Києва до Пенсійного фонду України. Справа розглядалася Окружним адміністративним судом міста Києва (постанова від 29.09.2011 р. № 2а-9503/11/2670). Фонд переконаний, що в **Порядку № 22-2** передбачено обов'язок страхувальника особисто подавати звіт до органу ПФУ. Тому звіт, надісланий поштою, не вважається поданим (п.2.1, 2.11 цього Порядку).

Позивач стверджував, що *«вказані положення порушують її конституційні права на гідність, зобов'язуючи вистоювати днями у чергах до посадової особи, призначеної приймати звіти, у місцях, не облаштованих для розміщення великої кількості людей, виконуючи вказівки цієї посадової особи під загрозою неприйняття звіту; на свободу пересування та вільного вибору місця проживання, зобов'язуючи в установлений час здачі звіту фізично перебувати на території відділення пенсійного фонду, в якому позивач знаходиться на обліку»*. На жаль, суд не сприйняв аргументи позивача, а, навпаки, зробив висновок, що позовні вимоги є необґрунтованими та не підлягають задоволенню. Але річ не в тім, яке рішення прийняв суд у цій справі. Важливо інше: ця справа свідчить про те, що у людей, які дійсно наповнюють державну казну, уривається терпець. І чим більше буде подібних позовів, тим більше шансів на те, що наступні рішення суди прийматимуть на користь позивачів, а не на підтримку влади. ■

⁷Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 44. — С.47 (прим. ред.).

⁸Порядок зарахування в рахунок майбутніх платежів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або повернення помилково сплачених коштів, затверджений постановою ПФУ від 27.09.2010 р. № 21-1. Опубліковано: *Єдиний внесок на соціальне страхування: сплата, звітність, відповідальність: Збірник систематизованого законодавства* — 2011. — Вип.5. — С.150—151 (прим. ред.).

⁹Порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджений постановою правління ПФУ від 08.10.2010 р. № 22-2. Опубліковано: *Там само*. — С.127—143 (прим. ред.).

¹⁰Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 34. — С.14—25 (прим. ред.).

¹¹Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 49. — С.17—19 (прим. ред.).

¹²Кодекс законів про працю України від 10.12.71 р. (прим. ред.).

¹³Докладніше про це див.: Журавська І. [Коментар до постанови правління ПФУ від 25.10.2011 р. № 32-3] // *Бухгалтерія*. — 2011. — № 49. — С.19—20 (прим. ред.).

Пенсійна реформа – 2011: усе тільки починається...

Ірина ГУБІНА, редактор

Рік, що минає, запам'ятається як рік, в якому розпочалася широкомасштабна пенсійна реформа¹. Датою її початку є **1 жовтня 2011 року**, коли набрав чинності **Закон № 3668²**. «Наступ» розпочався відразу за кількома напрямками.

По-перше, депутати збільшили розмір максимального обмеження щодо нарахування ЄСВ. Завдяки змінам, внесеним до профільного **Закону про ЄСВ³**, «планка» максимального обмеження зростає з 15 до 17 прожиткових мінімумів. Застосовувати це нововведення необхідно було з 1 жовтня, попри те, що відповідну постанову ПФУ було дано 25.10.2011 р.⁴

По-друге, депутати узялися безпосередньо за саму пенсійну реформу. Центральним елементом цієї реформи стали зміни, внесені до **Закону № 1058⁵**.

По-третє, з-поміж найрезонансніших змін є поетапне підвищення пенсійного віку для жінок з 55 до 60 років, що почалося з 1 жовтня 2011 року.

Таблиця. Вік виходу на пенсію за віком для жінок (за умови страхового стажу не менш ніж 15 років)⁶

Дата народження	Вік для виходу на пенсію
До 30.09.56 р. включно	55 років.
З 01.10.56 р. по 31.03.57 р.	55 років та 6 місяців
З 01.04.57 р. по 30.09.57 р.	56 років
З 01.10.57 р. по 31.03.58 р.	56 років та 6 місяців
З 01.04.58 р. по 30.09.58 р.	57 років
З 01.10.58 р. по 31.03.59 р.	57 років та 6 місяців
З 01.04.59 р. по 30.09.59 р.	58 років
З 01.10.59 р. по 31.03.60 р.	58 років та 6 місяців
З 01.04.60 р. по 30.03.60 р.	59 років
З 01.10.60 р. по 31.03.61 р.	59 років та 6 місяців
З 01.04.61 р. по 31.12.61 р.	60 років
З 01.01.62 р.	60 років

Крім цього, значно збільшився і розмір страхового стажу, що дає право на пенсію за віком, — з 5 до 15 років⁷.

Зміни не торкнулися тих, кому пощастило вийти на пенсію до 1 жовтня 2011 року. Для них залишилися дійсними і суми, і порядок виплати пенсій, що діяв раніше.

Також під зазначені зміни було відкориговано норми спеціальних пенсійних законів⁸.

Варто також відзначити формальне оголошення дати «старту» для роботи накопичувальної державної пенсійної системи. Мати з нею справу доведеться досить молодим працівникам (особам, яким «на дату запровадження перерахування страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду виповнилося не більш як 35 років») та їх роботодавцям, між якими існують відносини трудового найму (частина друга ст.1 **Закону № 3668**). При цьому саму дату «запровадження перерахування» позначено не календарною датою, а подією «починаючи з року, в якому буде забезпечено бездефіцитність бюджету Пенсійного фонду України».

Стартовий розмір відрахувань до Накопичувального фонду становитиме 2%, максимальний — 7%. Підвищення з 2% до 7% здійснюватиметься поетапним

шорічним підвищенням ставки на 1%. Перерахування до Накопичувального фонду, як впливає з частини третьої ст.1 **Закону № 3668, є частиною ЄСВ**, які у зазначених відсотках перераховуватимуться до Накопичувального фонду. Для цих внесків діятиме «зарплатна» база ЄСВ. При цьому зазначені відсотки найімовірніше матимуть вигляд утримань із зарплати «ошасливлених» працівників. А всіх роботодавців зобов'язують на відповідний відсоток збільшувати заробітну плату найманих працівників.

Єдина втіха — фактично до цього ще **ДОСИТЬ** далеко... ■

¹Докладніше про це див.: Губіна І. Пенсійна система: п'ятий елемент // Бухгалтерія. — 2011. — № 38. — С.10–11 (прим. ред.).

²Закон України від 08.07.2011 р. № 3668-VI «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи». Витяг із Закону опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 40. — С.14–16 (прим. ред.).

³Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнооб'язкове державне соціальне страхування» (прим. ред.).

⁴Докладніше про це див. матеріал на с.65 (прим. ред.).

⁵Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV «Про загальнооб'язкове державне пенсійне страхування». Опубліковано з урахуванням змін: Бухгалтерія. — 2011. — № 42. — С.13–80 (прим. ред.).

⁶Таблицю складено на підставі частини першої ст.26 Закону № 1058 в редакції Закону № 3668 (прим. ред.).

⁷Докладніше про інші зміни див.: Губіна І., Камінська Ю. Пенсійна реформа: нам грошей не треба, роботу давай! // Бухгалтерія. — 2011. — № 42. — С.11–12 (прим. ред.).

⁸Інформацію про ці зміни подано в табличному вигляді. Докладніше про це див.: Губіна І. Пенсійна реформа: початок // Бухгалтерія. — 2011. — № 40. — С.12–13 (прим. ред.).

Відрадженья-2011:

зміни щодо податків, обліку і процедури

Сергій ЮРОВ, редактор

Облік операцій, пов'язаних з відрядженнями, до 2011 року, на відміну від обліку інших операцій, мабуть, був найбільш стабільним і зрозумілим. Це пов'язано із тим, що існував чіткий перелік нормативних документів: **Закон про прибуток**¹; **Постанова № 663**²; **Інструкція № 59**³. Тобто була певна система правил гри, якою керувалися усі підприємства. Із прийняттям **ПКУ** випробувана роками стабільна система обліку, пов'язаного з відрядженнями, почала давати збої. Остаточоно вона «зруйнувалася» 1 квітня 2011 року, коли набрав чинності розділ III «Податок на прибуток» **ПКУ**, ввівши в оману як відряджених, так і бухгалтерів, що здійснюють облік операцій, пов'язаних з відрядженнями. Саме про деякі найважливіші нововведення, що сталися в обліку таких операцій у 2011 році, йтиметься далі.

З 1 січня 2011 року змінився порядок оподаткування ПДФО сум надмірно витрачених коштів, отриманих працівником на відрядження або під звіт, які не було повернено у встановлений строк. Наразі згідно з пп.«а» пп.170.9.1 ст.170 **ПКУ** доходом, що підлягає оподаткуванню, є сума, яка перевищує суму витрат платника податку на відповідне відрядження, розрахована згідно з розділом III **ПКУ**. Утім, його норми, як відомо, не діяли до 1 квітня 2011 року. У зв'язку з цим ДПАУ листом від 30.12.2010 р. № 14545/6/17-0716⁴ роз'яснила, що для виконання приписів п.170.9 ст.170 **ПКУ** в I кварталі 2011 року варто керуватися пп.5.4.8 ст.5 **Закону про прибуток**. Напевно, таке рішення ДПАУ у ситуації, що склалася, було логічним. І хоча його законність викликала певні сумніви, слід визнати, що протягом усього року

ДПАУ його не змінила.

У I кварталі 2011 року ДПАУ наказом від 23.12.2010 р. № 996 на виконання вимог пп.170.9.2 ст.170 розділу IV **ПКУ** затвердила нову форму звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та порядок її заповнення. Слід зазначити, що будь-яких глобальних змін щодо інформування в новій формі, порівняно зі старою, затвердженою наказом ДПАУ від 19.09.2003 р. № 440, не сталося. Проте деякі новачки все ж таки є⁵.

Із набранням чинності з 1 квітня 2011 розділом III **ПКУ** ситуація з обліком операцій, пов'язаних з відрядженнями, змінилася докорінно. Підпункт 140.1.7 ст.140 **ПКУ**, що прийшов на зміну пп.5.4.8 ст.5 **Закону про прибуток**, пов'язаному з відрядженнями, встановив нові ліберальніші вимоги для податкового обліку відряджень. У положеннях цього підпункту немає конкретики, в них визначено загальні вимоги щодо оформлення відряджень і визнання витрат. Отже, процес визначення витрат на відрядження для комерційних підприємств, які включаються до складу податкових витрат, майже повністю віддано «на відкуп» підприємства. Звичайно, таке рішення можна лише вітати, позаяк це дає підприємствам деяку свободу для маневру⁶.

Що ж до добових, то відтепер їх граничний розмір для працівників усіх підприємств, за винятком членів екіпажів суден (інших транспортних засобів) і бюджетників, встановлено безпосередньо у пп.140.1.7 ст.140 **ПКУ**. Він «прив'язаний» до мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року, і не залежить від включення до готельного рахунку витрат на харчування⁷.

Таблиця. Граничні норми добових витрат, що діють з 01.04.2011 р.

Країна відрядження	Граничні норми	Норма ПКУ	Мінімальна зарплата на 01.01.2011 р., грн.	Розмір добових витрат, грн.
Україна	не більше 0,2 розміру мінімальної зарплати	абзац четвертий пп.140.1.7 ст.140 ПКУ	941,00	не більш ніж 188,20
Зарубіжні країни	не більше 0,75 розміру мінімальної зарплати			не більш ніж 705,75

¹Закон України від 28.12.94 р. № 334/94-ВР «Про оподаткування прибутку підприємств» (у редакції Закону від 22.05.97 р. № 283/97-ВР) (прим. ред.).

²Постанова КМУ від 23.04.99 р. № 663 «Про норми відшкодування витрат на відрядження в межах України та за кордон» втратила чинність з 01.04.2011 р. у зв'язку із прийняттям постанови КМУ від 02.02.2011 р. № 98. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 13. — С.14—18 (прим. ред.).

³Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Мінфіну від 13.03.98 р. № 59. Інструкцію з урахуванням змін, внесених наказом Мінфіну від 17.03.2011 г. № 362, опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 16. — С.19—28 (прим. ред.).

⁴Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 7. — С.66 (прим. ред.).

⁵Докладніше див.: Юров С. Увага: новий авансовий звіт! // Бухгалтерія. — 2011. — № 6. — С.86—87 (прим. ред.).

⁶Докладніше див.: Юров С. Відрядження працівника: правила гри — не для всіх // Бухгалтерія. — 2011. — № 16. — С.64—65 (прим. ред.).

⁷Докладніше див.: Юров С. Добові витрати: зміни не масштабні, але принципові // Бухгалтерія. — 2011. — № 14. — С.68—71 (прим. ред.).

Порядок визнання сум добових у складі витрат також кардинально змінився. Наразі немає необхідності оформляти посвідчення про відрядження⁸. Замість цього для фактичного визначення сум добових вистачить наказу на відрядження і наявності відповідних первинних документів, що підтверджують перебування працівника у відрядженні. Для визначення добових у разі відрядження за кордон, крім наказу, необхідна наявність відміток у закордонному паспорті службової особи Держприкордонслужби. На жаль, ПКУ не пояснює, що вважати відповідними первинними документами. Зважаючи на норми чинного законодавства (ПКУ, Закону про бухгалтерський облік

тощо), можна припустити, що ними є традиційні первинні документи для відрядження (проїзні квитки, рахунки за проживання у готелі тощо), які підтверджують вартість здійснених у відрядженні витрат⁹. Таке припущення підтвердив Мінфін у своєму листі від 04.05.2011 р. № 31-07230-16-25/11433¹⁰. ■

⁸Форму скасовано наказом Мінфіну від 21.06.2011 р. № 738. Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 30. — С.29 (прим. ред.).

⁹Докладніше див.: Самарченко О. Витрати на відрядження: документальні новації // Бухгалтерія. — 2011. — № 23. — С.56—59 (прим. ред.).

¹⁰Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 25. — С.32 (прим. ред.).

Концесія-2011: чекаємо інвестицій для ЖКГ

Ольга ПАПІНОВА, консультант

з питань бухгалтерського та податкового обліку

Концесія є однією з моделей державно-приватного партнерства, яка призначена для підвищення ефективності використання державного і комунального майна. Суть договору концесії полягає в тому, що концесіодавець (представник держави) надає концесіонеру (суб'єкту підприємницької діяльності) за плату і на визначений строк право створити або суттєво поліпшити об'єкт концесії, а також експлуатувати його з метою задоволення громадських потреб (ст.1 Закону України «Про концесії» від 16.07.99 р. № 997-XIV). Перелік об'єктів концесії визначено в ст.3 цього Закону. До нього потрапили об'єкти права державної або комунальної власності, які використовуються в різноманітних сферах діяльності: у громадському харчуванні, готельному господарстві, наданні послуг міського громадського транспорту, зборі та утилізації сміття, будівництві та експлуатації доріг тощо. Але, судячи з усього, найбільш перспективними об'єктами для передачі в концесію законодавці вважають ті з них, що задіяні у сфері житлово-комунального господарства (ЖКГ). І саме тому вони активно готують законодавчу базу для залучення рятівних приватних фінансових ресурсів у цю галузь.

Ось основні віхи, на підставі яких можна судити про серйозність задумів законодавців у цьому напрямку.

2010 рік: прийнято основоположний документ — Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності» від 21.10.2010 р. № 2624-VI. Цей Закон визначив особливості передачі в концесію названих об'єктів ЖКГ.

2011 рік: у новій редакції викладено Порядок погодження Мінрегіоном України умов конкурсу щодо передачі в оренду чи концесію об'єктів, що використовуються для здійснення діяльності з цент-

ралізованого водо-, теплопостачання та водовідведення (наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ від 10.10.2011 р. № 230) і перебувають у комунальній та державній власності.

«На користь» концесії дивовижними темпами удосконалюється податкове законодавство. Якщо в першій редакції Податкового кодексу взагалі нічого не згадувалося про об'єкти централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, які перебувають у комунальній власності та передані в концесію, то літні новації основного податкового документа заповнили цю прогалину. Після набрання чинності Законом України від 07.07.2011 р. № 3609-VI потенційні концесіонери вже зрозуміли податкові наслідки основних операцій, пов'язаних з отриманням об'єкта концесії та його експлуатацією. Так, концесіонер має право на нарахування амортизації виходячи зі звичайної ціни об'єкта концесії, а його дохід дорівнює сумі амортизації; ремонт об'єктів ЖКГ відображається в загальному порядку, а їх повернення концесіодавцю не супроводжується нарахуванням ПДВ.

Ще одна порція податкових нововведень для об'єктів концесії (цього разу будь-яких, а не тільки об'єктів ЖКГ) пов'язана із Законом України від 17.11.2011 р. № 4057-VI, який набере чинності 01.01.2012 р. Тут законодавці вирішили розповісти про правила відображення в податкових витратах концесійного платежу. Примітно, що коли йдеться про отриманий у концесію цілісний майновий комплекс (ЦМК), то ПДВ на такий платіж не нарахуюють, за умови, що його зараховують до місцевого або Державного бюджету України. Цим самим Законом законодавці уточнили порядок погашення грошових зобов'язань або податкового боргу у випадку, якщо ЦМК державного або комунального майна передано в концесію.

Отже, певна робота виконана. А тепер лишилися дрібниці: чекаємо приватних інвестицій і пожвавлень у сфері ЖКГ на благо суспільства... ■

Основи підприємництва – 2011: працюємо без перешкод?!

Інна ЛЬВОВА, редактор

Рік, що минає, залишає суперечливі враження. З одного боку, законодавство змінювалося з метою спрощення та оптимізації підприємницької діяльності в Україні. А з іншого боку, суб'єкти підприємництва на собі відчули, що насправді працювати стало ще складніше.

Акцент зробимо на змінах, які мали істотно спростити процедуру започаткування власної справи і подальшої роботи. Проте навряд чи змінені норми так вже перешкодили розвитку підприємництва в нашій країні. Адже проблема полягає у стрімко зростаючій фіскальності законодавства, корумпованості чиновницького апарату, в постійному нарощуванні обсягів обов'язкової звітності та в ускладненні або, простіше кажучи, заплутаності форм звітності, а також у нестабільності самого законодавства.

Печатка для СПД

У 2011 році кардинально змінилися існуючі *правила щодо виготовлення печатки для суб'єктів підприємництва*. Так, 21.02.2011 р. набрав чинності наказ МВС від 11.01.2011 р. № 5 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу МВС від 11.01.99 р. № 17». Скасований Наказ № 17 *регламентував штемпельно-граверне виробництво, а також порядок отримання суб'єктами підприємництва дозволів на виготовлення печаток і штампів*. У період дії Наказу № 17 суб'єкти підприємництва після проходження ними державної реєстрації були змушені витратити певний час на отримання дозволу на виготовлення печатки і на її отримання. Такий дозвіл можна було отримати (до того ж не безоплатно) лише в органах МВС.

Наразі *печатки і штампи виготовляються без оформлення дозволів*. Таким чином, підприємства і підприємці можуть заощадити свій час і гроші. Мало того, після скасування Наказу № 17 відпали проблеми із виготовленням для підприємства двох або трьох печаток. Нагадаємо, що раніше суб'єкти підприємництва могли мати лише по одному примірнику основної каучукової чи металевої печатки. А якщо для їх діяльності однієї печатки було замало, то допускалося (відповідно до наказу чи розпорядження) виготовлення додаткової печатки

із цифрами «1», «2». Наразі підприємство або підприємець може замовляти будь-яку печатку для себе. Утім, скасування Наказу № 17 аж ніяк не означає, що можна працювати взагалі без печатки. Поки що печатка залишається необхідним атрибутом. Але для її виготовлення у штемпельно-граверних майстернях відтепер не вимагають дозволу МВС.

Свідоцтва про державну реєстрацію

Істотних змін зазнав *порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва*. Так, Законом України від 07.04.2011 р. № 3205-VI, який набрав чинності 07.05.2011 р., було внесено зміни до низки законодавчих актів, *направлені на скасування свідоцтва про державну реєстрацію* юридичної особи і фізичної особи — підприємця. Відтепер цим особам свідоцтва не видаються. Замість видачі, заміни чи внесення відміток до свідоцтва про державну реєстрацію державний реєстратор видає *випуску з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців* (у разі проведення державної реєстрації юридичної особи чи фізичної особи — підприємця; внесення змін до відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі та/або зазначаються у виписці з нього). Реєструючи юридичну особу, державний реєстратор має видавати засновнику або уповноваженій ним особі один примірник оригіналу установчих документів з відміткою реєстратора про проведення державної реєстрації юридичної особи та випуску з Єдиного державного реєстру (частина шоста ст.25 *Закону про держреєстрацію*¹).

Створення юридичних осіб

Певні *нововведення спостерігаються у процедурі створення юридичних осіб*. З метою спрощення процедури підготовки реєстраційних документів і проведення подальшої реєстрації юридичних осіб було розроблено і прийнято Закон України від 21.04.2011 р. № 3262-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту». Він набрав чинності з 28.08.2011 р. Унаслідок чого *юридичні особи дістали можливість створюватися і працювати надалі за спрощеною процедурою — на підставі модельного статуту*. ▶

¹Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців» (прим. ред.).

Як передбачено абзацом сьомим частини першої ст.1 **Закону про держреєстрацію, модельний статут** — це типовий установчий документ, затверджений Кабміном, який використовується для створення та провадження діяльності юридичних осіб відповідних організаційно-правових форм. Він містить встановлені законом правила, що регулюють правовий статус, права, обов'язки та відносини, пов'язані зі створенням, управлінням та провадженням господарської діяльності відповідних юридичних осіб. Засновники підприємства мають право самостійно приймати рішення про те, провадити їм діяльність на підставі затвердженого модельного статуту або ж розробляти для себе індивідуальний. Використання модельного статуту дозволяє заощадити гроші на розробленні цього документа. Також не вимагається його нотаріального посвідчення. У разі створення юридичної особи на підставі модельного статуту в реєстраційній картці на проведення її державної реєстрації проставляється відповідна відмітка із посиланням на типовий установчий документ.

Типовий модельний статут затверджується Кабміном для кожної організаційно-правової форми підприємств окремо. Зокрема, постановою КМУ від 16.11.2011 р. № 1182 затверджено **модельний статут для товариства з обмеженою відповідальністю**² (далі — ТОВ). Зміст модельного статуту ТОВ відповідає законодавчим вимогам, передбаченим для установчих документів суб'єктів господарювання в цілому і для господарських товариств зокрема. Так, у статуті ТОВ обов'язково має зазначитися найменування суб'єкта господарювання, мета і предмет господарської діяльності, розмір і порядок формування статутного капіталу та інших фондів, розмір, склад і порядок внесення учасниками вкладів, розмір і порядок формування резервного фонду, порядок передачі (переходу) часток у статутному фонді, склад і компетенція його органів управління і контролю, порядок прийняття ними рішень, порядок формування майна, порядок розподілу прибутків і збитків, порядок внесення змін до статуту товариства, умови реорганізації та ліквідації товариства, порядок вступу до товариства і виходу з нього.

Модельний статут ТОВ є установчим документом після прийняття його усіма учасниками товариства.

Варто також відзначити Закон України від 21.04.2011 р. № 3263-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва»³, який набрав чинності з 07.06.2011 р. Метою Закону є **забезпечення однакових стартових умов для започаткування бізнесу в Україні суб'єктами господа-**

рювання. У зв'язку з цим було внесено відповідні зміни і доповнення до низки законодавчих актів. Причиною їх внесення слугувало те, що у чинних правових нормах, які регулюють порядок створення юридичних осіб, було забагато суперечливих вимог, які вже застаріли і створювали додаткові проблеми засновникам під час організації підприємств. Так, щодо ТОВ у ЦКУ⁴ і **Законі про господарства**⁵ було передбачено вимогу, відповідно до якої до моменту проведення державної реєстрації юридичної особи необхідно було внести до статутного капіталу не менш ніж 50% вкладу. А частину, яка залишалася несплаченою, слід було сплатити протягом першого року діяльності товариства. У ГКУ⁶ щодо державного комерційного підприємства також було передбачено, що для створення цього підприємства уповноваженим органом, до сфери управління якого воно включено, формується статутний капітал до реєстрації самого підприємства як суб'єкта господарювання. Тобто знову-таки статутний капітал слід було сформувавши до реєстрації підприємства (ст.74). Статутний капітал комунального унітарного підприємства також має бути сформовано до моменту його реєстрації як суб'єкта господарювання (ст.78 ГКУ). На момент державної реєстрації командитного товариства кожен з його вкладників вже повинен зробити свій вклад у встановленому законом розмірі (цього вимагала частина третя ст.135 ЦКУ і частина третя ст.80 **Закону про госптовариства**).

Відтепер, із внесенням відповідних змін, статутний капітал державного комерційного підприємства і комунального унітарного підприємства **має бути сформовано до закінчення першого року з дня державної реєстрації** цих підприємств. Складений капітал командитного товариства має бути сплачено **протягом першого року з дня державної реєстрації** товариства. Статутний капітал ТОВ **його учасники** також повинні **сплачувати до закінчення першого року з дня державної реєстрації** товариства.

Зміни сталися також щодо кількості учасників ТОВ. Згідно із Законом України від 12.05.2011 р. № 3326-VI, який набрав чинності з 11.06.2011 р., **максимальна кількість учасників ТОВ** наразі може сягати 100 осіб. Раніше учасниками могли бути лише 10 осіб. ■

²Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. - № 49. — С.11—16 (прим. ред.).

³Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 24. — С.11—16 (прим. ред.).

⁴Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (прим. ред.).

⁵Закон України від 19.09.91 р. № 1576-XII «Про господарські товариства» (прим. ред.).

⁶Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (прим. ред.).

Судочинство-2011: витрати більші, строки менші

Інна ЛЬВОВА, редактор

Українське судочинство у році, що минає, зазнало низку важливих змін.

Судовий збір

З 01.11.2011 р. почав діяти **Закон про судовий збір**¹. Він визначає правові засади справляння судового збору, платників, об'єкти та розміри ставок цього збору, а також порядок сплати, звільнення від сплати та повернення судового збору. Прийняття цього Закону було зумовлене необхідністю законодавчого врегулювання питання щодо справляння **судового збору**, сплату якого вже було передбачено нормами чинного процесуального законодавства (ст.87 КАСУ², ст.79 ЦПКУ³). Та до набрання чинності цим Законом судовий збір у разі звернення до суду сплачували в порядку та в розмірах, які встановлено законодавством для **державного мита**. Його сплату було передбачено також і в господарському процесі (ст.44 ГПКУ⁴). Тому у разі звернення до суду необхідно було орієнтуватися на **Декрет про держмито**⁵. При цьому крім держмити згідно з **Порядком № 1258**⁶ справлялася також плата за інформаційно-технічне забезпечення судового процесу, пов'язаного з розглядом цивільних та господарських справ.

Відтепер замість **державного мита та витрат на інформаційно-технічне забезпечення судового процесу** у разі звернення до суду сплачується **судовий збір**. Цей збір входить до складу судових витрат. **Платниками судового збору є особи, які звертаються до суду**, а саме: громадяни України, іноземці, особи без громадянства, юридичні особи, у тому числі й іноземні, а також фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності. Судовий збір справляється за подання до суду позовної заяви, а також іншої передбаченої законодавством заяви, за подання до суду апеляційної та касаційної скарги на судові рішення, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами, заяви про скасування рішення третейського суду, а також заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду та заяви про пере-

гляд судових рішень Верховним Судом України, а також за видачу судами документів.

Судовий збір **обчислюється виходячи з мінімальної заробітної плати або ціни позову**. Причому для того, аби уникнути плутанини, яка може виникнути через те, що мінімальна заробітна плата — це цифра, яка періодично змінюється у бік збільшення, **Законом про судовий збір** передбачено, що **судовий збір справляється у відповідному розмірі від мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня року**, в якому відповідна заява або скарга подається до суду. На жаль, ставки судового збору, порівняно зі ставками державного мита, є значно більшими. Причому сума збору набагато перевищує навіть суму держмити та плати за інформаційно-технічне забезпечення судового процесу.

Правова допомога

У році, що минає, наші законотворці приділили увагу й питанню про право осіб на **безоплатну правову допомогу**. Так, Верховною Радою було прийнято Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI «Про безоплатну правову допомогу», більшість норм якого набрала чинності 09.07.2011 р. Цим Законом **передбачено надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги**.

Безоплатна первинна правова допомога включає в себе такі види правових послуг: надання правової інформації, надання консультацій і роз'яснень з правових питань, складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру), надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації. Цей вид допомоги надають органи виконавчої влади і місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи приватного права, а також спеціалізовані установи (ст.9 Закону).

Під **безоплатною вторинною правовою допомогою** слід розуміти захист від обвинувачення, здійснення представництва інтересів осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, а також ►

¹Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI «Про судовий збір». Оpubліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 44. — С.13–19 (прим. ред.).

²Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (прим. ред.).

³Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (прим. ред.).

⁴Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.91 р. № 1798-XII (прим. ред.).

⁵Декрет КМУ від 21.01.93 р. № 7-93 «Про державне мито» (прим. ред.).

⁶Порядок оплати витрат з інформаційно-технічного забезпечення судових процесів, пов'язаних з розглядом цивільних та господарських справ, затверджений постановою КМУ від 21.12.2005 р. № 1258 (прим. ред.).

складення документів процесуального характеру (ст.13 Закону). Статтею 14 цього Закону передбачено, що право на отримання такої правової допомоги мають переважно незахищені категорії громадян. Цей вид правової допомоги надаватимуть спеціальні центри, які мають бути створені до 01.01.2013 р. при головних управліннях юстиції в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі. Крім таких центрів суб'єктами надання такої допомоги є адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом та на тимчасовій основі на підставі договору. До початку надання безоплатної вторинної правової допомоги спеціальними центрами особа, яка провадить дізнання, слідчий чи суд призначають захисника через адвокатські об'єднання.

Виконавче провадження

Суттєво змінилися строки пред'явлення виконавчих документів до виконання. Законом України від 04.11.2010 р. № 2677-VI у новій редакції було викладено Закон України від 21.04.99 р. № 606-XIV «Про виконавче провадження». І хоча сам Закон № 2677-VI було прийнято Верховною Радою у 2010 році, набрав чинності він у році, що минає, а саме 09.03.2011 р. До цього виконавчі документи пред'являли до виконання у такі строки: виконавчі листи та інші судові документи — протягом 3 років; посвідчення комісії по трудових спорах — протягом 3 місяців; постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, — протягом 3 місяців; інші виконавчі документи — протягом року, якщо інше не встановлено законом.

Нині строки пред'явлення виконавчих документів до виконання значно менші. Такі виконавчі

документи як посвідчення комісій по трудових спорах, постанови судів у справах про адміністративні правопорушення та постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, можуть бути пред'явлені протягом 3 місяців. А решта виконавчих документів — *протягом року*, якщо інше не передбачено законом. При цьому рішення про стягнення періодичних платежів (у тому числі у справах про стягнення аліментів, про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'я, втратою годувальника) можуть бути пред'явлені до виконання протягом усього періоду, на який присуджені платежі.

Кримінальний процес

Законом України від 08.04.2011 р. № 3228-VI було внесено зміни до ст.218 Кримінально-процесуального кодексу України. Обвинуваченого та його захисника більше *не можна обмежувати в часі*, потрібному їм для того, аби ознайомитися з усіма матеріалами справи «*в розумні строки*». У разі *зволікання процесу ознайомлення* обвинуваченим чи його захисником слідчий (за погодженням з прокурором) або прокурор можуть вносити до суду за місцем провадження слідства відповідне подання. Суд, своєю чергою, *може визначити строк, протягом якого* обвинувачений та його захисник *повинні ознайомитися з матеріалами справи* та заявити клопотання. Після закінчення цього строку обвинувачений та його захисник вважаються ознайомленими з матеріалами справи.

Звісно, на постанову судді прокурором, обвинуваченим чи його захисником протягом 3 діб з дня її винесення може бути подано апеляцію. Та подання апеляції не зупиняє виконання постанови судді. ■

Ринковий нагляд — 2011

Ігор СУХОМЛИН, редактор

З 06.07.2011 р. змінилися правила здійснення контролю за суб'єктами господарювання, які займаються виробництвом, імпортом та продажем *нехарчової продукції*. Саме з цієї дати набрав чинності Закон України від 02.12.2010 р. № 2735-VI «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»¹. Він регулює питання щодо контролю за безпекою нехарчової продукції на всіх етапах її проходження від виробника (імпортера) до споживача. Крім того, запрацював Закон України від 02.12.2010 р. № 2736-VI «Про загальну безпечність нехарчової продукції»². У цьому Законі акцентовано увагу більше на процедурі введення в обіг нехарчової продукції.

У нових законодавчих актах питання ринкового нагляду та державного контролю розкрито набагато ширше, ніж це було зроблено в Декреті КМУ від 08.04.93 р. № 30-93 «Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення». Тож сподіваємося, що під час перевірок державні органи дотримуватимуться положень законів, а не своїх підзаконних нормативно-правових актів, правомірність окремих вимог яких іноді викликає певні сумніви. ■

¹Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 38. — С.18—43 (прим. ред.).

²Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 39. — С.11—17 (прим. ред.).

Індивідуальні податкові консультації – 2011: конкретне проти загального

Тетяна ДЕРКАЧ, редактор

Податковий кодекс України радикально переглянув ставлення до роз'яснень контролюючих органів. Формально, їх скільки було — стільки і залишилося: узагальнюючі роз'яснення та індивідуальні (на адресу конкретного платника податків за його попереднім письмовим запитом). Проте «курка» і «яйце» помінялися місцями. Якщо до 01.01.2011 р. «ідеологічною» базою для індивідуального листа платнику податків служило узагальнююче роз'яснення (саме воно задавало тон для визначення порядку оподаткування окремих випадків), то з набранням чинності ПКУ стало все навпаки.

Введено поняття індивідуальної податкової консультації (пп.14.1.172 ст.14, ст.52 ПКУ). При цьому узагальнююча податкова консультація, нарешті, почала відповідати своїй назві: згідно з пп.14.1.173 ст.14 ПКУ (який з'явився, щоправда, тільки завдяки **Закону № 3609** у серпні 2011 року) такі консультації є результатом узагальнення індивідуальних консультацій. Це теорія. А на практиці податківці, як правило, чинять інакше: спочатку розробляють негласну позицію «згори», її озвучують в індивідуальних консультаціях, а в разі потреби видають узагальнююче роз'яснення.

Водночас статус індивідуальної консультації є набагато вищим. Кодексом його підвищено до правового акта індивідуальної дії. А ось статус узагальнюючих листів залишився тим самим: вони не обов'язкові до виконання і не є нормативними актами.

Саме *статус* індивідуальних консультацій дає платникам податків певне поле для маневру.

По-перше, дії платника податків згідно з такою консультацією не підлягають покаранню, навіть якщо в подальшому податковий орган змінить свою точку зору з цього питання на протилежну.

По-друге, якщо порада, надана в індивідуальній консультації, суперечить, на думку платника податків, законодавству, консультацію можна оспорити в суді як недійсну.

Ці два постулати платник податків може обернути собі на користь: позитивну індивідуальну консультацію застосовувати не боячись наслідків, а негативну оспорити і примусити надати іншу, незалежно від того, яку позицію викладено в узагальнюючих листах¹.

На жаль, новий статус індивідуальних консультацій настільки не відпрацьований у законодавстві, що на практиці виникає безліч запитань. Наприклад:

- ◆ чи можна направляти запит не щодо конкретної ситуації і не за своєю сферою діяльності, а гіпотетично наперед дізнатися думку податківців з питання оподаткування операції, яку хотілося б у майбутньому здійснити? Часто саме ця «гіпотетичність» становить причину відмов контролюючих органів в індивідуальній консультації (наприклад, лист ДПА в м.Києві від 08.07.2011 р. № 1008/К/31-607²);

- ◆ чи носить така консультація обов'язковий характер;

- ◆ яким є строк її дії (момент набрання чинності і втрати чинності);

- ◆ чи може контролюючий орган самостійно скасувати раніше надану платникові податків податкову консультацію?

Чітких відповідей на ці запитання поки немає. Втім, на останнє запитання Мін'юст³ дав відповідь в тому дусі, що оскільки скасування індивідуальної консультації відбувається у вигляді визнання її недійсною (що може зробити тільки суд), то ніхто не має права присвоювати собі функції суду. ■

¹Докладніше див.: Деркач Т. Індивідуальна податкова консультація: як зіграти на випередженні і отримати користь? // Бухгалтерія. — 2011. — № 16. — С.66–68 (прим. ред.).

²Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 40. — С.39 (прим. ред.).

³Лист від 22.04.2011 р. № 6785-0-26-11-8.2. Опубліковано: Бухгалтерія. — 2011. — № 21. — С.28–29 (прим. ред.).

Потрібні кваліфіковані поради щодо
законного з'ясування гострих та
суперечливих питань у законодавстві?

**КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
ГАЗЕТИ «БУХГАЛТЕРІЯ»**

e-mail: question@blitz.kiev.ua

тел./факс у Києві: 0 44 205-51-00, 050 493-13-73

www.buhgalteria.com.ua

Передплатникам газети — знижки!

Публічна інформація — 2011: хочемо все знати!

Тетяна ДЕРКАЧ, редактор

Безперечно, Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» став для багатьох деякою несподіванкою: навіщо він, що й кому він дає, як його можна використовувати в своїй діяльності? При уважному розгляді виявилось, що цей документ носить цілком прикладний характер, і це може бути корисним і платникам податків. Цей Закон описує відносини між громадянами (або юридичними особами, а також об'єднаннями громадян) і суб'єктами владних повноважень. До останніх повноважно належать і контролюючі органи. Вони згідно з п.1 ст.1 є розпорядниками різного роду інформації: публічної; конфіденційної; таємної; службової.

Надання *публічної інформації* є *обов'язком* суб'єктів владних повноважень та інших розпорядників інформації. До такої інформації належать: нормативно-правові документи; акти індивідуальної дії (крім внутрішніх), прийняті такими суб'єктами; перелік і порядок отримання платних послуг; порядок складання запитів на інформацію; різні звіти звітності про їх діяльність тощо.

Зрозуміло, що з цього списку (повний перелік міститься в ст.15 Закону) платників податків здебільшого можуть цікавити нормативні акти й акти індивідуальної дії (ті ж індивідуальні податкові консультації). Таким чином, платники податків отримують право доступу до цієї інформації, яка може їм стати в пригоді у поточній діяльності. Особливо це стосується індивідуальних правових актів у вигляді податкових консультацій на адресу інших платників податків. Крім того, послатися на цей Закон платник податків має право за ситуації, коли контролюючий орган з нез'ясованих причин відмовляє надавати індивідуальну консультацію⁴.

Також Закон чітко обкреслює *конфіденційну інформацію* (ст.7) і *інформацію про особу* (ст.10), яка стала відома суб'єктові владних повноважень. Ймовірно, це має гарантувати захист від витоку конфіденційної інформації про платника податків, отриманої податківцями, наприклад, під час перевірки. Проте відповідальність за розголошення конфіденційної інформації Законом не передбачена. ■

⁴Докладніше див.: Деркач Т. Податкові консультації. Ми підємо іншим шляхом... // Бухгалтерія. — 2011. — № 45. — С.56—58 (прим. ред.).

Інкотермс ускладнення закінчилися

Тетяна ДЕРКАЧ, редактор

Революційним був 2011 рік для тих, хто у своїй діяльності користується *Правилами Інкотермс*⁵. З одного боку, обов'язковість їх застосування під час укладення певних видів договорів встановлена частиною четвертою ст.265 ГКУ. З іншого — на практиці часто виникали проблеми через неможливість синхронно впровадити на території України оновлення цих Правил, що їх затверджує Міжнародна торговельна палата (МТП). Остання обставина пов'язана з вимогами п.2 Указу № 567⁶ про легітимність на території України тільки тих змін до *Правил Інкотермс*, які були перекладені українською мовою і опубліковані в офіційному урядовому друкованому органі («Урядовий кур'єр»). Але при цьому всі забули, що *Правила Інкотермс* — інтелектуальний продукт комерційного характеру, і його публікація відбувається тільки з дозволу МТП та на умовах продажу тексту користувачам. До 2011 року з МТП якось вдавалося домовлятися, а цього року, коли набрали чинності зміни, іменовані *Інкотермс-2010*, — в безкош-

товній публікації було відмовлено. Тому 26.05.2011 р. Указ № 567 втратив чинність. Відтепер суб'єкти господарювання можуть застосовувати під час укладення договорів будь-які версії *Інкотермс*. А зміни до Правил набиратимуть чинності на території України одночасно «з усім прогресивним людством».

Інкотермс-2010 примітні з кількох причин. По-перше, це перегрупування умов постачання; по-друге, виключено терміни DDU, DAF, DEQ і DES і введено DAP і DAT, а також внесено поправки до термінів FCA, CPT, CIP, FAS, FOB, CFR і CIF; по-третє, уточнено умови страхування для деяких випадків і з'явилися зобов'язання, пов'язані із забезпеченням безпеки⁷. Крім того, обумовлено статус електронних документів. ■

⁵Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів, підготовлені Міжнародною торговельною палатою (прим. ред.).

⁶Указ Президента України від 04.10.94 р. № 567/94 «Про застосування Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів» (прим. ред.).

⁷Докладніше див.: Деркач Т. Міжнародні перевезення: вплив Правил Інкотермс // Міжнародні транспортні перевезення: договірні та облікові аспекти: Збірник систематизованого законодавства. — 2011. — Вип.6. — С.21—23 (прим. ред.).

Заборгованості в ПЕК – 2011: поспішайте списати

Олександр КЛУНЬКО, експерт-консультант

Попри те, що Закони України від 12.05.2011 р. № 3320-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо питань оподаткування природного газу та електричної енергії» (далі — Закон № 3320¹) та від 12.05.2011 р. № 3319-VI «Про деякі питання заборгованості за спожитий природний газ та електричну енергію» (далі — Закон № 3319²) мали обмежений строк для їх практичного впровадження (трохи більше ніж півроку), загалом їх можна вважати виконаними майже в повному обсязі.

Зокрема, Кабмін постановою від 08.08.2011 р. № 894 визначив механізм списання заборгованості (у тому числі реструктуризованої) за природний газ та електричну енергію, зокрема, зі сплати пені, штрафних та фінансових санкцій, що нараховані на заборгованість за природний газ.

ДПСУ *листом від 19.07.2011 р. № 19489/7/24-0217* надала роз'яснення щодо включення до довідки, яка визначає суми до списання і складається в автоматичному режимі, всіх сум щодо діючих обсягів розстрочених та реструктуризованих податкових платежів. Одночасно ДПСУ визначила випадки, за яких вказані довідки формуються в ручному режимі, а саме: за неузгодженими сумами грошових зобов'язань та пенею, щодо яких тривають процедури адміністративного або судового оскарження; за сумами донарахувань, які виникли внаслідок визначення податковими органами податкового зобов'язання суб'єкта господарювання через наявність небалансу технологічних витрат електроенергії.

Листом від 25.08.2011 р. № 2282/7/24-0417 ДПСУ надала вказівку своїм підпорядкованим територіальним органам, за якою на підставі рішень про списання податкового боргу, який виник внаслідок визначення податковими органами грошового зобов'язання суб'єкта господарювання, необхідно внести у встановленому порядку відповідні зміни до інформаційних систем органів ДПС, у тому числі до реєстру податкових повідомлень-рішень, направлених платникам податків. Зазначене також стосується і неузгоджених сум грошових зобов'язань і пені.

Це означає, що за результатами списання податкових платежів, які були визначені в раніше направлених платникам податків податкових повідом-

леннях, такі повідомлення підлягають скасуванню в обліку податкових органів у повному обсязі або частково. Такий підхід стосується як вже узгоджених сум податкових платежів, так і тих, що перебувають в процедурах адміністративного чи судового оскарження.

Крім того, ДПСУ цим листом зобов'язує підпорядковані органи відкоригувати позовні вимоги органів ДПС за результатами проведеного списання.

Тому платникам податків слід подбати про те, щоб податкові органи все ж таки внесли відповідні зміни (уточнення) до позовних вимог або взагалі відкликали їх із судів (за фактично списаними сумами). А якщо цього не буде зроблено, платникам необхідно самим звернутися до суду із відповідним клопотанням.

Ще одним *листом від 18.11.2011 р. № 5940/6/15-1216* ДПСУ врегулювала неточності, що були допущені під час внесення змін до підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ в частині невключення списаних сум до валових доходів та валових витрат учасників процедури списання. Зокрема, ДПСУ роз'яснила, що списані відповідно до Законів № 3320 та № 3319 суми податкових платежів не враховуються під час обчислення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств ані у складі доходів, ані у складі витрат.

Водночас ДПСУ разом із Міненерговугілля та НКРЕ визначили додаткові списки суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія Законів № 3319 та № 3320. Як нам відомо, найбільшою проблемою у цьому питанні було застосування норм цих законів до філіалів та відокремлених підрозділів юридичних осіб, що прямо зазначені у цих законах.

У разі якщо платники податків все ж таки мають якісь не врегульовані питання із податковими органами в частині визначення та списання відповідних податкових платежів у повному обсязі, слід направити заяву до ДПІ (одна з головних та обов'язкових вимог Закону № 3320 для списання) до 31.12.2011 р. Тоді платники матимуть можливість судового врегулювання цієї проблеми навіть у наступному році. ■

¹Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 24. — С.18–20 (прим. ред.).

²Опубліковано: *Там само*. — С.17 (прим. ред.).

Рік прориву: електронні гроші на службі у підприємств

Тетяна ДЕРКАЧ, редактор

Нормативна база

● ПКУ

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI¹

● Положення про електронні гроші

Положення про електронні гроші в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 04.11.2010 р. № 481²

Що не кажіть, але чим більше ускладнюється світ, тим більше він і прагне до спрощення. Насамперед це стосується економічних операцій. І тут складно переоцінити значення Інтернету, що відіграє роль такого собі «килима-літака». Інтернет прискорив найрізноманітніші господарські операції — укладення договорів, оформлення і пересилку первинних документів і, звісно ж, оплату товарів (робіт, послуг). В останньому випадку до традиційного безготівкового розрахунку долучився й розрахунок віртуальною валютою — електронними грошима (вони ж е-гроші). Він має як низку переваг (швидкість передання, часто анонімність, невідконтрольність з боку деяких фіскальних відомств), так і недоліків, пов'язаних передусім зі слабкою юридичною базою обороту електронних грошей у деяких країнах (зокрема, це стосується й України).

Газета «Бухгалтерія» неодноразово висвітлювала тему правового статусу³ та облікових нюансів⁴ функціонування електронних грошей. У 2011 році побачило світ нове **Положення про електронні гроші**, яке спробувало удосконалити законодавчу базу обігу віртуальних валют в Україні. У цьому матеріалі спробуємо проаналізувати, як станом на кінець 2011 року суб'єкти господарювання, що виступають у ролі покупців товарів (споживачів послуг), можуть безпечно використовувати електронні гроші у виробничих потребах.

Без статусу — зась

Отже, минув майже рік з часу появи нового **Положення про електронні гроші**. На жаль, не обійшлося без прогалин⁵, але ці прогалини дотепер не закрито ані у самому Положенні, ані в інших нормативних актах, ані в роз'ясненнях компетентних органів. Тому доводиться визнати, що сфера обігу електронних грошей залишається для нашої держави «terra incognita». Утім, є й серйозні прориви. На відміну від норм старого Положення № 178⁶, нове Положення у п.1.3 дозволяє суб'єктам господарювання бути користувачами (власниками) електронних грошей і у встановлених межах здійснювати покупки для господарських потреб.

Проте перш ніж із головою поринути у віртуальні покупки, все ж таки варто здивуватися до різних видів електронних грошей. Як відомо, електронні гроші випускають різні емітенти (керуючі тих чи інших платіжних систем). Оскільки єдиним «місцем існування» електронних грошей є Інтернет-простір, це дозволяє е-грошам долати будь-які межі. Це означає, що українці загалом можуть бути власниками будь-яких видів електронних грошей, випущених будь-якими емітентами з усього світу. Але українське законодавство ставиться до різних емітентів (і, відповідно, їх продуктів у вигляді електронних грошей) вимогливіше, ніж громадяни, поділяючи їх на «своїх» (тобто резидентів України) і «чужих» (міжнародних).

Отже, до набрання чинності **Положенням про електронні гроші** міжнародні платіжні системи діяли в Україні за принципом: «дозволено все, що прямо не заборонено». І лише на початку цього року Нацбанк встановив дві ключові умови для емітентів електронних грошей. По-перше, в Україні можна емітувати е-гроші лише у гривнях і лише українським банкам. По-друге, учасники міжнародних платіжних систем повинні погоджувати із Нацбанком правила вчинення операцій з електронними грошима для того, аби українські користувачі могли застосовувати у розрахунках е-гроші, виражені в інших валютах та емітовані нерезидентами. Проте на сьогодні більшість міжнародних платіжних систем (включаючи власників WebMoney і Яндекс.Деньги) не можуть похвалитися таким погодженням: чима-▶

¹Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2010. — № 50. — С.10—321; подальші зміни до нього див.: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 33. — С.47—81 (прим. ред.).

²Опубліковано: *Бухгалтерія*. — 2011. — № 7. — С.54—58 (прим. ред.).

³Докладніше про це див.: Держак Т. *Що лежить в електронному гаманці? (проблеми правового статусу електронних грошей)*// *Бухгалтерія*. — 2009. — № 47. — С.55—58 (прим. ред.).

⁴Докладніше див.: Волочай О. *Бухгалтеру про електронні гроші*//*Бухгалтерія*. — 2010. — № 43. — С.14—18 (прим. ред.).

⁵Докладніше аналіз Положення див.: Держак Т. *Нове в обігу електронних грошей*// *Бухгалтерія*. — 2011. — № 7. — С.93—95 (прим. ред.).

⁶Положення про електронні гроші в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 25.06.2008 р. № 178. Втратило чинність згідно із постановою Правління НБУ від 04.11.2010 р. № 481 (прим. ред.).

Електронні гроші

ло заявок ще перебувають на розгляді в Нацбанку. І поки Нацбанк не дав добро, по суті, розрахунки електронними грошима таких платіжних систем знаходяться поза законом⁷, хоча й присутні на українському ринку найчастіше завдяки дилерам (агентам)⁸. Цей нюанс абсолютно неважливий фізичним особам, що придбавають товари (послуги) для власного споживання. Але він має значення для суб'єктів підприємницької діяльності, якщо вони хочуть відобразити свої покупки в обліку і бути упевненими, що під час податкової перевірки такі операції не буде взято під сумнів. Тому, перш ніж купувати електронні гроші, має сенс уточнити у емітента (агента), чи погоджено правила їх випуску із Нацбанком (тобто з'ясувати, чи легальним є оборот таких електронних грошей).

Що можна придбати за електронні гроші?

Зазвичай це ледве не перше запитання, яке цікавить людину під час знайомства з он-лайн розрахунками. Для того, аби посадовій особі підприємства (або фізичній особі — приватному підприємцю) прийняти рішення про використання електронних грошей у господарській діяльності, потрібно мати уявлення, в яких сферах легально використовуються електронні гроші. Здебільшого для розрахунків електронними грошима неважливо, яку сферу економіки обслуговувати. Ринку пропозиції залежить не стільки від можливостей платіжних систем, скільки від бажання виробників товарів (робіт, послуг) приймати е-гроші як засіб оплати. І найчастіше платіжні системи рекламують на своїх сайтах таких виробників (продавців). Тому покупець може отримати інформацію двома шляхами:

- ◆ обравши вид електронних грошей (наприклад, «Інтернет.Гроші») або платіжну систему, на сайті якої відразу надається повна інформація про всіх головних її партнерів-продавців;
- ◆ обравши товар (послугу) на сайті продавця, який відразу ж заявляє, що приймає ті чи інші е-гроші.

Як уже наголошувалося, в Україні діють національні та міжнародні платіжні системи. Залежно від ступеня їх легальності продавці та покупці обирають ті чи інші е-гроші. Звідси й різноманітність у видах товарів (робіт, послуг), за які можна сплатити електронними грошима. Перелічимо основні напрями використання е-грошей:

- ◆ послуги інтернет-провайдерів, мобільних операторів, реєстраторів доменних імен (у тому числі хостинг);
- ◆ реклама в мережі Інтернет;
- ◆ придбання програмного забезпечення;
- ◆ послуги веб-компаній (розроблення та розкручування сайтів, дизайн);
- ◆ різноманітні товари (від побутової та спеціальної техніки до меблів і автозапчастин);

- ◆ різноманітні послуги (від автоперевезень і послуг бюро перекладів до проведення семінарів);
- ◆ книжкова продукція, ЗМІ та спеціалізована література (наприклад, бухгалтерська) як у традиційному паперовому вигляді, так і у вигляді електронних копій видань;
- ◆ авіа- і залізничні квитки тощо.

Як бачимо із переліку, більшість пропозицій якраз може стосуватися того, що у податковому законодавстві має назву «господарська діяльність». А тому у покупців повинні бути певні вимоги до продавців стосовно надання підтвердних (первинних) документів.

Вуса, лапи та хвіст: про документальне забезпечення електронних покупок

Тут доведеться зіткнутися з тим, що далеко не всі продавці працюють «по-білому»: використання електронних грошей як оплати і низька ціна продукції (послуг) часто є «самовиправданням» для відсутності у продавця будь-якого обліку і неподання ним звітності. Зрозуміло, що й первинними документами такі покупки майже не супроводжуватимуться.

Проте усі легальні продавці навіть у разі оплати е-грошима у момент відвантаження (надання послуги) надають:

- ◆ фіскальний чек;
- ◆ товарний чек, рахунок або видаткову накладну;
- ◆ податкову накладну.

При цьому всі перелічені вище документи (крім фіскального чека) буде підписано уповноваженими особами з проставлянням «мокрих» печаток. Виняток можуть становити первинні документи, які за погодженням сторін складаються тільки в електронному вигляді і підписуються електронно-цифровим підписом.

Аналогічно документального супроводу потребують і операції з купівлі, перерахування продавцям і виведення із системи е-грошей. Для цього слід звернутися до банку-емітента (якщо йдеться про гривневі е-гроші), який стежить за усіма транзакціями випущених ним боргових зобов'язань в електронних еквівалентах, за відповідною випискою. Якщо у підприємства залишаються невикористані е-гроші, їх можна вивести із системи (обміняти у емітента чи оператора на безготівкові гривні). При цьому виписка емітента може супроводжуватися й актом, що підтверджує закриття заборгованості емітента перед користувачем е-грошей.

Обліковуємо витрати в е-грошах

Облік операцій покупця — суб'єкта господарювання з розрахунками електронними грошима можна розділити на кілька етапів (операцій). Спершу покупцеві необхідно здійснити облік **придбання е-грошей**. Чесно кажучи, електронні гроші не є ані готівковими, ані безготівковими коштами⁹. За класифікацією ►

⁷ Докладніше аналіз ситуації на ринку віртуальних валют на кінець 2011 року див.: <http://www.investgazeta.net/finansy/virtualnyj-peredel-162144/> (прим. авт.).

⁸ Див. також: http://www.prostobankir.com.ua/individualnyy_biznes/stati/elektronnyye_dengi_y_ukraine_est_li_budushee (прим. авт.).

п.1.3 Положення про електронні гроші — це *заборгованість* емітентів е-грошей. Утім, необачливо було б беззастережно визнати дебіторською заборгованістю електронні гроші, придбані у емітентів (ділерів, агентів), і в обліку (особливо бухгалтерському). Тому на сьогодні переважає обережна точка зору, що електронні гроші — це інші оборотні активи¹⁰.

Придбати е-гроші можна як у банку-емітенті, так і у ділерів такими способами:

- ◆ придбанням передоплачених скретч-карток;
- ◆ безготівковим перерахуванням на рахунки емітентів (операторів).

При цьому варто пам'ятати, що суб'єкти господарювання можуть придбати електронні гроші (у тому числі й у разі купівлі скретч-карт) лише *безготівковим способом* і лише для розрахунків із торговцями за товари (роботи, послуги) (п.3.4 Положення про електронні гроші). Тобто придбавати скретч-картки фізособам — працівникам підприємства за рахунок готівки, виданої під звіт, наше законодавство поки забороняє.

Отже, за безготівкові кошти підприємство набуває права вимоги до емітента електронних грошей, які в бухгалтерському обліку відображаються як інші оборотні активи. А у податковому обліку така операція з придбання прав вимоги не відображається. Для податкового обліку покупця е-грошей має значення лише операція з придбання товарів (робіт, послуг) з розрахунком такими платіжними засобами.

Податковий облік *операцій з придбання товарів (робіт, послуг) за електронні гроші* із набранням чинності Податковим кодексом значно полегшився. Адже відтепер момент оплати для відображення в податковому обліку не має жодного значення (пп.139.1.3 ст.139 ПКУ). А коли працювало «правило першої події», то і для покупців, і особливо для продавців визначення дати перерахування е-грошей як першої події було проблематичним через те, що такий платіж не можна назвати ані готівковим, ані безготівковим. Наразі ж відображення витрат у податковому обліку не прив'язано до авансів (передоплати) і залежить від того, якими ці витрати є — собівартістю товарів (робіт, послуг) (п.138.4 ст.138 ПКУ) чи іншими витратами (п.138.5 ст.138 ПКУ). Головне — це наявність первинних документів від продавця, які підтверджують отримання товарів (робіт, послуг).

Однак не можна ігнорувати той факт, що передання продавцю е-грошей в обмін на товари (роботи, послуги) — це, по суті, відступлення права вимоги. А для податкового обліку такої операції передбачено п.153.5 ст.153 ПКУ. Проте ця норма поширюється на кілька видів прав вимоги. Мабуть, описана вище операція може ховатися за «іншими цивільно-правовими договорами». У цьому випадку з метою оподаткування визначається фінансовий результат від операцій з відступлення прав вимоги (перерахування е-грошей

продавцям за товари, роботи, послуги, внаслідок чого вони отримують право вимоги оплати від емітента е-грошей). Перерахування продавцю е-грошей для покупця буде першим відступленням права вимоги, а отже, витрати визначаються у сумі фактичної заборгованості емітента в гривнях (її частини, що відступається продавцю), а дохід — у сумі вартості отриманих товарів (робіт, послуг) без урахування ПДВ (на підставі пп.136.1.2 ст.136 ПКУ)¹¹.

Виведення електронних грошей із системи (погашення заборгованості емітента) не відображатиметься у податковому обліку суб'єктів господарювання — платників податку на прибуток.

Під час здійснення операцій е-грошима і виведення грошей із системи (обмін електронних еквівалентів на реальні гривні) стягується *комісійна винагорода*, найчастіше у вигляді утримань. Відображення витрат на такі виплати у податковому обліку користувача електронних грошей залежить від того, хто утримує винагороду: банк-емітент чи трансфер-агенти. За наявності підтвердних документів від банку-емітента (наприклад, виписки) такі винагороди можуть відображатися у складі податкових витрат покупця на підставі пп.«є» пп.138.10.2 ст.138 ПКУ. Водночас утримання своїх комісійних винагород агентами найчастіше не супроводжуються наданням підтвердних документів, і лише тому у користувачів електронних грошей немає підстав для відображення таких витрат у податковому обліку (хоча з формальної точки зору такі утримання можна було б підвести під пп.138.12.2 ст.138 ПКУ).

Щодо оподаткування ПДВ будь-якої операції, пов'язаної з обігом е-грошей, то усе залежить від того, як цю операцію кваліфікувати (з урахуванням термінологічної недосконалості опису цих ситуацій). Із певними застереженнями можна допустити, що ми маємо справу з розрахунково-касовим обслуговуванням¹². У такому разі ані придбання, ані виведення (погашення) електронних грошей не є об'єктами оподаткування цим податком (пп.196.1.5 ст.196 ПКУ). При цьому у разі придбання за електронні гроші товарів (робіт, послуг) матиме місце ПДВ, а отже, й податковий кредит. Утім, «правило першої події», описане в п.198.2 ст.198 ПКУ, в цьому випадку не працюватиме: податковий кредит у покупця — користувача електронних грошей виникне лише за фактом відвантаження (отримання послуги), що має підтверджуватися податковою накладною¹³. ■

⁹Див. виноску 2 (прим. ред.).

¹⁰Див. виноску 3 (прим. ред.).

¹¹Ця операція з електронними грошима так термінологічно не відповідає положенням ПКУ, що потребує додаткового опрацювання і окремого аналітичного матеріалу (прим. авт.).

¹²Див. Перелік типових операцій з розрахунково-касового обслуговування, які відповідно до підпункту 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 Податкового кодексу України не є об'єктом оподаткування, затверджений постановою Правління НБУ від 15.11.2011 р. № 400. На момент передання номера до друку не набрав чинності (прим. ред.).

¹³Див. виноску 11 (прим. авт.).

Календар

подання звітності та сплати податків, зборів
(обов'язкових платежів) у січні — лютому 2012 року

Зверніть увагу!

Дати зазначено з огляду на положення Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. № 2755-VI та чинне спеціальне законодавство. Проте, зважаючи на фіскальну позицію контролюючих органів щодо цього питання, редакція не рекомендує відкладати подання звітності та сплату належних сум податків, зборів (обов'язкових платежів) на останній день наведеного в таблиці терміну.

Код	Найменування податку, збору, обов'язкового платежу	Найменування форми звітності	Термін подання звітності	Дата сплати податку, збору, обов'язкового платежу
1	Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат	Податковий розрахунок з рентної плати за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні	20 січня	6, 19, 27 січня
2	Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів	Податковий розрахунок з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами	20 січня	13, 25 січня; 3 лютого
3	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за грудень 2011 року	Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів Пенсійного фонду України (форма № Д4 (місячна))	20 січня	20 січня*

*Якщо заробітну плату та інші види виплат, на суми яких нараховується єдиний внесок, нараховано, але не виплачено. У разі їх виплати єдиний внесок підлягає перерахуванню до бюджету під час такої виплати (п.4.3.7 п.4 Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої постановою правління ПФУ від 27.09.2010 р. № 21-5)

4	Акцизний податок за грудень 2011 року	Декларація акцизного податку	20 січня	30 січня
5	Податок на додану вартість за грудень 2011 року	Податкова декларація з податку на додану вартість	20 січня	30 січня
6	Збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства за грудень 2011 року	Розрахунок суми збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства	20 січня	30 січня
7	Збір за користування радіочастотним ресурсом України за грудень 2011 року	Податковий розрахунок збору за користування радіочастотним ресурсом України	20 січня	30 січня
8	Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну і теплову енергію за грудень 2011 року	Податкова декларація зі збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну і теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками	20 січня	30 січня
9	Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ за грудень 2011 року	Податкова декларація зі збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності	20 січня	30 січня
10	Плата за землю за грудень 2011 року	Податкова декларація з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)	20 січня	30 січня
11	Фіксований сільськогосподарський податок за грудень 2011 року	Податкова декларація з фіксованого сільськогосподарського податку	—	30 січня
12	Податок на доходи фізичних осіб за грудень 2011 року	—	—	30 січня*

*Якщо оподатковуваний дохід нараховано, але не виплачено. У разі його виплати дохід підлягає перерахуванню до бюджету під час такої виплати (п.168.1.2, п.168.1.5 ст.168 ПКУ)

Код	Найменування податку, збору, обов'язкового платежу	Найменування форми звітності	Термін подання звітності	Дата сплати податку, збору, обов'язкового платежу
Місцеві податки і збори, щодо яких рішенням відповідного органу місцевого самоврядування встановлено щомісячну періодичність подання звітності				
13	Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності у лютому 2012 року	—	—	13 січня
14	Єдиний податок (фізичні особи)	Звіт суб'єкта малого підприємництва — фізичної особи — платника єдиного податку (додаток 3)	5 січня	20 січня
15	Єдиний податок (юридичні особи)	Розрахунок сплати єдиного податку суб'єктом малого підприємництва — юридичною особою	19 січня	20 січня
Інша звітність				
Код	Найменування форми звітності			Термін подання звітності
16	Звіт про обсяги виробництва та реалізації спирту (форма № 1-РС)			9 січня
17	Звіт про обсяги виробництва та реалізації алкогольних напоїв (форма № 2-РС)			9 січня
18	Звіт про обсяги виробництва та реалізації тютюнових виробів (форма № 3-РС)			9 січня
19	Звіт про обсяги придбання та реалізації алкогольних напоїв (форма № 1-ОА)			9 січня
20	Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів (форма № 1-ОТ)			9 січня
21	Звіт про використання реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок) (форма № ЗВР-1)*			13 січня
<i>*Звітність, пов'язана з використанням розрахункових книжок, подається у складі Звіту та Довідки про використані розрахункові книжки (додаток 1)</i>				
22	Звіт по коштах загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (форма № Ф4-ФСС з ТВП) за 2011 рік			20 січня
23	Звіт про путівки на санаторно-курортне лікування та путівки до дитячих закладів оздоровлення (форма № Ф14-ФСС з ТВП) за IV квартал 2011 року			20 січня
24	Звіт щодо сплати заборгованості зі сплати страхових коштів до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України за IV квартал 2011 року			25 січня
25	Заява про перехід (відмову) на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності юридичними та фізичними особами — суб'єктами підприємницької діяльності з I кварталу 2012 року			25 січня
26	Повідомлення про об'єкти оподаткування або об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (форма № 20-ОПП)*			протягом 10 робочих днів після реєстрації, створення, відкриття чи зміни об'єкта оподаткування
<i>*Надається до органу ДПС за місцезнаходженням об'єкта оподаткування</i>				

Продовження на с.83 ►

Офіційні курси іноземних валют, установлені НБУ у грудні 2011 року

Дата (період)	100 євро (978 EUR)	100 доларів США (840 USD)	100 англійських фунтів стерлінгів (826 GBP)	10 російських рублів (643 RUB)
16, 17, 18.12.2011 р.	1040,2051↑	798,9900 ●	1239,2984↑	2,5050в
19.12.2011 р.	1043,8005↑	798,9900 ●	1241,8066↑	2,5149↑
20.12.2011 р.	1041,8031↓	798,9900 ●	1240,5371↓	2,4943↓
21.12.2011 р.	1044,5995↑	798,9900 ●	1248,3264↑	2,4928↓
22.12.2011 р.	1042,9232↓	798,9300↓	1253,0617↑	2,5152↑

Адреса редакції: 02156, м.Київ, вул.Киото, 25
Тел./факс редакції: (044) 205-51-38
E-mail: document@blitz.kiev.ua
WEB-сервер: www.buhgalteria.com.ua

Президент
ПрАТ «Бліц-Інформ» Сергій Мельнічук
Генеральний директор
Видавництва «Бліц-Інформ» Юрій Феоктістов

Головний редактор Володимир Руденко
Заступник головного редактора Ірина Назарбаєва
Випускаючий редактор Наталія Тарасова
Відповідальний секретар Андрій Лисенко

Редактори
Ірина Голошевич, Ірина Губіна, Тетяна Деркач, Олена Довбуш, Сергій Дробоття, Інна Журавська, Олена Кушина, Інна Львова, Ольга Папіріна, Ігор Сухомлин, Тетяна Сушальська, Ірина Шингур, Сергій Юров

Художнє оформлення
Ганна Легенька, Людмила Коротич
Комп'ютерна верстка і дизайн
Наталія Карась, Зоя Пекур

Літературні редактори
Ірина Павленко, Наталія Анікеєнко, Тетяна Довгопол, Світлана Куліченко, Майя Москаленко, Богдана Пришляк, Оксана Сушовець

Коректори
Марія Бродська, Юлія Голованова, Оксана Гусевська, Катерина Кондратюк, Оксана Петрова, Тетяна Сергеева, Оксана Соколова

Інформаційне забезпечення
Ірина Онищенко

Робота з авторами
Людмила Базченко (document@blitz.kiev.ua),
тел. (044) 205-51-00

Навчальний центр
Галина Шляховенко (shlyax@blitz.kiev.ua),
тел. (044) 205-51-08, 205-51-09

Консультаційний центр, збірник бланків звітності
Людмила Базченко (question@blitz.kiev.ua),
тел. (044) 205-51-00

Маркетинг
Валентина Доброштан (buhgalteria@blitz.kiev.ua),
тел. (044) 593-68-36

Розміщення реклами
Людмила Ковальчук (kovalchuk@blitz.kiev.ua),
тел. (044) 205-50-09, 277-73-76

Передрук матеріалів допускається лише у разі письмової згоди Видавця. Точка зору авторів може не збігатися з позицією редакції. Листування з читачами ведеться тільки на сторінках видання. Надіслані матеріали не повертаються і не рецензуються. Пересилаючи тексти, фотографії й інші графічні зображення, відправник тим самим дає свою згоду на публічний показ, відображення та розповсюдження надісланих текстів, фотографій й інших графічних зображень у виданнях Видавця. Згідно з чинним законодавством відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Матеріали із знаком © друкуються на правах реклами. Матеріали позаштатних авторів друкуються на умовах договору приєднання. Текст договору та інша інформація для позаштатних авторів знаходяться за адресою: <http://www.buhgalteria.com.ua/itog.html> Газету надруковано з готових фотоформ на комбінаті друку «Преса України», м.Київ, пр.Перемоги, 50. Обкладинку виготовлено у ПрАТ «Бліц-Інформ», м.Київ, вул.Киото, 25.

Газета виходить у понеділок.
Загальний тираж — 51200 прим.
Номер підписано до друку 23.12.2011.
Замовлення № 0510649 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.
Індекси видання, що розповсюджуються за передплатою:
21594, 21593, 22318, 22317, 10361, 10362, 10364, 10365.
Ціна договірна.

Розповсюдження видання
Директор Агентства передплати та доставки «Бліц-Преса» — Павло Серебряков, pserbryakov@blitz.kiev.ua, (044) 205-51-21 (приймальня)
Відділ продажу (044) 205-51-66, 205-51-47

3 питань передплати звертайтеся: 0-800-50-17-39
(дзвінки безкоштовні зі стаціонарних телефонів по Україні),
замовлення на передплату можна оформити на сайті:

www.blitz-press.com.ua або звернувшись до філій:

Київ: (044) 205-51-69, 205-51-16, 205-51-73, 205-51-50,
oostrovkina@blitz.kiev.ua;

Вінниця: (0432) 65-55-24, 65-57-35, 65-57-81,
vinnica@blitz.kiev.ua;

Дніпропетровськ: (0562) 36-87-82, (056) 370-94-38,
370-10-50, lparchikova@blitz.kiev.ua;

Донецьк: (062) 389-12-21, 389-12-22, 389-12-25,
okirsanova@blitz.kiev.ua;

Житомир: (0412) 41-86-00, 41-84-03, 36-04-00,
tfedorenko@blitz.kiev.ua;

Запоріжжя: (061) 280-30-30, 233-20-34,
zaporozhye@blitz.kiev.ua;

Івано-Франківськ: (0342) 55-96-05,
akazmerchuk@blitz.kiev.ua;

Кіровоград: (0522) 32-03-00, 32-03-01, 32-03-06,
zgerzhova@blitz.kiev.ua;

Кременчук: (0536) 79-70-50, 79-90-19, 70-27-04,
nnosach@blitz.kiev.ua;

Кривий Ріг: (0564) 26-63-03, 26-62-14,
krivoyrog@blitz.kiev.ua;

Луганськ: (0642) 50-10-56, 50-11-30, 50-13-29,
lugansk@blitz.kiev.ua;

Луцьк: (0332) 72-05-48, 72-07-58, 21-03-49,
vpotarskiy@blitz.kiev.ua;

Львів: (032) 295-69-28 (29, 30, 31), 244-58-21 (22),
ifedenets@blitz.kiev.ua;

Маріуполь: (0629) 53-24-61, 47-01-08, 47-01-09,
jruchagova@blitz.kiev.ua;

Миколаїв: (0512) 76-63-50, 76-63-51,
nmarzenuk@blitz.kiev.ua;

Одеса: (048) 725-21-04, 725-40-70, 725-21-02,
ytolopko@blitz.kiev.ua;

Полтава: (0532) 56-26-17, 50-92-61, izaets@blitz.kiev.ua;

Рівне: (0362) 62-33-06, 62-56-26, 62-34-20,
rovno@blitz.kiev.ua;

Севастополь: (0692) 45-37-76, 93-38-31, 45-55-83,
lpretenko@blitz.kiev.ua;

Сімферополь: (0652) 54-75-83, 54-75-82, 54-76-39,
54-76-38, ischeglova@blitz.kiev.ua;

Суми: (0542) 61-95-39, 78-10-52, schmykh@blitz.kiev.ua;

Тернопіль: (0352) 25-88-59, 23-60-52, 43-08-10,
gpdlisna@blitz.kiev.ua;

Ужгород: (0312) 61-42-88, 22-38-63,
npetrushka@blitz.kiev.ua;

Харків: (057) 766-56-68, 766-56-72, 766-56-69, 766-56-70,
tzhak@blitz.kiev.ua;

Херсон: (0552) 32-57-37, 32-51-18, lvoron@blitz.kiev.ua;

Хмельницький: (0382) 78-82-20, 78-98-03,
vyenokhin@blitz.kiev.ua;

Черкаси: (0472) 32-13-89, 36-10-29, 36-10-31,
vpachenko@blitz.kiev.ua;

Чернігів: (0462) 65-18-82, 97-55-05, vleshtaev@blitz.kiev.ua;

Чернівці: (0372) 52-55-70, 52-01-77, chernov@blitz.kiev.ua.

Видається з 01.12.92 р.
Реєстр. свід.: КВ № 11629-501ПР від 09.08.2006 р.
Видавець: ПрАТ «Бліц-Інформ»
Засновник: Сергій Мельнічук

Продовження. Початок на с.80

Код	Назва форми звітності	Термін подання звітності
27	Звіт про настання нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання (форма № Д7)	протягом 2-х робочих днів після настання страхового випадку
28	Звіт про наявність вакансій (форма № 3-ПН)*	—
<i>*За наявності вакансій</i>		
29	Звіт про фактичне звільнення працівників (форма № 4-ПН (факт))	у 10-денний строк після звільнення працівників
30	Звіт про заплановане звільнення працівників (форма № 4-ПН (план))	не пізніше ніж за 2 місяці до звільнення працівників
31	Звіт про прийнятих працівників (форма № 5-ПН)	не пізніше 10 календарних днів з дня прийому працівника
32	Розрахунок суми збору за першу реєстрацію транспортних засобів	у 10-денний строк після першої реєстрації в Україні
Основні форми статистичної звітності		
33	Звіт про товарооборот (форма № 1-торг (місячна))	3 січня*
34	Звіт про обсяг оптового товарообороту (форма № 1-опт (місячна))	3 січня
35	Звіт про використання води (форма № 2-ТП (водгосп) (квартальна))	5 січня
36	Звіт з праці (форма № 1-ПВ (місячна))	6 січня*
37	Звіт з праці (форма № 1-ПВ (квартальна))	6 січня*
38	Звіт про обсяги реалізованих послуг (форма № 1-послуги (місячна))	6 січня*
<i>*Якщо останній день строку подання звіту припадає на вихідний день, що настає за робочим днем, то останнім днем строку його подання вважається останній робочий день, що передує вихідному дню. Якщо останній день строку подання звіту припадає на вихідний день, що передує робочому, то останнім днем строку його подання вважається перший робочий день, що настає за вихідним днем (п.3.1 розділу 3 Порядку перегляду звітної-статистичної документації, необхідної для проведення державних статистичних спостережень, затвердженого наказом Держкомстату від 25.12.2008 р. № 521)</i>		
39	Звіт про фінансові результати (форма № 1-Б (I розділ — річна, місячна; II розділ — річна, квартальна))	20 січня

Форми звітності можна знайти на сайті газети «Бухгалтерія» (www.buhgalteria.com.ua) у розділі «Форми звітності, обліку та заяв»

— останній день подання звітності

— останній день сплати податків і зборів

Числа поряд з умовними позначеннями відповідають кодам у таблицях

Січень
СТАТИСТИКА МІСЯЦЯ

Кількість днів:	
календарних	31
святкових днів і днів релігійних свят (число місяця, на яке припадає свято)	2 (1, 7)
вихідних	9
неробочих	11
робочих	20
що передують святковим та неробочим (число місяця, в яке скорочується тривалість робочого дня)	1 (6)

Норми робочого часу в разі:	
40-годинного робочого тижня	159,0
36-годинного робочого тижня	144,0
33-годинного робочого тижня	132,0
30-годинного робочого тижня	120,0
25-годинного робочого тижня	100,0
24-годинного робочого тижня	96,0
20-годинного робочого тижня	80,0
18-годинного робочого тижня	72,0

Канцелярія, що надихає!

МОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ МОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ МОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ МОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ

LEO

Найавторитетніше бухгалтерське видання в Україні газета «Бухгалтерія» представляє новий збірник систематизованого законодавства

Бухгалтерський облік. Хрестоматія

Укладачі – **Ірина Назарбаєва**, заст. головного редактора газети «Бухгалтерія»,
Наталія Тарасова, випусковий редактор газети «Бухгалтерія»

Кількість та обсяг нормативних актів з бухгалтерського обліку кожного року збільшуються. Проте головними залишаються стандарти бухгалтерського обліку, тим паче, що після набрання чинності Податковим кодексом України знання стандартів потрібне не лише для бухгалтерського, а й для податкового обліку.

До п'ятого видання збірника систематизованого законодавства «Бухгалтерський облік. Хрестоматія» увійдуть чинні редакції всіх національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також довідково-аналітичні матеріали, що показують взаємозв'язок між бухгалтерським та податковим обліком.

Збірник отримають **у січні** передплатники БІЗНЕС-КОМПЛЕКТУ, БУХГАЛТЕРІЇ (зі збірником систематизованого законодавства) та ЗБІРНИКА СИСТЕМАТИЗОВАНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.

Крім того, на збірник можна оформити окрему передплату у філіях Агентства передплати та доставки «Бліц-Преса» (телефони філій — на сторінках газет «Бізнес» і «Бухгалтерія»)

БІЗНЕС
БУХГАЛТЕРІЯ
ГАЗЕТА УКРАЇНСЬКОЇ БУХГАЛТЕРІЇ